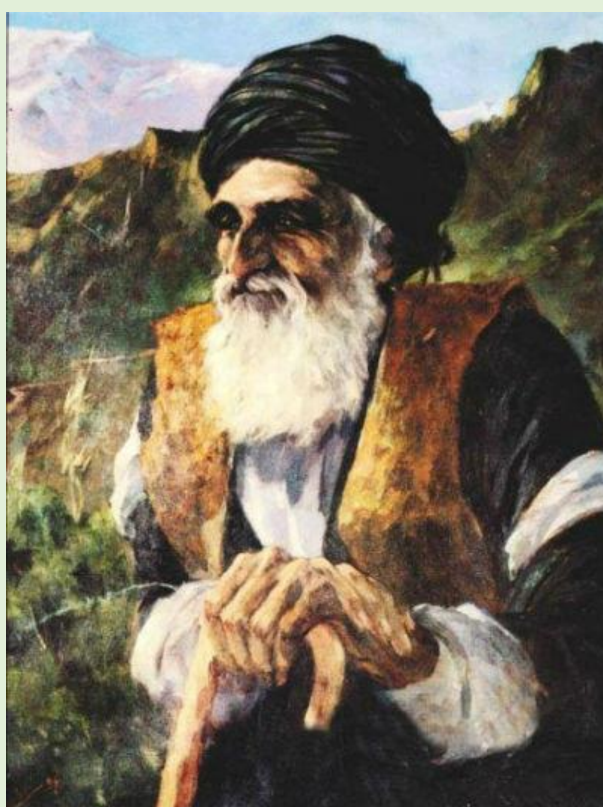
دیوانی مەولەوی تاوگۆزی

ئاخ پەی خەڵوەتێ

ئاخ پەی خەڵوەتێ بدیام وە بێخەم
دڵ پەی دیدەنت کام خەڵوەت سازۆ
سیوای تۆ دیدەم، کەس نەدیام وەچەم
تۆی دیدەیچم بی، مەردم نمازۆ

ئاخ چراخ چ ئاخ

ئاخ، چراخ! چ ئاخ؟ ئاخ پەی ئاخدارێ
بشیامێ وە سەیر سەر سەراو چەمەن
ناڵەمان کەردا چەنی بوڵبوڵان
تا نە قەفەسدا مانمان نەفەسێ
چون من خاتر خار، خەمبار داخدارێ
چ ئەو چراخم نەو چەمەن، چ مەن
چەنی ناڵەیێ؟ چون سفتە دڵان
ئەوان پەی گوڵان، ئێمە پەی کەسێ

ئارەزوومەندیم

ئارەزوومەندیم جە حەد ویەردەن
قیبلەم بەو ئەحەد بێهەمتای فەردەن
فکر و خەیاڵان وەسواسەی وەفات
شەوان تا وە ڕۆ فکرم جە لاتەن
قاڵبم بێرۆح، ئەڕوام نەمەندەن
نامت چوون ئەوراد سوبح و ئێواران
چەمم چوون شاباز وێڵی شکار بۆ
جە سەرقەڵاوە مەگێڵوون پەی تۆ
فراوان خەیلێ تاسەی تۆم کەردەن
سەوگەند یەکێوەن چەنی تۆم وەردەن
دایم نە دڵەن نە ڕووی سەر بەسات
ڕۆحی ڕەوانم نە خاکی پاتەن
من دانی حەیات زیندەگیم کەندەن
موانووش وە گەرم نە پای دیواران
دایم باڵ پەرواز نە سەر دیار بۆ

ئامان، هەی ئازیز بینایی چاوان!

یانێ چێش مەیلت فەرامۆش کەردەن

وەرنە یانێ چێش نە جاران جارێ

ئومێدم ئێدەن، ئامانەن ئامان!

ئەحواڵی حاڵات شەرت و وەفاکەت

نە ساڵ و نە ماە ، نە هەفتە نە شەو

نمەشۆم نە چەم، دیدەم، نە دووریت

ئیسە کێ تاقەت دووری تۆ دارۆ؟

بە سەرگەردت بام، ئەڕواحەکەی وێم!

دەک دیدەم هەر دوو سەد جار فدێت بۆ

گلەم هەن جە تۆ خەیلێ فراوان

مەر بادەت نە جام بێشەرتی وەردەن؟

خەبەر نەپەرسی جە ڕاویارێ؟

جەی فێشتەر ناسۆر نەوزی زامان

بکیانە پەرێم تۆبی خوداکەت!

نە ساتێ ئارام، نە دەقیقە خەو

هەر ئێد موانوون: ئاخ جە مەهجووریت!

دەک بەرقی غەزەب وە جەسەم وارۆ!

جوابی سەریح بکیانە پەرێم...

ئارەزووی ئازیز

ئارەزووی ئازیز وەنەم سەر داوە

تاقەت بی وە هوون جە سەختیی زامان

خەم نە سەرجۆی هوون سارای دڵ جەم جەم

هەر وە زۆر مەندەن نیم نەفەس باقی

دەورێدەر وە ناز وە پیاڵەوە

بۆی گوڵاڵەی دەرد دڵبەر عەزیزەن

فەریادڕەسیم کەر، نە جای گشت کەسم!

ئیحیام کەر وە جام سافی یەک مەنی

نە هەردەی دەروون ئایر وەرداوە

تکتک چەنی هەرس ڕێزا وە دامان

بارچنی چون فەوج قافڵەکەی عەجەم

وادەی دەورتەن، هانا هەی ساقی!

ژەنگی دڵ وە جام مەی بماڵەوە

مەزەی تامی خەم یاران لەزیزەن

مازە ئەو لەزەت بەرشۆ نە دەسم

بەڵکوو بمانوون، پەی غەمێ هەنی

ئارەزووی ئامای مەرگ

ئارەزووی ئامای مەرگی وێت کەردەن

ئەی پەی تۆ نەبۆ دۆسەکەی گیانی

گۆیا خەلاسیت وە دڵ ئاوەردەن

چەند بۆ پرووز بۆ تۆ هەر بمانی

ئازارم جە وێم

ئازارم جە وێم، بێزارم کەردەن

جەوساوە نییەت ڕۆزەم ئاوەردەن

ڕەویەی ڕەمەزان جە یادم بەردەن

هیچ ئازام جە هیچ زۆرش نەوەردەن

نە چەم نە دیدەن ئازیزی بێگەرد
شیرینیی ئیفتار دڵم تاڵییەن
نەوای مەرحەبا نامان نە گۆشم
زایفیم هەر یەند جە حەد بەرشییەن

نە گۆش نە سەدای یارانی هامفەرد
جام نە جەماعەت دۆسان خاڵییەن
چەنی ئەلوەداش هەر نە خرۆشم
نەسیم ئەر بارۆ عەجایب نییەن

ئازیز تەن وە نێش

ئازیز! تەن وە نێش زامانت خەستەن
قاسدێیچ واچوون پەی سەفەر خاسەن
هێزی پای ڕەفت و ئاماشان نییەن
سا تۆ بۆ وە ڕەغم بەختی بەرگەشتەم
با ساتێچ ڕەقیب دووریت بکێشۆ
وەرنە، سا چونکە ئاسانەن دوورەن
دڵ وەلاتەوەن، ئامان سەد ئامان
چون وە تامی زام دووری سەرشارەن
هیچ مەوەر وە تەنگ ویانەشەوە

مەینەت پای ئامام وە زنجیر بەستەن
ڕەوان بۆ تێزرەو، هەرس و هەناسەن
ئەو سەرچەمەش وشک، ئێد کۆتا بییەن
جاگێر نە دیدەی وە هووناو ڕشتەم
شەوێ وێنەی من وەی ڕۆوە نیشۆ
ڕا نمەزانوو، بەڵەد زەروورەن
ئامۆشۆش کەردەن، فرە جار ئامان
ویانە مارۆ، بەدەن بێزارەن
پەرێ بەڵەدیم، بکیانەشەوە

ئازیزا! تای ڕشتەی

ئازیز! تای ڕشتەی دڵەی خەم بێشۆ
هەردوو چەنی هەم پێچ وەردەن وە هەم
سەر مەودای ناخوون یەکسەر تێدا شی
ئیسە خاس پاسەن تۆ نەی سەردەمدا
تا یاران زانان ڕیشەی جەرگمەن
هەنی مداران دەم وە سەناوە

ئەزەڵیا نە بەند تای ڕشتەکەی تۆ
جیایی نە بەین مەحاڵەن ستەم
هەرچەند سەعیم کەرد جیایی نەوی
هەر دوو چەنی هەم پێچ دەی وە هەمدا
پاچیان، ئاوێزان وە ڕووی بەرگمەن
ئافەرین واچان جە گردین لاوە

ئازیزا! تای ڕشتەی

ئازیز! تای ڕشتەی دڵەی خەم بێشۆ
هەردوو چەنی هەم پێچ وەردەن وە هەم
سەر مەودای ناخوون یەکسەر تێدا شی

ئەزەڵیا نە بەند تای ڕشتەکەی تۆ
جیایی نە بەین مەحاڵەن ستەم

ئیسە خاس پاسەن تۆ نەی سەردەمدا
تا یاران زانان ڕیشەی جەرگمەن
هەنی مداران دەم وە سەناوە

هەرچەند سەعیم کەرد جیایی نەوی
هەر دوو چەنی هەم پێچ دەی وە هەمدا
پاچیان، ئاوێزان وە ڕووی بەرگمەن
ئافەرین واچان جە گردین لاوە

ئازیز! وە مەرگت

ئازیز! وە مەرگت دڵ نە خرۆشەن
خەیلێوەن نامان تیرەکەت، ئامان
وەختەن ساکن بۆ، قوربان سا تیرێ
نەوا جە حیکمەت بەربشۆ وە بەر
وەشوەش تای توغرای وێت بنمانە پێش

ئارەزووی خەدەنگ پەنجەکەی تۆشەن
نامان وە سەر وەخت بیمار زامان
دەماخش بەرزەن، دەخیل زنجیرێ
جارجار وە تیرێ دڵنەواییش کەر
با هەر ناسۆر بۆ، زوو نەبۆ سارێش

ئازیز! وەس بووزەم

ئازیز! وەس بووزەم نە گێجاوی خەم
وەختێ جە وەسڵیچ هەر دڵم ڕێش بۆ

وەس چون بینایی پەنهان بەر نە چەم
مشیۆ وەسڵ و فەسڵ فەرقشان چێش بۆ؟

ئازیزم! ئاهیر

ئازیزم! ئاهیر دووریی باڵای تۆ
ورشەی پرشەی تاو کوورەکەی جەستەم
گرمە و پزیسکەی چەخماخەی پارە
شاخەی شریخەی برووسکەی دەروون
مەوج مدۆ لافاو هوونی دەجلەی دڵ
کای دڵم نە گێج مەوجی فەنادا
تۆیچ ئینسافت بۆ هەنی وەسەن وەس
تاکەی چوون مەجنوون ویڵی هەردان بم؟
هەر ساتێ دووریت سەد ساڵەن جە لام
بەزەییت بەیۆ وە جەستە و حاڵم

جەستەم کەرد وە بووڵ، شەماڵ بەرد پەی کۆ
شەرارەی لوولەی پێشەی شکەستەم
بەرقی بریسکەی شوعلەی شەرارە
نە چەم شەتاوان جاری کەرد چوون هوون
نە فوارەی چەم هورمشانۆ گڵ
مۆڵەقەن نە بەین خۆف و ڕجادا
بیللا جە دووریت، ها بیم وە قەقنەس
تاکەی خەمزەدەی باری هیجران بم؟
دەردم کارییەن وە سەرگەردت بام!
ڕیشەم بەراما، هەرەس وە ماڵم

ئازیزم، ئامای

ئازیزم، ئامای ئای بێقەرار وێم!

مەوتەنەکەی چەم دیدەش ها نەڕێت

های ساقی! بازاڕ جیلوەی دڵدارەن

یەکێ وە مایەی گەنجی کەیەوە

ئەر سەد هەر کەسێ پەی وێش وە ڕاوەن

مایل کەر باڵا وەی لادا چون نەی

با بێدار کەرۆ تاکەی بۆ غافڵ

با کڵافە بۆ، ئاخر لەوانم

چون دەف، بەرگ پۆس ئیرادەت پۆشم

خوم ئاسا خەیلێن وەتەن مەیخانەم

ئای ئای چەمەڕا ئای ئینتیزار وێم!

غەریبی تاکەی، بۆ وە ماوای وێت

سەودای خرِیدار، دانەی دیدارەن

چون منیچ وە تای فەرتووت «نەی»ەوە

وە قیمەت نییەن، ئیخلاس حەساوەن

دەسێوت دەف بۆ، ئەو دەس جامی مەی

دەف وە سەدا گیان، جام وە ڕەشحەی دڵ

خاکی پای حەزرەت پیری موغانم

غوڵامی بەر دەس حەڵقە نە گۆشم

چون پیاڵەی واق شیشەی پەیمانەم

ئازیزم، گەردەن...

ئازیزم، گەردەن بلووری بێگەرد!

چون جە زێد وێش بییەن ئاوارە

فەرامۆش نەبۆ لادێ، درەنگێ

ئەمانەتی تۆو دڵەی پڕ جە دەرد

غەریبەن، قەدرش نیگا بدارە

سوبحێ وە تیرێ، شامێ خەدەنگێ

ئاماوە وەهار

ئاماوە وەهار، وەهاری شادی

خێڵخانەی خەفەت باربەنیش کەردەن

خەم وێنەی کەمان قامەت خەم بییەن

بەزمی شەوق و عەیش نە دەروون جەمەن

ئینە نەتیجەی دیای باڵای تۆن

سرووری نەشئەی بادەی وەسڵی تۆن

سا پێم دەر، دەی دەی پەی پەی، نەو مەی مەی

تا پەی یارانیچ وە ئیتمینان بۆ

بۆی عەتری نەسیم غۆنچەی ئازادی

مەینەت ڕوو نیان وە ماوای مەردەن

هەوارگەی قەدیم نە دەسش شییەن

ئانە هیچ نەبۆ نە دەروون، خەمەن

نیشانەی ویساڵ خاڵی ئاڵای تۆن

تەئسیری بۆی عەتر موشکی زوڵفی تۆن

لەتایف مەردەم یەکسەر بکەر حەی

سەرمایەی نیشات دڵحەزینان بۆ

ئای چەنە سەرچەنگ

!ئای چەنە سەرچەنگ چەرخ چەپ وەردم

!چەرخ چەن چەرخاو من مام نەمەردم

ئای کێ بی هەواڵ

ئای کێ بی هەواڵ لوای تۆ ئاوەرد؟

بەختش بەرگەشت بۆ، هۆشم وەحشی کەرد

مدیا ئەو شۆنت دڵ نە پەنهاندا

چون ئیسمی ڕەحیم وە شۆن ڕەحماندا

کۆترەکەی ئازاد حەریمی دڵ بیت

دانەی مۆبەتچین پەی وێت غافڵ بیت

سەیادی چەپگەرد ئاخر فرسەت سەند

ناکاو دوور ئەنداز دووریت وە دڵ شەند

هاڵای کزەی زام جگەرگۆشەی وێم

موو ئاسا و ئایر هەر پێچ مەدا پێم

ئێشی زامی سەخت تۆیچ ئاما پێشدا

هەر ئێشەن مدیەی کەفتەن وە ئێشدا

وێت تەنیا ئەیاز مەحموود نەزانی

من شەیداتەر بیم پەرێت پەنهانی

بەڵام با جە تیر بەڵای قەزاوە

پاڵ دەیم وە قوللەی قەڵای ڕەزاوە

تا بدۆ سەفای بێگانە و خوێشەن

هەر وەختێ بەرۆ باز ماڵی وێشەن

ئایینەی کامڵ

!ئایینەی کامڵ! ئازیزەکەی فەرد

فیدای ئامات بم، سەفاییت ئاوەرد

خەیلێن گەردی پات نە دیدەم دوور بێ

یانەی چەم وێران تەمام خاپوور بێ

خاس بی تەشریفت هەم ئاوەردەوە

گەردی پات، وەتەن ئاوا کەردەوە

ساقی، ئینە بەزم وەسڵی یارانەن

چەرخیچ هەر ئەو چەرخ هەردە جارانەن

دەورێدەر وە بەزم وە پیاڵەوە

ژەنگی دڵ وە زاخ مەی بماڵەوە

جامێمان جە دەس تۆ هەم سەندەبۆ

فرسەتەن، نسیو نەک نەماندەبۆ

ئێحیا نەبوون

ئێحیا نەبوون، سا نەشوون مەردەن

نامەکەش ئامان، گلەییش کەردەن

قاسد! شۆ وە لای ئەو نەونەمامە

چون یاوای، پێشدەر ئەی جواو نامە

جەو ئەسکەنجەبین دەس سوروشتەکەت

یانێ: نامەکەی زێبا و زوشتەکەت

بە بادەکەی وێت جام جام وەردەوە

فەرمایێت بەو لەفز شەکەر ڕازەوە
نە وەختی هیجران ویداعت فاما
دەیسا هورێزە، خەمیارەکەی وێم
تۆ تیرەکەی وێت، وە زامداریی وێم
ئەو وەخت پایی کاو هەردی دڵ تەم بۆ
چۆن نەپریۆ تای ڕشتەی سەبووری؟
زوان چۆن تاقەت هیممەی وازیشەن؟
گێج مدۆ دەروون چەنی نێش، ئامان!
چۆن یارای نەفەس بەراوەردەمەن؟
مەتەرسوو جە حیفز تەقریری ئەحواڵ،
من خۆ شەو و ڕۆ ئارەزووی تۆمەن
بەڵام، یەن وە یاد باڵاکەی تۆوە
بۆی باڵات هەرزان وە دەشت و دەردان
گلەی تۆ وەی تەور، حاڵەت وەی نەسەق

تاڵی سەفرای دەرد دووریش بەردەوە
گا جە ڕووی عیتاب، گا وە نازەوە:
نە وە شەماڵدا پەیامت ئاما
بۆ شاد بەر وە دین دیدارەکەی وێم
تۆ بێباکیی وێت، بوردەباریی وێم
ئەساسەی دووریی ئازیزان جەم بۆ
گۆش چۆن وێش مدۆ وە قسەی دووری؟
دیدە چۆن تاقەت شۆن دیاییشەن؟
بەڵام هەی سەرخێڵ نەو تووڵ نەمامان
سۆزش وە شەماڵ ڕەوانکەردەمەن؟
سۆچۆ خەزانەی خەیاڵی شەماڵ
پەرێ دیدەنت نەزر و فتۆمەن
دەورم دان وە دەور سارا و سەرکۆوە
نمەڕای لای تۆم وەکام گوزەردان
دووریچ وەی ڕەنگ، خودا تۆ وە حەق!

ئیمساڵ نەو وەهار

ئیمساڵ نەو وەهار چون خەزانی سەرد
مشیۆ تاڵەی من خیلاف ئەنگێز بۆ
دڵ وە گێجبازیی چەپگەرد بازیش وەرد
بۆی «عەنبەر» نە تۆی دەماخم دوور کەرد
نەیچی! وە بێ بەزم یارانی جانی
چون مەزاق تاڵەن جە گردین لاوە
یەکێ یەکجاری تاوتۆمەوە

بەرگی وەردی باغ **مەعدووم** بەرد پەی هەرد
وەرنە، کەی؟ کێ دی؟ وەهار گوڵڕێز بۆ
جفت ئارەزوو کەرد، چەپگەرد تاق ئاوەرد
فرسەتش ئاوەرد هەوای وەبای دەرد
کام سەفا مەندەن پەی زیندەگانی؟
بۆ وە شیرینی یەک دوو نەواوە
ئەو یەک لاونۆم، یاونۆمەوە

ئیمشەو تەنیا بێ

ئیمشەو تەنیا بێ جەستەی زەبوونم
خەیاڵانی خام هاوردم بەردم

دیسان سەرواز کەرد دڵەی پڕ هوونم
هاوار جە دەمەی هەناسەی سەردم!

زووخاو گێج مەدا دیگی دەرووندا
هووناو هورشاناش جەستەی زەبووندا

ڕەنگا ڕەنگ ڕەنگ، ڕەنگ گوڵگوون هوونم
قرچەی برێشتەی کوورەی دەروونم

چون دانەی سەر ساج هور ئامام جارجار
جە تاوی دووکەڵ، جە شەرارەی نار

سۆزیام هەی سۆزیام، وێنەی شوعلەی نوور
بیم سورمەی سوبحان ئاوەردەی کۆی توور

من قەقنەس نەویم، ها بیم وە قەقنەس
یەکجاریچ ئیمشەو، ها بەرشیم جە دەس

ئەوەند خەیاڵان بەردم وە دەروون
پەی دووریی یاران بەتەر بیم زەبوون

ڕۆ جە شەو فێشتەر، زار و زەلیلم
ساقی! سا جامێ، ئەمجار دەخیلم

بدەر پێم نۆش کەم چون هەردەجاران
وە ڕەغمی گردین گرۆی مەیخاران

شیعری وێم تەنخوای سەمتوور سازێ
لێدەر، سا نەیچی! هەر تارێش گازێ

چنگ پێکۆ نە جەرگ نەغمەی سازەکەت
بەرارۆ تۆتۆ میقراز گازەکەت

سا دەروێش! کەفێ بدە نە ڕووی دەف
گیان مونتەزێرەن پەرێ ڕێزەی دەف

موغەننی! لێدەر یەک ئیمشەو سازان
بەشقی ئەو کەسە تۆش ئاوات وازان

بەڵکە خەمانم تۆ دەری وە باد
هەیهای جوانم، فرێم هەن مراد

ساقی! سا دەخیل وە فریادم ڕەس
بە ڕووی نازەوە جام گێرە وە دەس

دەور دەرە وە ناز چون هەردەجاران
پێمدەر یەک مەنێ سەبا و ئێواران

با وەس باڵینم سێڵاوی هوون بۆ
ئامێتەی زوخاو دیگی دەروون بۆ

وەختەن سەر تا پام ببۆ وە زوخاڵ
بۆیی سفتەکەم هورگێرۆ شەماڵ

ساقی! ئامانەن، نەشوو جە ویرت
وە فریادم ڕەس تۆ بەشقی پیرت

بەڵ ئیمشەو خەمان نەدەرۆم وە باد
ساقی گیان! قوربان، خاتر کەرە شاد

بووە وە باعس ئەی نیم گیانی سەخت
سا بەڵکە نەمرۆ **مەعدووم**ی بەدبەخت

ئیمشەو دیارەن

ئیمشەو دیارەن بانگم بێشەرمەن
زایەڵەی سەمتوور کەللەم وە گەرمەن

سەدای زیل و بەم مەینەت سەد تەرزەن
خەفەت شادیشەن، خەم دەماخ بەرزەن

هۆشم بێهۆشەن، فامم قامەت قاخ
بۆی دووریی ئازیز مەیۆم نە دەماخ

نەیچی! درەنگەن سا مەکەر درەنگ
فیدای پەنجەت بام، نەی باوەر وە دەنگ

هەر تەرزێ پەی وێش بکەرۆ ڕازێ
گێرۆ نە دەروون هەر سازێ گازێ

بجۆشۆ هەر کەس وە قەد ناڵەی وێش

جەلای هەر گەردێ وە سەدایێوەن

هەر مەقامێوەت جگەر تاون بۆ

ئەو سەدای دەردە خەیلێ دڵکەش بۆ

هەی پەشێویی هۆش، هەی شێویای فام

من و دڵوەشی و سەفایی کەردەن

سا دەی، ساحیب نەی! ڕیشەی دڵ کەر پەی

ئیمشەو وە هەر حاڵ شەو وە ڕۆ بەروون

بنۆشۆ هەر کەس وە پیاڵەی وێش

دەوای هەر دەردێ وە نەوایێوەن

تفڵی بێچارەی دڵان لاون بۆ

دڵ تفڵان ئاسا بەڵکم دڵوەش بۆ

هەی عەقڵی عەبەس، هەی خەیاڵی خام

هوونی یەکتەرین تا وە ڕۆی مەردەن

تالیمدەر، ئەیفەرد وە نەزمەکەی نەی:

ئەی خوا سا مەرگێ، سەحەر چێش کەروون

ئیمشەو مەینەتان

ئیمشەو مەینەتان نە دەروون جەمەن

دیارەن دووەی دووری زۆر کەردەن

شنۆی ئارەزووی وەسڵت زهوور کەرد

هووناوی دەروون ڕیشەی گیان کەندەن

مەحاڵەن ئیمشەو گیان وە ڕۆ بەردەن

یا خوا سەبووری وە دڵ باوەری

بەڵ وە ڕۆ بەروون وە هەر حاڵ ئیمشەو

سەر بنیەو وە خاک ئاسانەی دڵبەر

خێڵخانەی کەیفم پڕ جە ماتەمەن

سوپای خەم و هەم هجووم ئاوەردەن

لافاوی مەینەت کۆگای شادی بەرد

سەرمایەی تاقەت نە دەسم سەندەن

جارێوتەر تەواف ئاسانەش کەردەن

خەزانەی ئارام پێم عەتا کەری

کەروون زیارەت دەرگانەکەی ئەو

بەو ئارەزووی دڵ گیان بەرشۆ وە بەر

ئیمشەو هەر خەمەن

ئیمشەو هەر خەمەن ها نە کەمیندا

دڵ نە گەردەلوول بێپەرداخییەن

سا، دەروێش! وە عیشق مەلاوی دەروێشان

هەر پاسە مەبۆ زەلیلی، دەخیل

پەی دیگی دەروون جۆشی کوڵ و کەف

با بەیۆ وەش وەش سۆزەی سەداکەت

بەو نائیرەوە، بەو دائیرەوە

بەڵ ئیمشەو خەمان شێونان کەڵەک

هەر دەردەن مدۆم وە ڕووی زەمیندا

دەماخم نە گێج بێدەماخییەن

وە یا هووی وە سۆز ڕیازەتکێشان

چینەی زیاتەر مازەم وە زەلیل

تەسکینی نمەک کزەی کەف و دەف

لەرەی نەوای تەرز شیرین ئەداکەت

خاس بنیەر هەستیم وە ئایرەوە

تا سەحەر چوون بۆ گەردشی فەڵەک

ئیمشـەو هەم خەمان

ئیمشـەو هەم خەمان وەنەم سـەرداوە
سـەر تا پای تەنم ئایر وەرداوە

جەستەی زەعیفم، ئیسـتیخوانی ڕێش
هەر ئازای ڕێشـم مەگریا پەی وێش

گۆشـت و پۆستەکەم نەفت پێدا ڕژیا
مەغز و ئیسـتیخوان وە هەمدا پژیا

کەس نەبی ئاوێش بکەرۆ سـەردا
بلێسـەش بەرز بی وە هەر تەرەفدا

زاهیرەن دڵم هەم کۆسـش کەفتەن
داخۆم جە دۆسـان هەم کێ دوور کەفتەن؟

جە تاوی ئایر تەنوورەی دەروون
دیسـان سـەرواز کەرد زوخاو چەنی هوون

ساقی باوەرە ئەو مەی دوو سـاڵە
پێمدەر یەک جامێ حاڵم بەد حاڵە

موغەننی ! کۆککەر سازانت وە هەم
سـەمتووری، تارێ، وە هەم کەرە جەم

نەیچی! سا لێدەر، قەزات وە ماڵم
دەمێ دەر جە نەی، دەروون زوخاڵم

هۆشـێکەر هامفەردا! سازان بسازە
باڵات وەکاڵای خەمان بوورازە

باوەرە بسات تەمام تەیار کە
شـەوخەفتەنی شـووم بە ژاری مار کە

قەزای پەنجەکەت دەک لە من کەفێ
خەیلێ عاجزم، سا لێدەر دەفێ

باوەرە کوورەی دڵ نە جەهد و جەخت
ڕووی تەوبیخ وەلای **مەعدوومی**ی بەدبەخت

ئیمشـەو هەم دیسـان

ئیمشـەو هەم دیسـان دەروون پڕ خەمەن
ئەسـاسـەی ماتەم جە لامان جەمەن

نە تاوی دووری دڵ بێقەرارەن
بینایی دیدەم جە خەففەت تارەن

شـریخە و گرمەی هەوری دووریی دۆس
وە فەنا بەردەن مەغز و ڕەگ و پۆس

شـەرارەی گرپەی ناری مەهجووری
کەردەن وە غوبار کۆگای سـەبووری

نە تاقەت مەندەن نە تۆی دەروونما
نە لەیلێ مدیۆ وە لای مەجنووندا

یاخوا مەردەنی بۆ وە میهمانم
ئیتر نەوینوون دووریی یارانم

بەڵکم خەلاسـیم نە دەس دووریم بۆ
بە زووخی زامان نەشوون وە گڵکۆ

ئێمە گشت فانی

ئێمە گشت فانی، هەر ئەوەن باقی
نازوون وە بازووی پڕ نەیرووی ساقی

خەڵاسیش دا پێت وە یەک پەیمانە

عارفان چ خاس پەی وە حەق بەردەن

دەفنت نە پەهلووی مەیخانە کەردەن

قەڵەم یاد کردار یار و ئەغیاردا

جامێش نۆشاوە چون مەردان ویەرد

ئازاد بیت جە بەند بەستەی پەیمانە

وەسیەتی حافیز وە جا ئاوەردەن

وە سەر خاکتدا سەبووی مەی مەڕدەن

ڕەقەم کەرد تەئریخ وە ڕووی مەزاردا:

گۆشەی مەیخانە وە زاویەکەرد

ئەدای پەشێوی

ئەدای پەشێویی حاڵاتی جەستەم

بەڵام **مەعدووم** هەرس دیدەش جۆش وەردەن

پەلەپەل پێکان پەل وە خامەدا

ئیسە دیدەی دڵ دێوانەکەی وێت

دوورەن جە تەحریر خامەی شکستەم

ناعیلاج خامەش وە دەسگیر کەردەن

یەک فەرد ڕەقەم کەرد وە ڕووی نامەدا:

نە بێخی ئاودا مەگێڵۆ پەرێت

ئەمجار سەختتەرەن

ئەمجار سەختتەرەن زامم جە جاران

هەر وە زۆر مەندەن ڕای ئامای نەفەس

بڵێسەی فیراق سۆچنان جەستەم

دووی کەواوی دڵ پۆشان سەر هەردان

سەرسامەن عالەم یەکسەر جە ناڵەم

مەینەت سەر بەرزەن، شادیم زگارەن

بۆرێ وە مەجلیس لا بەر پەردەی شەرم

تا موتریب وە ساز حەنجەرەی بێگەرد

بەڵ ناکا نەیچی بەیۆ جە لاوە

بەزمێمان جەم بۆ چون هەردە جاران

هەر وە زۆر مەندەن نیم نەفەس باقی

ئەر ئازیز وەی تەور لێم کەرۆ ستەم

عەرەق چون شەونم نیشتەن نە ڕووی گوڵ

جە قازانی خەم، دڵ کەردەن وە ئاو

ئازیزم! گوڵاو بۆی خۆی کوڵمی تۆن

چڵ مدۆ دایم چون گەستەی ماران

تای ڕیشەی تاقەت شییەنم جە دەس

ناسۆرەن زامان گازی خەم بەستەم

زەرد کەردەن ڕوخسار پاییزی دەردان

فەڵەک مۆرەی بەد شانا وە تاڵەم

ساقی! جامەکەت ئەمجار وەکارەن

وە دەورێ دیسان بەزمێ کەرمێ گەرم

هوردۆ مەقامێ دەوا کەرۆ دەرد

وە مەقامەکەی قەقنەس ئاساوە

بنۆشین جامێ وە یادی یاران

پڕ کەر جامەکت، دەخیلم ساقی!

خەلاسیم نییەن ئەمجار خاتر جەم

تەڕ کەردەن تاتای توغراکەی سونبوڵ

وە درۆ ماچۆ مەگێروو گوڵاو

ئەر بۆی تۆ نەبۆ بۆی گوڵاو جەکۆن؟

زەڕەی بۆی زوڵفت کەفتەن نە بەرزان
بۆی گوڵان کەردەن جە بەرزان هەرزان

ئازیز، وە مەرگت گەر ئینسافت بۆ
هەنی کافییەن بۆی زوڵفت پەی تۆ

ئیتر چ حاجەت وێت مەدەی عەزاو
قەبووڵ کەری جەور مەگێری گوڵاو؟

ئەنیسی خەیاڵ

ئەنیسی خەیاڵ دەردانی پڕ زام!
مەرهەمی جەستەی خەستەکەی ناکام!

خەیاڵێن نە گێجاو بەحری مەهجووری
نە دەوری دووەی تەنوورەی دووری

پووشەکەی جەستەم وە پەنا کەفتەن
سامیعەم خەبەر یاران نەشنەفتەن

ئینشەڵڵا، چەنی خۆشحاڵی، شادی
نە شاخەی شۆخیی گەردوون، ئازادی

چەنی وەشبەختی دوو دەس نە گەردەن
عومرتان وە عەیش عوشرەت ویەردەن

نەک چون من جە دەس بێمەیلی دڵبەر
مەکێشوو هەر سات هەزار دەردیسەر

دایم دڵ ڕەنجوور هیجرانی یارم
زەنجیری جەفای زوڵفی نیگارم

خوسووس شەرارەی دووری زۆر کەردەن
مەزرەعەی هەستیم وای سەبوون بەردەن

کەس بە وێنەی من پڕ مەینەت نەبۆ
گوروفتاری دۆس بێبەینەت نەبۆ

هیچ کەس موبتەلای دووریی یار نەبۆ
چون من سەرگەردان بێقەرار نەبۆ

کەس نەبۆ چون من یاری بەدکاران
زامداری موژەی دیدە خوماران

جە هاژەی هووناو دەروونی پڕ دەرد
نە گەردشی چەرخ گەردوونی چەپگەرد

تا جە تۆ پریام وە مەرگت قەسەم
ساتێ ئاسایش نەدیەنم وە چەم

نەکەری خەیاڵ گلەیی کەردەن
نەواچی بادەی بێشەرتیش وەردەن

ئەر زەلیلی دەس بێشەرتان نەبوون
کەی مەبۆ مەیلت فەرامۆش کەروون؟

ئەو جا بەزمگەی

ئەو جا بەزمگەی کەس جێ نەڕەستە
مەنزڵگەی سەیاد هەزاران خەستە

من نەچیرەکەی هەزار زام وەردە
هەر زامێ پەی وێش زوخاو سەر کەردە

ترسیای سەدای ماردم هۆش بەردە
ڕەمیای بۆی بارووت هەردە وە هەردە

کەی تەوانای سەبر دیارانمەن،
یا پەروای تاقەت بێیارانمەن؟

ڕووم کەرد وە سارای هەرد و بەردەوە
وە سەد ترس و لەرز جەستەم شەردەوە

چ داوایێوەن مەکەردێم چەنی؟

بازدیم، نیم ڕەمەق پەی جارێو هەنی

ئەو ساتە زانام

ئەو ساتە زانام بەختەکەم شەڕ بی
عێلەکەم هامڕای عێلی سەگوەڕ بی

ئەی دڵ مزگانی

ئەی دڵ، مزگانی، ئاما کۆچی یار
شای شادی سەر دا، خەمان کەرد فیرار

ها گەرد و غوبار مەحمەل دیارەن
دەک لێڵاویت بۆ چۆنت قەرارەن؟

چون بەدەن جە تاو هیجرانی باڵاش
ئەسڵەن هازو هێز نەمەندەن جەلاش

فیراقش بەو تەور تەوانا سەندەن
پا قووەی ڕەفتار جەلاش نەمەندەن

فرسەتەن ئەڕواح بشۆ وە پێشواز
پەردەی بینایی تۆ پەی پایەنداز

دیدە فەرش بووزۆ وە سەتحی ڕێشدا
تاکە سەمەندش پا بنیۆ پێشدا

عەینەین! وە ئەسرین ئاوپاشی ڕاش کەر
نەک گەرد بنیشۆ وە گۆنای دڵبەر

با شای خاڵخاسان جەمین پەڕەی گوڵ
وەی ئەساسەوە یاوۆ وە مەنزڵ

ئەی ڕۆشنیی چەم!

ئەی ڕۆشنیی چەم! تاکەی؟ تەشریف بەر
لێڵاوی، سا دەی! هووناوەی هوون کەر

پەی چێش، قیبلەکەم عەزمی سەفەر کەرد؟
سێڵاوی دووریش ڕیشەی هەستیم بەرد

بینایی وە ڕاست دڵەی پڕ دەردم!
ئای چەند سەرسەخت بیم لوای نەمەردم!

بڵێسەی کوورەی هیجرانی باڵات
گەرمیی مەحروومیی تۆزەکەی پاڵات

ئایر دان بەی تەور مۆبەت سەرای دڵ
یادەکەت مەندەن پەی مەسکەن خەجڵ

دڵە! وە بادەی وەسڵش بادی بی
دەماخت نە ئەوج برجی شادی بی

هیجرانی باڵاش وە هیچ مەزانای
وێت وە ساحیب سەبر تاقەت مەوانای

سا ئیسە، ها دەرد دووریش ئاوەرد جۆش
سەبرت ئەر ئازان بمانۆ شنۆش

ئەی گرد مەوجوودێ

ئەی گرد مەوجوودێ جە تۆ گرت مایە
مەوجوود هەر تۆنی، ماسیوا سایە

پەنهان بی تەنها، وەحدەتت مەوج وەرد
پەی شناسایی زوهووریێوەت کەرد

به وێت، جەی عالەم بێبەقای ناسووت
ئەر وەی گرد جیلوەی وەرین نەشناسووت

بە سەد جیلوەیتەر بێچوون و چەنی
شناسایی تۆم نمەبۆ، هەنی

سەروەشم بەی وەسف جەمالیتەوە
باز هەم بەی جیلوەی جەلالیتەوە

ئەر هەر بەو عادەت سەروەش نیگاران
پەی فەنای یەکسەر خاتر پڕ خاران

چار نییەن جە دەس جیلوە نەکەردەن
بسم اللّه ئەو تێخ، ئێد کەچیی گەردەن

یاگێوتەر نییەن دادی وێم کەروون
جە دەس تۆ بێداد وە لای کێ بەروون

واوەیلام بێحەد، زاریم بێشۆمەن
جە لای تۆ فەریاد، جە دەسی تۆمەن

ئەیازی هەمڕاز

ئەیازی هەمڕاز ناڵە و ئاخ و دوود
عەرزش هەن وە خاک ئاسانەی مەحموود

یاوا، وات، نامەی شیرین ئینشادت:
نەی ڕەمەزاندا نەشوون جە یادت

نەکەردەن ئیفتار، دۆسەکەی کامڵ!
سیوای وە مەیکووس خەیاڵەکەت، دڵ

فاتحەی کتاب» دوعام، شەو ئەر ڕۆن»
ئیلتیماسی حوسن خاتمەکەی تۆن

حەق وە لوتفی وێش باوەرۆ ئەورێت
سوودی سەرمایەی عەقیدەکەی وێت

وەرنە من لافاو تاوانان بەردەم
دوعا ڕای دەرگای قەبووڵ گوم کەردەم

نەیچی! من پەنجەی پای ناڵەم سفتەن
تۆ دەی چون تەئسیر وە ناڵەت جفتەن

چەند فەردی **مەعدووم** دەروون نە وەیدا
باوەر جە تەنخوای ناڵە وە نەیدا:

من وێم مزانوو کام تۆمم کاڵان
یاران پەی هیممەت وەنەم مەلاڵان

کەرەم دەر نە دەس ڕجای ئەوگاران
بۆ بەخشەم وە عەشق مەزنەی یاران

وەختێ گۆشەی شار خامۆشان بۆ جێم
نەبوون وە تەسدیع هامسایانی وێم

باعیسی وجوود

باعیسی وجوود جە ماه تا ماهی
دەلیلی ئیسبات سونعی ئیلاهی

زیای بینابیم، نووری چەمانم
سەرمایەی حەیات دین و ئیمانم!

من وێم مزانوو بێئەمریم کەردەن
ئیتاعەی فەرمان عەبدیم نەبەردەن

عومرم سەراپا غەرقی غەفڵەتەن
زادی ئاخرم باری خەجڵەتەن

بەڵام مشیۆ تۆ وە فەزڵەکەی وێت
کردەی من نەبۆ بەهانە پەرێت

ئیغماز کەی جە گرد نابەکاریی من

پەی من کافییەن ئەی گرد ئینفیعال

مەدیە وە تۆمار کردەی ویەردەم

هەرچەند شایستەی عەفوت نەداروون

جە بەحری کەرەم بێبەشم مەکەر

تا بە فەزڵی وێت بوانیمەوە

بەڵکم جەی ئاخر پەی وێم فکرێ کەم

بەڵام بەو شەرتە چەنیم قبووڵ کەی

نەفسی بەد کردار، بێدینی بەدبەخت

پەی چێش عادەتت وە گوناە کەردەن؟

ڕاگەی حەقیقەت جە ویرت شییەن

مووتنی ئەسڵیت نە خاتر لوان

دایم گورفتار ئارەزووی خامی

گا خەریکی دەرد هەوای مەجازی

گا غەرقی هەوای وەسڵی نازاری

هیچ هۆشت نییەن حەق خەبەردارەن

فکرێ کەرەوە، وادەی لواتەن

باوەرە وە دەس زادێ پەی سەفەر

وە دەرگای حەق بەر، ڕووی پەشیمانی

بەڵ لیباسی عەفو بکەرۆت خەڵات

وە نسیوت بۆ سەرمایەی ئیمان

وە ڕۆی مەحشەردا بگێڵی دڵشاد

جە ڕوو سیایی و بەد کرداریی من

بۆ بە ڕەحمی وێت بکەرەم پاماڵ

بدیە وە زەردیی ڕوخسار ئاوەردەم

ڕووی شەرمەندەگی وە دەرگات ماروون

شەڕی نەفسانی جە ڕاگەم لابەر

جە دەس هەوای نەفس بسانیمەوە

تەدارەک پەی چەند تەزبێح زکرێ کەم

بەهانەی ئەسباب عەفوم وسووڵ کەی

شوومی سەرگەردان خەیاڵانی سەخت!

ژاری مەحروومیی ڕەحمەتت وەردەن

یادت پەی مەحبووب حەقیقی نییەن

مێخی مۆبەتت نە ڕووی خاک کوان

یەکسانەن پەرێت نیکی و بەد نامی

گا مەشغووڵی کەسب کیبر و نیازی

گا حیرەتزەدەی ڕوخساری یاری

فەردا ڕۆی حیساب میزانی کارەن

وەختی شێوپای شەوقی سەوداتەن

وێت نەو سەفەردا بێتۆشە مەکەر

عوزر ئاوەریکەر کردەی نادانی

جە وەختی مەردەن بدەرۆت نەجات

نەوی وە ڕیشخەند سوخرییەی شەیتان

جە قەیدی عیسیان دڵت بۆ ئازاد

بالای ئالای...

بالای ئالای شەنگ سەد بەڵا پێوەن

دڵ مدۆ وە دەم نێشی ئێشەوە

دووکانچەی شادی دەردینان شێوەن

بی وە قەزای سەخت دیدەی وێشەوە

بنچینەی شادیت

بنچینەی شادیت جە دڵ بەر ئاوەرد
جە ڕای مۆڵەت دوور هەر چێوەت کەرد، کەرد

ئیسە ئەی تاڵی و قین گرتەت پەی چێش؟
ئەی تۆ بەستەی زام لابەردەت پەی چێش؟

باری ئەی مەینەت گرد نەووٚ کافی
تەمات زیاد کەرد جە بێئینسافی

تەرسی بێسامان زەحمەت جە لای من
جەوری دڵبەرەن مەنیەی نە ڕای من

هەڵای هەی ماچی گیرت نەوەردەن
بۆی شەمامەی ئێش عەشقت نەکەردەن

من دەردم پەیکار نازی دڵگیرەن
دەوای زامانم زامداریی تیرەن

بێشەرتیش دۆسی، قارش وەفامەن
مەزەی قین لەزەت، جەفاش سەفامەن

ئەر هەر سات دەردێ دەردێوتەر چەنی
بەیۆ، ماچوون ئاخ پەی دەردێو هەنی

ئامانەن، ئەر دیت باڵا عەرعەر تەرز
عەرز کەر نەک جارێ، وە سەد سۆزی بەرز

بەڵ دڵوەش کەرۆ مەینەت گازەکەش
زۆر دۆ وە بازووی غەمزە و نازەکەش

پەیاپەی پەیپەی نە دڵەی تەنگدا
هەر خەدەنگ بەرۆ وە جای خەدەنگدا

بوڵبوڵی گوڵشەن

بوڵبوڵی گوڵشەن بێنام و نەنگی
تەزەروی سەر سەرو باغچەی بێرەنگی

نوختەی ئینتیهای دائیرە تەمام
نەی دەسی نەیچی تووتیی دیای جام

یانەی دڵ وە فەیز ڕای مەولا ئاوا
تەواری تەڕلان لان مەولان ئاوا

پایەت بوڵەند بۆ، سایەت فراوان
پەی پەی کەردەی ڕەم دیدە سیاوان

ئاهووی توونی دڵ وە بۆی ناف ئاوا
تار بی نە جەڵەو گەرمەسێر ماوا

ڕەم کەرد، مدراوە، دیاوە مەس مەس
پەی هەردی بارگەی تۆ گومەتەش بەس

پەرێش کەر سای وەڵگ هیممەت وە یاتاخ
نەکەرۆش سەردیی ئێڵاخ بێدەماخ

چووزەی سەوزەی هەرد فەیزی تۆ وەرۆ
گەردش نەپای کاو لوتفی تۆ کەرۆ

نەواچی من پیر ئیفتادەی دڵ ڕێش
ئیسە چەنی مەیل ئازیزانم چێش

...تا یاران نیگای نیهانیشان بۆ
پیران مشیۆ تاف جوانیشان بۆ

پەی چێش مەیلی لەیل پیریش مەحاڵەن؟
سەنەی باڵغیش سەد هەزارساڵەن

بکیانە پەیکێ

بکیانە پەیکێ وە پاڕانەوە
پەی کێ؟ پەی مەجنوون بیارانەوە

مایەی بێمەیلیت بشارانەوە

با باست نەشۆ بە شارانەوە

بینایی دیدەم

بینایی دیدەم تۆ وە سڵامەت ‌ ‌ ‌ دیدەنی دیدار کەوت ئەو قیامەت

ئەر بینش نییەن، هەی ئاواتوازم ‌ ‌ ‌ باز هەر تەسکینەن گۆش وە ئاوازم

وە دڵدا تەفسیل زەلیلی ویەرد ‌ ‌ ‌ چێش جە ئەوەڵدا ئاخرش ئاوەرد

باز بێتاقەتیم نە ڕووی پەردەوە ‌ ‌ ‌ دەرگای گوزەرگای چەند فەرد کەردەوە

هورێزا و پێچ وەرد دووی کوورەی دەروون ‌ ‌ ‌ ئاو ئاوەرد، بەڵ هوون، نە دیدەی گەردوون

ڕێزا جە سەردا بڵێسەم کەم بی ‌ ‌ ‌ ئەسباب تەحریر ئەی چەند فەرد جەم بی

باز چێش بۆ یاران دەروون پڕ داخەن ‌ ‌ ‌ ئەغیاران دەماخ دڵ وە پەرداخەن

سەرد بییەن گەرمیی شەوقی هامفەردان ‌ ‌ ‌ گەرمەن سەردیی زەوق جەرگەی هامدەردان

ڕێزان سەوزەی گوڵ مەعاریف وە گڵ ‌ ‌ ‌ چۆڵ بییەن چەمەن جە سۆزەی بلبڵ

نیگای ئیلتیفات گۆشەی چەم کەمەن ‌ ‌ ‌ ڕووی دەشتی سەفای ئەهلی دڵ تەمەن

حەڵقەی خەفیەی زیکر ناڵەی هەزار ڕەنگ ‌ ‌ ‌ چوون حەڵقەی دەرگای وێرانان دڵتەنگ

مشێو جە گرد لا زاری و شیوەن بۆ ‌ ‌ ‌ جە کام لا؟ لای دۆس، کام دۆس؟ وێنەی تۆ

کەی؟ ئێستە، پەی کێ؟ پەی دیدەی **مەعدووم** ‌ ‌ ‌ چێش بییەن؟ بییەن جە دیدە مەحرووم

یانێ های ڕاسەن، یا قسەی ناسەن ‌ ‌ ‌ دیارەن کردەی چەپگەرد هەر پاسەن

پێشەرت و شۆنیت

پێشەرت و شۆنیت جە حەد ئەودەرەن ‌ ‌ ‌ ڕەحمەت ئەو یادت، وەفادار تەرەن

دیدەم، چون میقراز پێشەرتیت تێژ کەرد ‌ ‌ ‌ دات جە تانتەی وەسڵ جەو پەڕش ویەرد

شەرت بۆ تا جەستەی خەستەی مەهجووریت ‌ ‌ ‌ پاکتاوش کەرۆ مەردەن جە دووریت

جە شووم پڕ شووم ئەڵحەد سەرای خەم ‌ ‌ ‌ جە سەروازەی هوون جۆی سەر چەمەی چەم

وە بۆی ئەو باڵا و خەت و کوڵم و فەم ‌ ‌ ‌ سەرو و سەوزە و گوڵ غونچە بدۆ دەم

دڵەی مەینەت گاز سفتەی کۆی قەقنەس ‌ ‌ ‌ نەبۆ وە نیشان تیری موژەی کەس

پێنازەن

پێنازەن ئەسباب ئەسپ و سواریت ‌ ‌ ‌ پێکەیفەن ئەساس خاسەی شکاریت

یاوەران جەمەن، وادەی شکارەن
ئای لاڵ بام سەدای تۆ نادیارەن
پەنهانەن سیمای سیمین وارەکەت
شێوەی کۆتەڵەن یادگارەکەت
خەیاڵی باڵات نە ئاییەنەی چەم
سەبتەن چون یادت نە دڵەی پڕ خەم
دڵ گوم بۆ یاگەش مەنزڵگەی چەمەن
چەم گوم بۆ یاگەش دڵەی پڕ خەمەن
دڵ دایم وە ویر ئەو خەیاڵ شادەن
چەم قایم مەشغووڵ نیگای ئەو یادەن

بەتیەی کارخانەی

بەتیەی کارخانەی ئۆسای بەغدایی
درووman وە تای نەی ئاشنایی
سفیدتەر جە مەرگ مەینەت گازەکەم
نازکتەر جە ناز جای نیازەکەم
چون لۆنگی مەجنوون بدەوش وەکۆڵدا
بگێڵوو وە دەشت پای سارای چۆڵدا
جارجار بەو گشت دەرد نەدامەتەوە
بەو قامەتی وشک پڕ زامەتەوە
شنۆی هەناسان نە سەر دیاران
شانۆش چون بەیداخ نە سەر مەزاران

بەرزان هیلال

بەرزان هیلالتار وەروان قەرار دا
غورەی شاری شۆڕ دڵان دیار دا
نەسیم وە بۆی چین چنووری ڕووی هەرد
سوب سەباحولخێر دەماخی دڵ کەرد
جە پرژەی شەونم نە تۆی پەردەوە
نەرگس مەسمەس چەم وڵاو کەردەوە
سەوزە وستەن فەرش ئەو چەمەن دەس دەس
گوڵان جام وە دەس بولبولان سەرمەس
مەنعم مەکەردێ گرانەن دەردم
ئەر شێویا بۆ قافیەی فەردم
فەریاد جە شۆرەی ئەرزی چارەی من
هەر سەوزەی موراد من نا دیارەن
داد جە هەوای شووم بەد ستارەی من
هەر نەو گوڵاڵەی من نە پێوارەن
یا وەلوەلەی دەف شا دەروێش، جۆشێ
بەو سەدای ڕیشەی دڵ ئاشناوە
یا جۆشی سەمتوور موتریب، خرۆشێ
چەنی ئەی دوو فەرد حەسرەت مەعناوە
بەڵ سەوز ببۆ تۆم ئارەزوەکەی دڵ
های چەمە دەخیل شەوێ شەونمێ
بەڵ ڕوو بنمانۆ ئەو نازک نەو گوڵ
دەمە نەسیمێ وادەی سوب دەمێ

بەزمی هامفەردان

بەزمی هامفەردان یاری مۆبەت کێش

باوەر نەکۆڕەی وەلوەلەی دەفدا

یەک ئیمشەو دەفیێ دەروێش، های دەروێش

ڕووی پەند ئەو یاران دڵ وە جەهد و جەخت

ڕووی پەند و تەوبێخ وە هەر تەرەفدا

واچە هەی دڵەی ئەبلەی ڕێخبەر

ڕووی تەوبێخ، ئەو لای **مەعدوومی**ی بەدبەخت

شەوەن، خەڵوەتەن، ماڵ بێئەغیارەن»

هورێز ساتێ تەرک خاوی شیرین کەر

نەوا میهمان بۆ تۆ نەوینی کەس

«ئاڵەم گرد وتەن، دۆس خەبەردارەن

دیدەت تۆزی غەیر نیشتەنش وەنە

خەفەت بۆ پەرێت تا ئاخر نەفەس

وەر تۆ بینایبت پەردەش ها نە سەر

جە جۆی سەوزەی دڵ ئاوێش دەر پەنە

ئەمجار یاد کەر عومر عەبەس ویەردەت

ئەو تۆ موینۆ جە تۆ زەریفتەر

سەر ئەفگەندە بەر چوون شەرمەساران

باوەر وە خاتر ناپاکیی کەردەت

بەڵ شۆڕۆ بەو ئاو کەرەم فراوان

چەمەی چەم هورکەر چوون سەیلی واران

بابەت وە بابەت سیاهەی تاوان

بەڵێ خاڵۆکەم

بەڵێ، خاڵۆکەم، قەدیم دەستوورەن:

پەی مەیزەدەی مەی کەباب زەروورەن

نامە و کەبابت وە **مەعدووم** یاوا

ئەوش نە ڕووی چەم، ئێد وە دەم ساوا

گەردی دەردی ئێش دەروون بەردەوە

عەشقەکەی قەدیم تازە کەردەوە

سێرت جە ئێشای زام نەوەردەبێ

ئیزهارت پەرێ نمەک کەردەبێ

جە من نمەک دای، جە قاسد کێشان

جە تۆ زامەت دای، جە زامەت ئێشان

بەڵێ خاڵۆکەم

بەڵێ، خاڵۆکەم، قەدیم دەستوورەن:

پەی مەیزەدەی مەی کەباب زەروورەن

نامە و کەبابت وە **مەعدووم** یاوا

ئەوش نە ڕووی چەم، ئێد وە دەم ساوا

گەردی دەردی ئێش دەروون بەردەوە

عەشقەکەی قەدیم تازە کەردەوە

سێرت جە ئێشای زام نەوەردەبێ

ئیزهارت پەرێ نمەک کەردەبێ

جە من نمەک دای، جە قاسد کێشان

جە تۆ زامەت دای، جە زامەت ئێشان

بڕگەیی ١٠ :**کێش**

تا جە داخی تاق

تا جە «داخی» تاق، جفتی خەمەنان

شەماڵ وە خزمەت ئەو زامان خەتەر
گیرۆدەی ئازار سەختی فیراقەن
بەڵام تاوی سەیل دەردەکەی دووریت
تانجەرۆی ئەی چەم، سیروانی ئەو چەم
کەڵەک هورمدا نمازا دەو لێش

ڕاس باڵا چون چۆی چەوگان چەمەنان
بشۆ، ئەر پەرساش ئێدش جواو دەر:
هەر چەند موشتاقی ئێندە موشتاقەن
لافاوی هووناو ڕەنجی مەهجووریت
جۆشاوێ وە هەم ئەی چەم تا ئەو چەم
ڕای ئامام نەوی پا بنیەو ئەو پێش

تۆ نەی کۆچدا

تۆ نەی کۆچدا کار وێت مەحکەم کەردەن
تۆ مەردەی شەهید زیندەی بێباکی
تۆ ئازاد پەی سەیر جای جاویدانی
تۆ لوای بەو ئەجر سەختیی زامەوە
پەی تۆ ڕاحەت بۆ، پەرێ من زامەت

بەڵام ڕیشەی من جە بێخ ئاوەردەن
من زیندەی مەردەی دەشتی خەمناکی
من پا بەستەی بەند ئەی دنیای فانی
من پەرێ حەسرەت دووریت مامەوە
هەر شەو ڕۆرۆ بۆ تا ڕۆی قیامەت

تۆپڵاخەی دووکەڵ

تۆپڵاخەی دووکەڵ هیجرانی دڵبەر
حاشا خۆ ڕەنگم هیچ نەماگە پێ
کەی کەم ئێستەکەم خوێناو ئەکا شەست
لافاوی کووچەی جەستەی زوخاڵی

جەم بووگە وەک هەور نە ڕووی سەقفی سەر
سەرم وەکوو تاس دەنگی لێوە تێ
لە دوو پلووسکەی چاو شۆڕاوگەی بەست
هەڕگاوی هەستی هەرچی بووماڵی

تەئسیری خەیاڵ

تەئسیری خەیاڵ کردەی من سەردا
سەنگیی سەنگیبار تاوان زۆر کەردەن
تەن کە] خەمیاوە، یانێ دەستوورەن
تاوان ڕای نەفەس ڕجا گرتەن لێم
پای هەوەس تەزان، ئارەزوو مۆڵەق
دامنەکەی ئاییر دەروونم تۆنی
یارەببی نەو شەو تاریکەی فانی

سستی شەرمندەن سەرشی وە وەردا
پیری بەدنامەن قامەت خەم کەردەن
وادەی هورێزنای گیان ئەو حوزوورەن
کردە یاگەی دەس تەما ناستەن پێم
مەندەن وە ڕەحمەت بێپایانی حەق
وەی دوو فەردەوە موغەننی کۆنی؟
هەر تۆ وەکردەی بەدیم مزانی

ئای سوبحی مەحشەر سەر ئەفگەندە وێم
شەرمەندەی حوزوور خودا و بەندە وێم

تەختەی مۆبەت تاش

تەختەی مۆبەت تاش، نەجاڕی دڵتەنگ
گیری گێجی دام کڵافەی شەورەنگ!
نامەی ئایرین گەرمی ئەنگێزت
دووی پووشی جەستەی دەردینان خێزت
یاوا و حاڵیم بی یەک یەک ئیشاران
خەندەم کەرد، هەیهای، دەردەکەن یاران
ئەر ڕاسەن دۆسیت دۆسەکەی گیانی
من وە دار کۆڵەکەی خەمان مزانی
هوونی بێپایان دەردم وەردەبۆ
تەجرەبەی تۆڕدام عەشقم کەردەبۆ
هاڵای گرپەی دەرد ئەو باڵای ئاڵا
نەکوورەی دەروون نەگرتەن باڵا
دامی دووبادەی سەیادی قاتڵ
نەپێچیان نە دەور پای شکستەی دڵ
فرسەت نەکەوتەن بەو ڕەنگ قادر بۆ
جەفاش فراوان، وەفاش نادر بۆ
دەخیل زووتەر کێش پات ئەو دماوە
نەگنی نەی تۆڕدام وە هەردوو پاوە
جەو دما وە دەس پای ئیستیغناوە
لەرزی وە سەر تەڵ داری فەناوە
سەر وەنەت ببۆ وە باری گەردەن
بوازی هەر سات ئاوات وە مەردەن
نە پەی ئەو ڕەویەی بەینەتداری بۆ
نە پەی تۆیچ وە مەرگ ڕستگاری بۆ
ئەو سەبر، ئەو تاقەت، ئەو تەوانای دەرد
نەدیت خەرجم کەرد فائیدەش نەکەرد
ئیسە سۆچیای گەرمیی دڵسەردیم
سەودایی سارای دەردی بێدەردیم
ئەر مژنەوی خاس، وەرنە مزانوو
مەرگ پەرێ تۆیچ مدۆ نە زانوو

تەدریس و تەقدیس

تەدریس و تەقدیس، تەمجید بێدەنگەن
حەسارەی تەقریر تەوحید بێرەنگەن
پارچەی تەئلیفات شێخی موهاجر
گرانەن، نییەن مشتەری و تاجر
کشف الغطای سەدر موحەممەد جەسیم
غونچەی نەشکوفتەن بێشنۆی نەسیم
بێنازەن کیتاب عەتای دەولەتەین
پەند ڕێزان قەترەی خوم جە عەینی عەین
تەفاوت نییەن تێشدا جە مابەین
شوبهەی شین و سین میسلی عەین و غەین
باڵ نمەدۆ تەیر تەحریر وە هەمدا
گا وە ڕووی ڕۆمدا، گا وە عەجەمدا
ئومەنای دەوڵەت جە گردین لاوە
تەوانای وانای فەرمان نەمەندەن
نە ئینتیزارەن چەم نە ڕووی ڕاوە

چەپەر بێ جواو، خەبەر پا بەندەن

سەهلەن بینایی دیدەی **مەعدووم** سەند

داخم هەر ئیدەن ئاخ پەی یاران مەند

بەڵام کێن بدۆ نەی ڕاگوزەردا

شان وە شانی شێر قەزاو قەدەردا

مەحبووبەن هەرچی موقتەزای قەزان

مەرغووبەن جەلای هەر کەس پێش ڕەزان

هەر شێرێ جە شیر شێران شیر وەردەن

گەردەن پەی زنجیر تەقدیر کەچ کەردەن

بارێ ئەگەر هەور ئەلتافی باری

پەی مەدەدکاری وە دڵدا باری

دیدەی سەر ئەر شی دیدەی سڕ کافین

ئێد دای مونافین ئەو دەوای شافین

ئێد وەزیفەی گڵ، ئەو لەتیفەی دڵ

ئەو چوون مەنزڵەن، ئێد پێچوون مەنزڵ

ئەو بەقاش نییەن، فەناش تاقییەن

ئێد عەتای تاقی و باقی و لاقییەن

تەرسوون ئەر بەدەن

تەرسوون ئەر بەدەن ڕەقیبی دڵسەرد

بکەرۆش وە خاک گەردشی چەپگەرد

وەختی تەماشای ئەو بەرگوزیدەم

شەماڵ بشانۆ گەردش ئەو دیدەم

تەرکی ئینتیزار

تەرکی ئینتیزار حەیات کەردەنم

یانێ ژارێ مار دووری وەردەنم

شنۆی ڕەشەبای زووسانی هیجران

سەرچڵەی عەیشم کەردەن وە بوریان

کڵێڵەی خەفەت نە سەرکاوەی دڵ

مەزرەعەی شادیم کەردەن بێحاسڵ

من جە خێڵخانەی مەینەت پاماڵم

کۆن بەینەتدارێ پەرسۆ ئەحواڵم؟

مەر ئازیز وە خەیر تەشریف باوەرۆ

نەی گێجاوی خەم دەسگیریم کەرۆ

بنۆشنۆ وە دڵ سەهبای مەیلی وێش

پەی وەختی مەردەن حەسرەت نەبۆ پێش

تەن وە ئێشی دەرد

تەن وە ئێشی دەرد زامەتان خەستەن

فەڵەکەی پای ئامام وە زنجیر بەستەن

خەمزەدەی خەمکێش خەفەتبارەنان

بەرێ جە یاوەر، دوور جە یارەنان

چەپگەرد هەر ساتێ دەردێ مدۆ پێم

ڕای ئامای قاسید ئازیز بەستەن لێم

وەشڵە هەر پەی تۆن هەی شادمانی

پەیکی لەیل ئاما وە تۆ مزگانی

تەژنەی گیان

تەژنەی گیان وە لەب سەودای سەبووری
کەفتەبێم نە گێج دەریاکەی دووری

دیم نەشئەی فێنک سێراوی سەردا
شنۆی زیندەگیم ئاما وە بەردا

چێش خزر نامەی تۆش ئاوەردەوە
دەک ڕستگار بۆ ئیحیام کەردەوە

یاوا پێم پەرێم زایەڵەی زاریت
زگاریی زامەت بێ دەوای کاریت

مزانوو، هامفەرد، پڕ شەرت و شۆنی
یارم، دڵدارم، غەمخوارم تۆنی

بەڵام تۆیچ ئاخر ڕەنجت بەردەبێ
چەند جار ژاری مار دووریت وەردەبێ

پەی چێش وستانێت ئەی مەهلەکەی سەخت
فتوای لوات دا، لوا وە بێ وەخت

زوانت، وەختێ ئیزنش تەڵب کەرد
لاڵ کەی نمەبۆ چەنی «ئا»ش ئاوەرد

چەم بێ پەی دینش بیناییش کەم بی
گۆش بێ شنەفتش سەداش ماتەم بی

تەن بێ بارکێشیش خەستەی هیجران بی
دڵ بێ مەنزڵگەی مەیلش وێران بی

چ دادێ مدۆ خاکم وە سەر بۆ
ئیسە تەمای من یا زایەڵەی تۆ

مەعلووم بی وەنەم حەسرەتت کێشان
پەی سەیر و سوحبەت سەفای دڵڕێشان

هامڕەفێقم دەرد، هامسوحبەتم کۆس
وێم جە وێم خاڵی، مەوج مدەو جە دۆس

تا ئەو بەو جەماڵ دڵ دەسە پاڵەن
من سەیرم مەحاڵ، سەفام بەتاڵەن

جەو بۆنۆ فەردم ئیستیفا بێزەن
دامەنەش لایق ئەی پەراوێزەن:

شێوە ئەر ئێدەن من کەردەنم سەیر
فام، خودا حافز! دین، بنیش وە خەیر!

تۆ سەروەش وەی سەیر سەفا و بەختەوە
من وێڵ وێڵ وەی زام سزای سەختەوە

تۆ هەر سات شادیت بێئەندازە بۆ
من هەر لاد دەردێ پەرێم تازە بۆ

تۆ وێنەی بولبوڵ مەستی هەوای گوڵ
من چون بایەقوش چۆڵی نەوای دڵ

پەرێ تۆ ڕاحەت، پەرێ من زامەت
هەردوو سڵامەت، تا ڕۆی قیامەت

جۆراب چون منی زامان

جۆراب چون منی زامان نەسرەفتە
وە سەر پەنجەی پای ئیستیغنا کەفتە

بەدبەختێ چون من تەن کەفتەی کۆیێ
یا خەیاڵ خامێ ئەبلەهـ چون تۆیێ

ئەو ڕوتبەی نازک تۆ وە دەروون بەرد
جە ڕووی گوستاخی تۆ ئارەزووت کەرد

لەب وە تەمای دڵ چەند حەسرەتش بەرد

پێش ئاوڵە کەرد فرسەتش ناوەرد

جیلوەی جەلای جام

جیلوەی جەلای جام دڵەی پڕ جە گەرد
فەرمات پەی تەزیێح ها ڕەوانەم کەرد

پەریٚ تۆ خاسەن هەر شام تا سەحەر
هەر ژمارەی وەسڵ باڵای دڵبەر کەر

نەک چون من وضو وە هووناو ئەستە
خەم سیواک، نمای مەینەتان بەستە

نیشتەی گۆشەی تار نمازخانەی دەرد
ڕوو نە پای میحراو هەناسانی سەرد

وەی وضو و نما و وەی سیواکەوە
جەی گۆشەی میحراو مزگی پاکەوە

دانەی مەرجانی هەرسی مەهجووری
هۆنیای تای کرژ ڕشتەکەی دووری

پەی ژمارەی زیکر کزەی ئێش و نێش
کافییەن دەیدەم تەزیێحم پەی چێش؟

جە بێکەسی

جە بێکەسیی وێم تۆم کەردەن وەکەس
نە بەکەس شیای، نە بە نیمەکەس

سەر جە ڕاستی کەردەنم توفەیل
من مەجنوونی تۆم، تۆم کەردەن وە لەیل

جە دووریت

جە دووریت دەروون مەوجی دەریای هوون
مدۆ وە چەمدا، بەڵام چێش کەروون

پاتەختی مەحمورد دارالسلامەن
منیچ کەمیٚ فام ئەیاز جەلامەن

ئەیازت فاماش تەفائول کەردەن
سڵامەتی تۆش وە یاد ئاوەردەن

وە خار و خاشاک موژەی چەسپیدە
سەد بەستەن نە دەور سەرچەمەی دیدە

وەرنە دەجلەی غەم توغیان کەردەبیٚ
تا ئیسە چەند جار بەغداش بەردەبیٚ

جە سەردیی مۆبەت

جە سەردیی مۆبەت ئازیزی بێگەرد
جۆی هووناوی دڵ جە دیدەم یەخ کەرد

دەستی بێرەحمیش دا نە سینەی شەوق
گڕ وەردان نە جەرگ جەستەی هەستیی زەوق

زەهری خەم شییەن نە کامی شادیم
هەر دەردەن مەیۆ موبارەک بادیم

هەناسەم ڕێزەی دڵ مارۆ ئەو بەر
سەر کەردەن زوخاو جە زامی خەتەر

مەینەت چون توجار وە مەتای سەد تەرز
کەردەن نە دەروون نەوای شادی بەرز

دڵ وڵوڵ کەردەن خەدەنگی دووری
سۆچنان جەستەم دەردی مەهجووری

هانا هامدەردان تاقەت نەمەندەن
جەورەکەی ئازیز ڕیشەی دڵ کەندەن

بەیدێ وە لای من حاڵم بەدحاڵەن
جە دووری ئازیز تەن کۆی زوخاڵەن

بزانێ خەم چۆن کەردەنم پاماڵ
دەخیلم ساقی گەردەن سیمی قاڵ

جامێ جە مەعجوون دەردی ئەوگاران
دوردی وامەندەی بەزمەکەی یاران

پێمدەر تا ڕیشەی هەستی کەرۆ پەی
قوربان تۆیچ، نەیچی، دەستێ بەر پەی نەی

وە تەرزەکەی وێت من لاونەوە
وە مەقامێ وەش خەم تاونەوە

با خاس خاس هۆشم هیچ نەمەنۆ پێم
بەڵ ئازیز وە خەیر ڕەحمێ کەرۆ پێم

جە من تا دووری

جەمن تا دووری ئەر سەد فرسەنگ بۆ
ئەر بۆ ڕازی بوو زوانم لەنگ بۆ

بەڵام چێش کەروو بەڵام هەمڕازەن
فەڵەک کەڵەک چین چەنیم کەچبازەن

کاردی مەینەتش ئیستیخوان کاوان
زیای دیدە و دڵ مەگێرەم تاوان

قەڵای ویرم سەیل هووناو بەردەبێ
بورجی ئاگاییم وێران کەردەبێ

کێشکچیی خەیاڵ خەم فام سەندەبێ
دووکانچەی بەدەن بێکەس مەندەبێ

فرسەت زانابێ تەریدەی قاتڵ
یەکسەر بەردەبێ کاڵای گیان و دڵ

خەبەر بیم هۆشم ئاما وە بەردا
ئەم لا گیان، ئەو لا دڵ، دام وە سەردا

لادێ ئێشی سەخت، ساتێ وەی ڕۆ وەی
واتم چار نییەن مەر بشوون وە پەی

دیم ناڵچەکەی داخ دڵەی پڕ جە هوون
شەقڵش ها نە ڕووی گەردی ڕای دەروون

ڕەوانتر جە هەرس وە سەد قەترە و دەو
تا وە مەکۆگەی ئاسەنەکەی ئەو

لاڵام و ناڵام حاشات موشکڵەن
گیان فیدای تۆ بۆ یە بەڵگەی دڵەن

سیوای تۆ ئازیز نەی زەمانەدا
کێن گوزەر کەرۆ بەی وێرانەدا؟

نە نیم نیگایێ، نەکەرد تەماشا
چێدیش وێنەی ماڵ یاران کەرد حاشا

جە گیان سێر وەردەی

جە گیان سێر وەردەی، جە تەن هەراسان
خاڵۆی خەمیای خەم خاڵی خاڵخاسان

نامەم چون یاوا مولاحەزەت کەرد
بشۆ وە پابۆس عەرزکەر جە ڕووی دەرد

واچە هەی سەد جار **مەعدوومی** توفەیل

کۆ جە دووریی من چ تەورەن حاڵش
چون ئەوێ جە دین چون تۆیێ دوور بۆ
هەر سات وە نەوعێ دەردش خەتەر بۆ
هامفەرد ناڵەی دڵ، سەیرانگە ستەم
تۆ خاسەن نەوتووڵ سەروی سەراوان
گا چون بۆی نەسیم وە ڕووی شەتاودا
سەیری لەرزەی نەرم سەوزەی سەر بەرزان
سوب نە سەر ملان سەیادان هامدەم
نەک چون ئەو پابەند قەڵای شاری دەرد
ئاخ نە جەهد و جەخت، داخ زامەتی سەخت
کزەی خەم چون موو خەم پەنەش وەردەن
وەختی جۆشی دەرد کزەی ناڵەی سەرد
ئەو خەندەی بێوەخت مەیۆش وە دەمدا
ئەر هەر ئەو بەختەن، هەر ئەو تاڵەمەن

پەرسایێت جە ڕووی گەرمیی کوورەی مەیل
کێ بەرمەکەرۆ خەم نە خەیاڵش
چەم لێڵاو، دڵ تەنگ، تەن سفتەی توور بۆ
حاڵش چ تەورەن خاکش وە سەر بۆ
هامدەرد دووی دەروون، خەم بەرکەر کۆی خەم
خەم مدەی وە باد شنۆی سەرکاوان
گا چون گوڵ نەپای چۆرەی وەفراودا
سەفای گوڵاڵان سەد تەرزان لەرزان
شریخەی «ماردم» کڵافەی کەڵڕەم
جەی وەهار چون وەڵگ پاییزان ڕەنگ زەرد
بەرگی ماتەم ڕەخت، نارەسایی بەخت
دووریت خۆ یەکجار تەمامش کەردەن
گوم بۆ نە گێجاو گەردەلوولی دەرد
مەگێڵۆ ماچۆ نەو گێج و تەمدا
دیدەم دیدەنیت ئەڵڵاو ئاڵەمەن

جەرگت لەت لەت بۆ

جەرگت لەتلەت بۆ چەواشەی چەپگەرد
دیدە، وادەی سەیل هۆنەی هووناوەن
وەش ڕەنگی بازەم، سادەی بێرەنگی
وەشی، وادەی شی وەش ئامای وە خەیر
مانیایی مەینەت سەرەوکۆی ستەم
چ وەختەن دڵەت جە شادی کەیلەن
ئەو چەم بە سورمەی خەمناکی ڕەشتە
هامڕاز ئاخ و داخ، ناڵە نەوای نەی
تۆ ئالوودەی بەزم جەرگەی هامفەردان
ئەو سەبوون سفتەی پڕ داخ بێ پەرداخ
ئەو تەشنەی ڕای چۆڵ سای گەردەن پڕ گەرد

خاڵۆت جیا کەرد، یەکار بێ تۆ کەرد
دڵە، وەختی بەزم نۆشای زوخاوەن
شادی با وەس بۆ، وەختەن دڵ تەنگی
شەوقە، وە تەوق بای تاکەی هەوای سەیر
مەعدوومیی بەرکۆی سەرەوچێرەی خەم
دەک لێڵاویت بۆ یە وەفا و مەیلەن؟
چەنی گەشتی دەشت پای ڕەشت سەرگەشتە
دڵ کەباب، چەم جام،خەم ساقی، هوون مەی
کەیفی مەی، سوحبەت گرۆی هامدەردان
تۆ بۆی شنۆی بای ئێڵاخ نە دەماخ
تۆ سێراو نە پای وەفراوانی سەرد

ملان، سەربەرزان، کۆساران، هەردان
بێشەرتان، جه داخ وەفاتان مەردان

چێشەن ئارایش سەر تا وە دامان
مەر خاڵۆم وە عەزم سەیرتان ئامان؟

مەشنیە چینچین چنوور نەکاوان
توخوا ماتەم بە، هاژەی وەفراوان

چنوور نەکاوان ئەو نەبۆ پەی چێش
هاژەی وەفراوان ئەو نەبۆ پەی چێش

نەسیم وەس بویەر وە کۆساراندا
وەسەن شانای وەڵگ وە دیاراندا

شنۆی ئەو بەرزە، ئەو نەبۆ پەی چێش
لەرزەی سەد تەرزە، ئەو نەبۆ پەی چێش

وە سەدای سەروەش دڵوەش مەزاقان
هەنی نەلەرزۆ کەڵڕەم نە تاقان

سەدای ماردومان ئەو نەبۆ پەی چێش
سەفای کەڵڕەمان ئەو نەبۆ پەی چێش

خاڵخاسان بێئان هەر بار وە لێو بان
هێلانەی دڵان با هەر پەشێو بان

ئەو ئانە پەی دڵ ئەو نەبۆ پەی چێش
ئەو لانە پەی دڵ ئەو نەبۆ پەی چێش

دەخیل هەی دەخیل خاڵۆکەی گیانی
وێت نەی سەفەردا تەنها نەزانی

مەرگی تۆم هەرچەند تەشریف بەردەنی
تەرکی خەڵتە و خاک جەستەم کەردەنی

گیان، دۆسی گیانی، ڕەفێقی ڕاتەن
سورمەی بیناییش تۆزەکەی پاتەن

هەی ڕۆ نەواچی خودا نەکەردە
خەم وەفا و بەینەت نە ویرم بەردە

بادەی پێوادەی فەنام وەردەبۆ
شەرت بۆ، کامین شەرت، یاران کەردەبۆ

تا دڵ جه لەزەت دینت ناکام بۆ
ئەو زەوقە تۆ دیت وەنەم حەرام بۆ

جەستەی خەستەی خار سەودایی خەجڵ
با بەس بۆ، تاکەی، ئەی دڵ وەشیی دڵ؟

چەپگەرد بێفرسەت شانا مۆرەی نەرد
عومرێ بی ئاما، ویەرد، گوزەر کەرد

زەحمەتەن خەلاس جه دووری وەردە
بە هووناو بەیۆ عومری ویەردە

خامەی سەراوێز

خامەی سەراوێز نە چای سیایی
مەڕێزۆ ئەسرین شەکوای جیایی

نامەی سەد شکەنج وە هەم پێچ وەردەن
چون من سەر تا پاش شکستەی دەردەن

دەوات دووی سیاش جه دەم مەخێزۆ
نامە سیا خاک وە سەر مەڕێزۆ

دەوات دووی دەروون گێج دان وە هەمدا
لیقە وێش کێشان وە لیتەی خەمدا

خامە شەق وەردەن دەم مەکەردەوە
زار زار مەناڵۆ وە دەم دەردەوە

مەوات هەی ئاوات واستەکەی جەستەم
هەی مۆمیایی پێشەی شکەستەم

کام زام بی جه تۆ من نەویم نەسیب

جەفا هەر وە من، وەفا پەی ڕەقیب
زامان تاونان هووناوان جۆجۆ
دەرد وە بانی دەرد یە جە دووری تۆ
پریان تای ڕوبا قافیە خوانیم
نەمەندەن تاقەت عیبارەت زانیم
دەمەی هەناسەی گەرمی تارەکەم
نەکوورەی دەروون پڕ جە خارەکەم
ئایر دان حوجرەی دڵەی پڕ دەردم
سۆچنان کتاو مەجمووعەی فەردم

خاک وە دەسی

خاک وە دەسی زۆر زنجیرم کەردەن
یادی هەمڕازان جە یادم بەردەن
هاو قەد خاک و سەنگ وە جەسەم بارەن
نە ڕاگەی جواب، نە جای گوفتارەن

خاڵۆ خاڵۆتەن

خاڵۆ خاڵۆتەن، کەم واچە خاڵۆ
خاڵۆ دەم وە بان خاڵانت ماڵۆ
شەرت بۆ من جە داخ خاڵۆی تۆ
وێم کەروو وە کوڕ چواردە ساڵەی نۆ

خاڵۆ چون تەدبیر

خاڵۆ چون تەدبیر دەرد زانات نەوی
هانام کەرد ئەو تۆ تەوانات نەوی
نەتاوات وێت دەی وە مەودای وەیدا
گێجی بدەی نە گێج دەریای ڕێپەیدا
ها خودام، وە حەق شادەتم ئاوەرد
خاڵۆت گێج مەوج دەریای هەواش کەرد
جە کەنارەوە سەعی کەردەت بۆ
هەوڵ پل و پووش ئاو ئاوەردەت بۆ
پەی چێش خاڵۆکەی دەروون جە هوون کەیل
خەیاڵێن ئەجزای مەیل لەیلەکەی پڕ مەیل
ئامێتەن وە جزو ڕێزەی مەجنووندا
حەیفەن ئاو بەرۆش وە توونای تووندا

خاڵۆی مەنزڵچی

خاڵۆی مەنزڵچی، سەرکردەکەی دەرد
تەمام بە تۆ بێ، ئای یە چێشت کەرد
وەختێ بەو گەردەن سیمی سافەوە
چون وەش غەزاڵان وە بۆی نافەوە
دەور مدا وە پێچ ئەو کاو و بەردە
بۆ بەخشانیش بێ ئەی هەرد بەو هەردە
ئەو بۆ جەو تەرەف سوب نەسیم ماوەرد
هەر جە دوورەوە زام ساڕێش مەکەرد
خەیلێ دێرت کەرد، ئافەرین چەپگەرد
بەو بۆ دڵشاد بیم ئەویشت لابەرد

ئیسە ئەو گەنجە، بەو لار و لەنجە
«ڕەنجەکەرد پەنجە، شی پەرێ «پەنجە
ئیسە تەن وەی زام دڵ وەی خەریکی
دیدار وەی دووری، مەرگ، وەی نزیکی
ئەولاو کێ بەروون ئەی ڕا و تەدبیرە
ئاخ جەی تەدبیرە، داخ جەی تەقدیرە
خەیر، مەینەتزەدەی جەگیان هەراسان
بەختە سیاکەی وێش زووتەر ناسان
پەی فەنای ئەو هەم جە دووریی دڵبەر
نەک جارێ، چوار جار، اللّٰهُ آکبر

خورشیدی سەمای

خورشیدی سەمای شیرین جەماڵان
ڕەشک ئەفزای گرۆی دیدە غەزاڵان
دانەی شەو چراغ خەزانەی هەستی
مەزەی نەشئەی عەشق بادە پەرەستی
دەرگای مەدینەی حوسنی مەحبووبی
نوور ئەفزای دیدەی جەرگەی یەعقووبی
خودا وە تۆش دان باڵای عەرعەری
هەر لایق وە تۆن شێوەی دڵبەری
کاڵای شیرینی وە باڵات بڕیان
تاسی مەحبووبیت نە عالەم زریان
نیگای خوماریت خەمبارم کەردەن
ژاری ماری دەرد وە دڵدا بەردەن
بە وێنەی نەچیر زامان ئاوەردەم
نێشی گولوولەی خەمباری وەردەم
پەلەپەل پەی گیان نە دەس تۆ بەردەن
پەنام وە پەنای فیراقت کەردەن
ئیسە بێئامان خەستەی هیجرانم
سەر کەردەن هووناو نە تۆی زامانم
نە سەبرم چەنی دووریت مەسازۆ
نە وەسڵت وە مەیل دڵم نەوازۆ
نە یارای خەیاڵ وەساڵی تۆمەن
نە تابی دووری خەیاڵی تۆمەن
دڵ مەندەن نە بەین خۆف و ڕجادا
مەزانۆ ڕاش کام یاوۆ ئەو لادا
مەرتۆ وەکەرەم تەشریف باوەری
یا وە لای وەسڵت ڕابەریش کەری
وەر نە، ئازیزم، قەسەم وە نامەت
سەرگەردان مەبۆ تا ڕۆی قیامەت

خەرامان ئاما

خەرامان ئاما نە تۆی پەردەوە
نیقاب جە سەفحەی جەمین کەردەوە
چیهرەی دڵەی زار خووی گەرمی پێدا
عەکسش هوەیدا منمانا تێدا
باوەشێن مەکەرد ئەو سەفحەی بێگەرد
نازکیش جە باد ئیحتیات مەکەرد
نە تۆی ئایینەی جەمینی چون گوڵ
کەم مەکەرد نمنم خووی ڕوخساری دڵ

خەمە فرسەتێ

خەمە فرسەتێ ساتێ، وە بێخەم
گەردی پاڵاکەش بگێروون وە چەم

چەرخی چەپ چەنیم ڕاس بەستەن کەڵەک
مەر من سەنگم دان وە مینای فەڵەک

چەپگەرد نمازۆ ساتێ فەراغەت
ئەی خوا یا وەسڵ، یا مەرگ، یا تاقەت

خەیر بۆ هەم فەڵەک .

خەیر بۆ هەم فەڵەک کام خەیاڵ کەردەن
دیسان من پەی شەڕ وە یاد ئاوەردەن

دیارەن ئەساس دووری مەسازۆ
وە باڵام کاڵای خەمان مەورازۆ

داخۆم دووی دووریی کێش هانە سەردا
دیسان من مدۆ وە ڕووی چەمەردا

خەیاڵانی شەو

خەیاڵانی شەو، هیجرانانی ڕۆ
قامەت خەم کەردەن چون چەمیلەی چۆ

دڵ بییەن وە دار سەر کەلی لای وەشت
چەمەڕای وایێن ڕیشەش بێ وە دەشت

خەیلێوەن خەریک

خەیلێوەن خەریک زاکەی زەحمەتم
بەڵکوو وە ڕا بۆ بەرشۆ عوسرەتم

فەڵەک وە بەختم مەگەس مکیانۆ
وە ڕاکەی ڕەحمەت هەمدیس مڕیانۆ

داخۆ چەند

داخۆ چەند وە دەس نازک نەوهاڵان
ئامۆشۆت کەردەن پەی دلێ ماڵان

ئیسە ها چون من پەشێوت بی حاڵ
کەفتەنی نە خاک مەکەرات پاماڵ

دنیا نە گێجاو

دنیا نە گێجاو تاریکە شەو بی
جەلاو ڕۆشنیش جە لا چون خەو بی

ناگا شۆڵەی خۆر سوب فەردا، فەڕ دا
وە سەر بەرزی هەرد وە دەشت و دەردا

تەک دا تاریکی ئەو لای تەریکی
ئاڵەم چەنی نوور کەرد هامشەریکی

دنیایێ مەویەرد وە عەیشی شیرین
ساحیب دین دیدەش بی وە ساحیب دین

ئەو شۆڵە دیسان مەیل ئاوەردەوە

دڵ پەی تەئریخ وات وە دەم دەردەوە:

ئەو لای پەردەوە تەشریف بەردەوە

ئەی وای وەی دنیاش تاریک کەردەوە

دووریت دیارەن

دووریت دیارەن چەند ساحیب نێشەن

تۆی دەروون وە خار نێشێوتەر ڕێشەن

هەرچی بوینوون شێوەی تۆ پێشەن

دڵ وە هەتیتەی حەسرەتدا کێشەن

هەر ماهێ نەو بۆ حاڵم پەشێوەن

چون هیلال شێوەی ئەبرۆی تۆش پێوەن

نە شەو ڕاحەتم، نە ڕۆ دڵشادم

شەو زوڵف و ڕۆ ڕووت مەوزۆ ئەو یادم

شمشاد و نەرگس وەنەوشەی چەمەن

سەیرشان ئازار بینایی چەمەن

ئاد مارۆ بە ویر تەرزەکەی باڵات

ئەو دیدەی مەستت، ئێد خاڵی ئاڵات

سۆچنۆم حەسرەت دەردی جیاییت

نەک چون بڵێسەی یادی تەناییت

وە مەرگت، دیدەم، هام نە گوزەردا

منیچ لام لای تۆن ئارۆ یا فەردا

موتریب مەقامێ دەردم ناچارەن

ساقیا جامێ دۆس ئینتیزارەن

دڵ بییەن وە دار

دڵ بییەن وە دار سەرکەلی لای وەشت

لافاوان ئامان ڕیشەش وست وە دەشت

چەمەڕای وایێن نەسیم بدۆ لێش

ڕیشەکەنش کۆ ساکن بۆ پەی وێش

دڵ تەم کەردەوە

دڵ تەم کەردەوە گرتەوە کاوان

دیسان دووی نامەی تۆش وەلا یاوان

مەزموون: هەوای مەرگ، زامداری تیرت

پەنهانی قاتیل، دەوا و تەدبیرت

لاڵ بوون پەی مەینەت جەستەی خەستەکەت

بمروون پەرێ زام جێ نەڕەستەکەت

من و تۆ بەڵاو زامان ئاوەردەن

نە چەشمەی حەیات ئاومان وەردەن

خەیاڵی خامەن ئینە تۆ کەردەن

پەیما نمەبۆ جیایی وە مەردەن

ها چەند هەوات دا وە گێجی بێپەی

بمری و بناڵی گیان تەسلیم نەکەی

تازە وارگەی عەشق مەنزڵ کەردەنی

هەوەسیای هاژەی باڵی دەردەنی

خوسووس بەو جەستەی خەستەی مەهجووری

کەفتەنی نە پێچ ڕای دوەی دووری

هۆشت نە تۆی کاخ دەماخ فیرارەن

وەرنە چ خێرەن قاتیل دیارەن

کێ بۆ چون خەدەنگ ناز هەوا دەرۆ
کێ بۆ بەو جەمین نەزاکەت چون گوڵ
کێ بۆ پێکۆ دڵ زامی نەسرەفتەش
ئەر ڕستگاریت جەو دەرد ئومێدەن
مەبۆ وەختی سەخت زامان ئاوەردەت
پەی چێش تا ئیسە لێت مەعلووم نییەن
بەڵام یە ڕەویەی ئیبتیدای مەشقەن
دەخیل سەر سەخت بەر هەر بکەر بازی
نە دڵەی پڕ زەوق کۆنە نەچیردا

هەریەند بزانی جەوپەڕ بویەرۆ؟
خەیمەش هوربدا نە پای دەشتی دڵ؟
یەکێو کوشتەش ئێد ئەو زەمین کەفتەش؟
دەوای خەلاسی و تەدبیرت ئێدەن
ڕەما و پەلەپەل هەردەو هەرد کەردەت
سەیاد جە واکوژ درێغش نییەن
خیلافی شێوەی تاوپای عەشقەن
نازی دڵ سەرد بۆ جە تیرئەندازی
های لەزەت دارۆ تیر وە شۆن تیردا

دڵ دیار نییەن

دڵ دیار نییەن های نەکەردەبۆ
جەو دما من داد وە لای کێ بەروون
پای دڵ سفتەی دەرد سەر هەردان سەختەن
بکیان پەرێ من دڵ ئەو دماوە
مسپاروت وە دەس کزەی تاسەی وێم
چون یاوای وە لای باڵا عەرعەر تەرز
گلاراوش بێ چەنی ئێشی چەم
چەم جە ئێشی دەرد مەحروومیی پاڵات
پەردەی لێڵایی گرتەن دوو دیدە
دیدەم تاوی سەیل هووناوان وەردا
دڵ یەند جۆشی گەرم خەمان دان پێدا
فیدات بوون ئازیز جەمین پەڕەی گوڵ
حاڵ چینە تەنگتەر نییەن پێم ئامان
چون جەستەی خەستەی مەینەتان مایە
دیدە سورمەی تۆز پاڵاکەت ناسەن

وە خزمەت ئازیز تەشریف بەردەبۆ
نا بەڵەد تەنیا ڕا چۆن دەر کەروون
وێت یاونەوە های نەسیم وەختەن
وێت، وێت ئاسایی بشۆ وە ڕاوە
وە دووی گێجەلوول سوب هەناسەی وێم
پەرساش جواو دەر وە زایەڵەی بەرز
مەوات و مەوەرد خەم وەکووزەی خەم
نمەنمانۆ عەکس خەیاڵی باڵات
خەڵوەتەن سا بۆ هەی بەرگوزیدە
ها ئاو بە دەردا ئاما جە سەردا
سەمەندەر لانەش مەگێرۆ تێدا
دووریت کارێ کەرد ئانە چەم، ئێد دڵ
قەدەمڕەنجە کەر ئامان سەد ئامان
بەڵکم دیدە و دڵ نەشان وە زایە
دڵ جای دەردتەن مەندەیشا خاسەن

دڵ یەند وە ئایر

دڵ یەند وە ئایر دووریی تۆ تاوان
سا ڕاسەن کزەش وە لات نەیاوان
وەی من پەی سەفای یارانی هامدەم
ئای پەی ئەو سەیران ماردم و کەڵڕەم
یاران گردین شین وە توونای توونداا
هەر خەیاڵ مەندەن نە تۆی دەروونداا

دڵ، ئەرچی

دڵ، ئەرچی شەماڵ قەدیمی یارەن
پەی شنۆی زلان یار جە نزارەن
بەڵام کۆن تاقەت دینی دڵدارم
ئەو مەه چیهرەسان، من کەتان وارم

دڵە تەبخاڵەت

دڵە تەبخاڵەت وە لێو مەوینوون
حاڵاتت یەکجار پەشێو مەوینوون
کەردەنیش وە تەیر هەڵۆ هۆش بەردە
ناکەردە کەردە، کەردە نا کەردە
ڕجات، گا بەیدیم، گا بەودیمەدا
ها نە گەردەلوول بادی بیمەدا
ها نەکەردەبۆت تۆ یەت کەردەبۆ
پێچی عەقیدەت وە دڵ بەردەبۆ
پەی چێش هەرکۆ وەسف وەش نیگارانەن
چەنی عەقیدەی دڵ ئەوگارانەن
تۆ زەننت چێشەن ئەویچ بەو تەورەن
ئەر مەیلەن، مەیلەن وەر جەورەن، جەورەن
ستارەی ڕجات هەر دەم دارۆ سوو
دەماخ شاد، وە بۆی وَ لا تَیْأَسُوا
ویەردە ویەرد، هەوڵێ پەی باقی
ئەمجار یە دەروێش، یە نەیچی و ساقی
هۆش وە سەدای دەف، گۆش وە نەوای نەی
دەس وە شیشەوە، لێو وە جامی مەی
سەفات جەفا دۆ وە قەفای هەستی
نۆشا نۆشت بۆ دەواچەی مەستی
وە کردە وە فام ئەر گا ناوەردەن
باک نییەن وەفام وە باوڕ کەردەن

دڵە پڕ چینەن

دڵە پڕ چینەن پێشانیی شەوقت
پۆس مەردەن وە بان ڕوخساری زەوقت
شادیت مواچی ئازیزش مەردەن
کەیفەکەت ماچی لەیلش گوم کەردەن
گومانم وەی ڕەنگ زامت نەسرەوتەن
کۆچی خێڵخانەی ئەحمەدە دوور کەوتەن
نەواتم دەخیل ئامان سەد ئامان
وێت مەدەر وە مەیل نەو تووڵ نەمامان
وەس وە تەمای وەسڵ مەزاقت شاد بۆ
ژاری ماری دەرد دووریت وە یاد بۆ
نەژنەفتی چەنەم سەد جار دادم کەرد

وە تای قەڵماسک تنیای سەردیی مەیل
ئیسە های گەردش گەردوونی چەپگەرد

سا خاسەن ئەمجار شوومی سیا بەخت
ئەو هوردا پەی حەی، تۆ پەی کۆی دوجەیل

ساقی گەردی کۆچ یاران دیارەن
تۆ ئالوودەی دەرد، من زامانی سەخت

من خۆ تەنیا ماڵ، وامەندەی دڵتەنگ
هاوماڵان پەرێم نە ئینتیزارەن

مەرتۆ وە هەی هەی نەشئەی جامی مەی
بێکەس، بار سەنگی، پای بارەبەر لەنگ

سا پێم دەر جامێ منیچ چون یاران
نەی ڕای پلەی سەخت فەریادڕەسیم کەی

هەی کەروون ئەو کۆچ تا سەر هەواران

دڵە چەند مەستیت

دڵە چەند مەستیت جەم بی نە سەردا
چەند کاری ئارۆت وستەو ڕۆی فەردا

شەرتێوم نییەن جە بێشەرتیی تۆ
ڕوو سیای تۆبەی سەد فەردا نەبۆ

نەکەفتی ئەو ڕا پەی حەق پەرستی
تا بی وە هەمتای مەستی پای سستی

پیری حەڵقەسان خەم پەنەم وەردەن
پەی دەرگای عەدەم ئامادەم کەردەن

سەروەختی ئەدای ئەمانەتمەن
نەشری سیاهەی خیانەتمەن

موغەننی، تەنخوای من وە نەوایێ
وەی چەند فەردەوە هوردەر سەدایێ

یا ڕەبی نەی شەو تاریکەی فانی
هەر تۆ وە کردەی بەدیم مزانی

ئای سوبحی مەحشەر سەر ئەفگەندە وێم
شەرمندەی حوزوور خودا و بەندە وێم

بە ڕەحمەکەی وێت فەردی تەنیای تاک
بەشقی مەشقی عەشق دڵپاکانی پاک

بەو فەسڵی فیراق خاتر پڕ خاران
بەو دیای دمای یەکتری یاران

ئەر سەد تاوانم جە حەد ئەودەرەن
دەفتەرم جە ڕووی وێم سیاتەرەن

تۆ بویەر جە من جە پڕ ئینسافی
من ڕوو زەردی وێم کافییەن کافی

دڵە، وەردەی نەفس

دڵە، وەردەی نەفس گوناه ئاوەردە
سیفەت نەڕووی زات وە پەردە کەردە

جە ڕووی بێشەرمی پەردەت دڕدەوە
هیچ نەویت وە تەنگ ئەودیم پەردەوە

سەتار»ی لاو دا وە یانەتەدا»
کەریم»ی شوومی وە شانەتەدا»

کردم وە عامیی ڕەحمەتەکەی وێش
وادەی بەزمی گەرم خزمەتەکەی وێش

ویەرد، نەزاناش سیوای ئەو هەنی
ئاخ زانایی ئەو چێش کەری چەنی

ئەو دەمدا جە یاد کردەی ویەردەم
جە حاڵەتی سەخت وە دۆزەخ بەردەم

هەر دەلالەتێش مەلالەتێوەن
هەر لوتفێش پەرێم خەجاڵەتێوەن

هەوای وەش نەسیم وەسڵ و حوزووری
سەمووەمەن پەرێم چون شنۆی دووری

های نایی نایێ، موتریب مەقامێ
موغەننی تەرزێ، ساقییا جامێ

تا دەماخ نەی بەزم نەشئەیێ سانۆ
مانۆ، تا ئەبەد وە جیا مانۆ

شنۆش نەی دەمدا، نەی دڵەی تەنگدا
ڕێشەی ویری غەیر بدۆ وە هەمدا

بەڵ دڵەی چەند ساڵ ئینتیزارەکەش
لەزەتێ بەرۆ جە دیدارەکەش

دڵە، ڕاگەکەت

دڵە، ڕاگەکەت خەیلێ تاریکەن
پردەکە سەختەن، خەیلێ باریکەن

سارای هیدایەت تاریک مەوینوون
رای نەجات یەکجار باریک مەوینوون

چۆڵە چراوێ پەرێ وێت ساز دەر
وە قەد توانای وێت باربەندی کەر

ئەر گونا ڕای ڕاس بەردەنی جەویر
شۆنی پای کردار هامفەردان هورگیر

بەڵ لەو دیواندا دێوانەی سەرشێت
خەجاڵەتی بەزم یاران نەیۆ پێت

بارێ ئەر غەفڵەت دام تەندەن نە ڕێت
نییەنی وە تەنگ شەرمەساریی وێت

یادی ئەو سەروەر وە دەروون باوەر
ئەر واچان پەنەش نەو بەزمی مەحشەر

یە مەنسووبی تۆن ئینە کردەشەن
چەنی توانای سەر هوردەردەشەن

ئەو بە شەرمەوە مدیۆ بە وەردا
من مشیۆ کام خاک کەروون وە سەردا

ئیسە موینی چێش پەنەم ئامان
هانا هاوارەن های نەیچی ئامان

جفتی مەعسیەت، جە تاعەت تاقم
ڕوو سیای مەجلیس جەرگەی عوشاقم

بینای وجوودم خەجڵەت ئەساسەن
بەختم موخالیف، نامەدیم ڕاسەن

سەبای هەناسەم نە دەروون سەد تەرز
کەردەن کڵپەی نار ئیبراهیمی بەرز

پەنجەی بەو نەغمەی بین وە تینەوە
باوەرە ئەی بەیت وە حەزینەوە:

سەهلەن من ڕوو زەرد سەر نە وەرەنان
ئای مایەی تەسدیع پەیغەممەرەنان

دڵەی خەم خەیاڵ

دڵەی خەم خەیاڵ جۆش ئاوەردەوە
مەعدووم هەم هەوای زەهاو کەردەوە

زرنگەی سەدای ساز جە ڕیشەی ئەعزام

کەمانچە دەستوور ماوەرۆ مەقام

بانگی ڕسواییم جە عالەم بەرزەن
زیندەگیم زیاد، مەردەنم فەرزەن

لەت لەتی جەرگم عومانی عەینەین
پڕ کەردەن، پڕیان بوخاری بەحرەین

بەو تەور تەن غەرقەن نە گێجی هووندا
ماچی مووریێوەن هانە جەیحووندا

ئیمشەو وە هەر حاڵ شەو وە ڕۆ بەروون
ئەی خودا سا مەرگ سەحەر چێش کەروون

دڵەی دڵ...

دڵەی دڵ وە مەی مەیلی لەیلێ کەیل
مەحرەم وە ڕازان خەڵوەتخانەی لەیل

لانە حەڵقەی زوڵف عەنبەر بۆی شەوڕەنگ
هامدەمی جای تەنگ ئەڵحەدسەرای سەنگ

پەروانەی مەزار ئەو ئاوات واستەم
تەرجەمەی حاڵات پەشێویی جەستەم

عەرز کەر وە لەیلا وە سەد خەمەوە
چەم وە نمەوە، دڵ وە تەمەوە:

دێوانەکەت دیم بڵێسەش بەرز بی
بەرزی بڵێسەش هەر سات سەد تەرز بی

وە هەر تەرزێ لەیل ملاوناوە
دڵەی سەنگی سەخت متاوناوە

گا گۆیا مەویەرد ئینە مەویەردەوە
گا مەوات وە دەم ئێشی دەردەوە:

ئای جە ئێشی تەن جە گیان جیای من
ئای جە لوای تۆ و ئەو شۆن دیای من

سەختی ئێش دەرد بەدحاڵیم لایێ
وای بێتۆ مەنزڵ گشت خاڵیم لایێ

وە هەر مەنزڵدا و هەر ڕاگوزەردا
هەر دەستی حەسرەت مدا وە سەردا

چێشەن موینوون مەنزڵ بێتۆ بۆ
بێهۆشم، خەو بۆ، ڕاس بۆ، درۆ بۆ

گا تێکەڵ مەکەرد چەنی دەردی وێش
فەردی هامفەردش چەنی فەردی وێش

موات: فیداش بام یە جای شیرینەن
گوزەرگای ئەو شۆخ زوڵف عەنبەرینەن

جە باڵای ئەی سەنگ پا ئاوەردەوە
بەرقەی ناز جە ڕووی ئەو شەنگ کەردەوە

جەو جاسووسگاوە، بەو خەدەنگەوە
دڵ تلنا وە زام هەزار ڕەنگەوە

جەو سەردەشتەوە گوڵاو ڕێزان کەرد
سارا بۆی عەنبەر سارا هەرزان کەرد

چۆگە جەلای جام جەبهەی جەماڵ دا
بەرگەشتی وە بەخت بەدری کەماڵ دا

چێگە حوقەی ڕاز شیرین کەردەوە
تامی تاڵیی دەرد دووری بەردەوە

گوزەرگەی جیلوەی لەیل بێحەد بەو تەرز
زایەڵەی مەجنوون جە عەد ڕەد بەو تەرز

چۆن کەروون تەقدیر پەی سەر کاری تۆ
نە تۆ بژنەوی نە دۆسداری تۆ

مەعدووم چون قەزا ئاما جە ناکاو
دانا چون نادان وزۆ وە گەرداو

عیرفانەکەت کۆن، فامت کۆ شییەن
ئای پەی جیلوەی دۆس نیهایەت نییەن
ئارۆ یەک جیلوەش ها نە ڕووی کاردا
فەردا چێش ئەو یەک جیلوەش دیار دا
لا، بەڵ ئەو جیلوەی ڕوو نە پەنهانی
نەوعە زوهووریێن، زاناش ویجدانی
چ ماتەمێوەن پات بییەن پێوە
دانا و مەخشووشی کێ دیەن پێوە
ئەو جیلوەکەردەن ئەر شی وە تاقی
ئێد جیلوە کەردەن سوراحی و ساقی

دیارەن دیدەم

دیارەن دیدەم هەم دەرد نۆمەن
ئەمجاریش جە نۆ ئارەزووی تۆمەن
جە گۆشەی مزگیی تەنیایی پڕ دەرد
نیشتەبێم خەیاڵ دەرمانم مەکەرد
ناگا مەیلەکەت عەودش کەردەوە
دیسان نێشی دەرد دا وە دەردەوە
هیجرانت دەردان جە لام جەم کەردەن
هەر جوزوێم پەی وێش خەریکی دەردەن
دەردی کۆنەو نۆ یەکسەر جەم بییەن
سەر تاپام جە دەرد هیچ خاڵی نییەن

دیاکەی وە شەرم

دیاکەی وە شەرم جە پەنجەرەی ناز
تاتا ڕیشەی جەرگ بەراوەرد وە گاز
پەترۆی زامەکەم هەم لابەردەوە
وەخت بی ساڕێش بێ تازەش کەردەوە
تیرێ هەوادا وە پەنجەی بێگەرد
دا نە پەڕەی دڵ تا سۆفار ویەرد
لاوی هوون گۆلاو دەروونم کەرد کەیل
سەرواز کەرد جۆشا نە دیدەم چون سەیل
خاشاکی هەستیم هورگرت جە ناو بەرد
وستش نە گێجاو تەنوورەکەی دەرد
ئیسە ها نە تۆی بەحرەکەی بێپەی
ساقی جەو جامە، یا، ها دات بە کەی
وە قەترەی منیچ ئاویاری کەر
مەست بوو تا مەحشەر سەر باروو ئەو بەر

دیدەم نەو نەمام

دیدەم نەو نەمام نەوتووڵی ساوا
نامەت پەی خەرجی وە لا من یاوا
ئەمرت دڵگیرەن، فەرموودەت خاسەن
بێشک ماهەنی ماهانەت ڕاسەن
بەڵام جە دووریت هۆشم ڕەم کەردەن
ئاگاهیم نییەن چەن ڕۆ ویەردەن
هەر ئێد مزانوون ئازیز گیانی تۆ
نەدیەنم وە چەم هەڵای ماهی نۆ
شیرین ڕایەتم، خاسەی سەر کارم

هەرگا دیم هیلال ئەو ئەبرۆی سێوەنگ

پێوادە زوڵمەن بدەی ئازارم

یە سیمی ئەسرین، یە ئەشرەفی ڕەنگ

دیدەم وە دیدەت

دیدەم وە دیدەت شای شیرین چەمان — فیراق قامەت کەردەن وە کەمان

مەزاق یەند تاڵی دووری تۆ چەشتەن — هووناوەکەی چەم سەرزەمین ڕەشتەن

سەر پەیکانەکەت پریەن ڕشتەی دڵ — وە ناسۆر کەفتەن دایم مدۆ چڵ

سەمتووری سینەم وە زایەڵەی بەرز — مەژەنۆ نەوای دووریت وە سەد تەرز

بڵێسەی کوورەی دەروون گرتەن تاو — نە بۆتەی خەمدا دەروون کەرد وە ئاو

گلاراوەکەی جە تۆ جیامەن — وەختی لواکەی ئەوە نامامەن

پووشەکەی هەستیم، گیاکەی پای چەم — وای نیستیی فەنا بەردش پەی عەدەم

دەخیلم خاڵۆ

دەخیلم خاڵۆ زەدەی زامی سەخت — حاڵ شێوێنەکەی **مەعدوومی**ی بەدبەخت

ڕاز ڕێزەی شەکەر، شای شەکەر ڕازان — فتێڵە پەی زام کەسێ مسازان

وەختێ دڵ وە تیر مەینەتان ڕێش بۆ — جەو دما تەمای سارێشی پێش بۆ

خۆ جای پەیکانان ژار وەردەکەی تۆ — تا بەر پەڕەی دڵ پەی کەردەکەی تۆ

وەختێ فوارەی هووناوان پێشەن — زوخاو جۆش بدۆ، ئانە سارێشەن

دەرگای مەینەتان جای نەدامەتەن — ناسۆریش یادئار ڕۆی قیامەتەن

فتێڵە پەی چێش ڕۆ وە یانەم ڕۆ — یەک جار داد نە دەس ئیستیغناکەی تۆ

تۆ پیرت بازەم دڵ وەشیی دڵەن — غەمزەدەی زامان وەشیش موشکڵەن

دەرد وە بانی دەرد

دەرد وە بانی دەرد زامانی کاری — گرد جە لام جەم بی، یە تەشریف ماری

ئای یە چێشت کەرد تەشریفت ناوەرد — دەردت دا وە دەرد، منت ماتەم کەرد

ئیسەیچە دیدەم چەم ها وە ڕاوە — هەڵای سەروەشم بەو تەمەنناوە

ئەمرت موتاعەن أَطَعْنا وەندم — دوعای چەمەزەخم جە پیران سەندم

تەعویزبەند ڕیشەی دڵەی سەد پارەم — بەرگش پەڕەی جەرگ وە دەرد ئاوارەم

حافیز بۆ وه عەشق مەستانی یاهوو
بپێچەش نه دەور باهووی بێئاهوو

ئینه عادەتێن وه زاهیر ئامان
وەرنه هەی سەرخێڵ نازک ئەندامان

تۆ ئیند نازکیت جه حەد ویەردەن
بینایی خەیاڵ ڕاگەش گوم کەردەن

سەفات خەجاڵەت دان وه جامی جەم
دیدەی بەد مەر عەکس وێش بدیۆ وه چەم

دیدەی بەد دەردش نا دیاری بۆ
جه کۆ موینۆت تالێت کاری بۆ؟

دەرمانی زامان

دەرمانی زامان دەردەکەی کاریم
هامڕازی ناڵەی شەوان بێداریم

ڕاحەتیی جەستەی مەینەت بارەکەم
تەسکینیی دڵەی پڕ جه خارەکەم

نامه و هەدییەی دۆسانەت یاوا
تەسدیعت کێشا خەیلی ماڵئاوا

ڕەویەی بوزورگیت وەجا ئاوەردەن
غەریب نەوازیت وه پیشه کەردەن

بەڵام بیناییم، من دۆسی گیانیم
نەک چوون بێشەرتان نانی و زوبانیم

دڵم وه مۆبەت مەیلی تۆ شادەن
ئەی تەعاروفه جه لام زیادەن

خوسووس من سەرعی و لێوه و وێڵی تۆم
سەودایی خەمبار ئەڕاگێڵی تۆم

پەی تۆ خاترم پڕ نێش و خارەن
پەی تۆ زیندەگیم چون ژاری مارەن

دەروونم دایم جه هوون کەیلی تۆن
حەیاتم وه شەوق هەوای مەیلی تۆن

هەرگا دیم مەم وه چەم شێوەی باڵاکەت
بۆسام خاکی پا و گەردی پاڵاکەت

ئانه گرد مایەی کامەرانیمەن
ئانه گرد وەشی و شادمانیمەن

وەرنه ئیسه من هوونی دڵ وەردە
قامەت سەنگیبار خەمان کەردە

دەروون وه مەودای دووریت بییەن ڕێش
هەی خاکم وه سەر سەوقاتم پەی چێش

دەروێش

دەروێش ئەهلی خەم هەر یەند جەم مەبۆ
پای کاوی دەروون هەر یەند تەم مەبۆ

کام زامەت مەندەن دڵ پڕێش نەئێشۆ
کام خەفەت مەندەن جەسەم نەکێشۆ

هەنی چێش واچوون چۆن مەکەرۆ چوون
گەردی ئاردەشان ئاسیای گەردوون

یەند تۆزی مەینەت جه دڵ جا کەردەن
بینایی خەیاڵ باڵاش گوم کەردەن

سا دەی سەر پەنجەی پەی دەف بەرەوە
ڕووی یادی باڵاش مەخسەڵ دەرەوە

دەلیلی وادەی

دەلیلی وادەی سەر سەراوەکەم
بینایی دیدەی شەو بێخاوەکەم

ڕەفێقی سەرحەد ئەقلیمی دەردان
ناخودای کەشتیی بەحرەکەی هیجران

ئوستادی تەعلیم دەرسی مەجنوونیم
دەسگیری ڕاگەی سەختی و زەبوونیم

شەمعی بەزمگەی مەهجووری و دووری
میعماری ئەساس پایەی سەبووری

مەسقەڵچی سەواد ئایینەکەی دڵ
غەواسی دانەی دەریاچەی موشکڵ

خەم نە وەختی بەزم فەرمانفەرماشەن
شادیم ئەلوەدای جە لەیل جیاشەن

من خۆ پای خەمان سامانسام کەردەن
دەک بمرم هانات بەمن ئاوەردەن

وە مەرگت دایم زامم هەر بەسۆن
دەردی وێم کەمەن ئەمجار نۆبەی تۆن

پێسە مزانی هیچم کەم نییەن
وێران یانەکەم وێت وە چەم دیەن

دەورێ دەر ساقی

دەورێ دەر ساقی وە لای مەحزووندا
لەیل ئاسا بویەر وە لای مەجنووندا

جامێ جە سەهبای دیای باڵاکەت
ئالوودەی غوبار تۆزی پاڵاکەت

بەو ناز و عیشوە وێت پێمدەرەوە
جەستەی پەژموردەم ئیحیا کەرەوە

جەی قلب الأسد تاوسانی دووری
فێنک کەرەوە جەستەی مەهجووری

بەڵکەم شەرارەی نائیرەی فیراق
نەسۆچنۆ تەمام سەوزەی ئیشتیاق

بەڵام بەو شەرتە مەیلت مودام بۆ
منیچ بەو مەیلە دنیام وەکام بۆ

نەک غەزاڵ ئاسا دیا و ڕەمت بۆ
گا مەیلی شادی، گا ماتەمت بۆ

ئیتر کافی بۆ جەور و جەفاکەت
بەڵ تا وە سەر بۆ مەیل و وەفاکەت

ئەر چەند هەفتەیێ عومرم مەندەبۆ
بەڵکەم دووریی تۆ لێم نەسەندەبۆ

دەک فەڵەک

دەک فەڵەک چون من دەردت کاری بۆ
زامت پڕ نە ئێش نادیاری بۆ

جەفای نەونەمام سەفات هورکێشۆ
خاترت وە نێش حەسرەتان بێشۆ

ساتێ بێخەم بی جەستەی جەفاکێش
ویارا وە شاد چەنی یاری وێش

وەخت بی لێڵاویت بگێرۆ چەمان

تا ئاخر دووریت وست نە بەینمان

زووسانەن

زووسانەن وەی ڕەنگ وە گەردوون یاوان

بەناباشیی بورج بەرزە دیاران

گێجیایی لوولگێج کڵێڵەی کاوان

سفیدکاری کەرد تاقچەی موغاران

چ شیرین زەرگەر تۆفی هەوای سەرد

پەی نیگای باڵای مەحبووبی بێگەرد

گۆشوارە نە گۆش نەونەمامان کەرد

یەخ ئاینە گرت، تەم چارشێو ئاوەرد

ئەی مەحبووبی خاس، وەی بینای تەمام

مناڵۆ پەی بەزم ساقی و شیشە و جام

ساقی، باک نییەن جە سەردیی دەی، دەی

هەوا وەش کەردەن نەشئەی نۆشای مەی

ئاخر سەر مەشقەن پەرێ مەیخاران

واردەی ویەردەی ویاردەی یاران

چون نە دڵ شنۆی مەزەی مەی داران

بدیە چۆن وە تۆی لۆنگێ مەویاران

زوانەکەی سۆز، دەسەکەی ناڵە

بکیانۆ، ڕێزۆ، ڕەحمەت پیاڵە

ڕەحمەت وە رووی خاک ڕستگاراندا

پیاڵە وە دەم ئینتیزاراندا

دێرەن با ئێمەیچ نەی گوزەرەوە

جامێ وە دەس نێین، دەس وە سەرەوە

زیای دڵ

زیای دڵ نامەن وە لای دڵڕێشان

یاوا و ڕەنگین کەرد بەزمی دەروێشان

شنەفتم پەرێت ڕاس گێڵا چەپگەرد

بە وەسڵی لەیلا شادمانت کەرد

دڵ وە نزیکی هەر یەند مەسروور بی

جە سزای مەینەت ڕای دووری دوور بی

پەرێ تۆ ڕاحەت، پەرێ من زامەن

وەردەبێم هەردوو تا ڕۆی قیامەت

تۆ نە تۆی باخچەی وەسڵی دڵبەردا

من نە پێچی گێج دەریای خەتەردا

زیلەی تەڵمیتبار

زیلەی تەڵمیتبار کۆچی نەوهاڵان

تەئسیرش نییەن ئیمساڵ چون ساڵان

یەقینەن سەرخێڵ نازک نەمامان

نەکەردەن هەوای هەوارگەی دامان

بەڵێ یە نامەی دڵ پێ ئێشاکەش

یەکزەی دەروون حەسرەت کێشاکەش

ئەو سینە سیم وەنگ، ئاینەی جەمڕەنگ

منمانۆ هەوەس نە دڵ دای خەدەنگ

حەسرەتا حەسرەت، های یە چێش کەردی

چون جێ ویەردی پێشدا ویەردی

نم مدۆ مادەی نامش ئەو نامە
ئاو دندان ئاسا، دندانی خامە

نەمەندەن قووەت سەرمایە تێشدا
هەرسێ بێ نە ڕا هورمەگنۆ پێشدا

پووش ئاپریچم جای نەسیم نییەن
هورکەردە و بەردەیم تا وە لاش شییەن

پاییز زەڕ، یەخ جام، چارشێوێ هەی تەم
دێرەن سوارەن نەوعەرووسی خەم

موتریب، یەکارەن، مەر سیا سەنگی
من بەی حاڵەوە، تۆ وەی بێدەنگی

جە تەنخوای نەی بەزم خەم وەیلانەوە
هوردەر ئەی چەند فەرد وە دیلانەوە:

بە وەردەی زامدا دڵ تاقەت بێزا
هەرچی بی یەکسەر وە چەمدا ڕێزا

ئەر هەڵای ڕەمەق مەندەن وە تەنش
بێمەیلیت لیباس کەردەن بەدەنش

چون خەیاڵ وە ماچ پات خۆش حاڵ مەبی
کاش جەکۆن ئەو بەخت لەب تەبخاڵ مەبی

یەند دیان وەو ڕا تۆ مەی نەپێشدا
دیدەی دڵ نیگا نەمەندەن تێشدا

مەعدووم خەم مایەی فیکرەکەت بەردەن
یا پەی دڵوەشی وێت غەڵەت کەردەن

تۆو ئێستە تەشریف ئازیزی گیانی
سفتەن و تەئسیر ئاوی حەیوانی

سازش نە مابەین

سازش نە مابەین ئار و پووش کەمەن
وەرنە هانامەن نەفەس یەک دەمەن

سەنگی سەنگ . 10
سەنگیی سەنگ و خاک نە سەر دۆشم بۆ
مەر ئەوسا مەیلت فەرامۆشم بۆ

ساقی ئاوەردە

ساقی ئاوەردە و گرد کیاستێنین
وریا بەردێن و کردە ئاستێنین

حاڵ ماضی ئاسا ها نەگوزەردا
موقیم موسافر ڕەنگ نەسەفەردا

کاروانسەرای کۆن دەوری دنیای دوون
جە بارگەی یاران وە چۆڵ مەوینوون

قافڵە کۆچ کەردەن، بەرزەن دەنگی زەنگ
وران حوجرەی خان وجوود سەنگ بە سەنگ

هۆسای تای شاوڵ دانش وە مشتی
بەناباشیی بورج دیواران گشتی

قەدەم ڕەنجەکەر وە لای کارەوە
بنچینەم وە تەرح مەی هوردارەوە

عەمارەتێوەن بیناش باقی بۆ
ئاو مەی، خاک دوردی، بەناش ساقی بۆ

سفیدیم ئاوەرد

سفیدیم ئاوەرد، سیاییم پێ ڕەشت
هەفتم کەردەوە ڕوو نیام لە هەشت

سوبحەن

سوبحەن، بۆی گوڵان میاونۆم نەسیم
وێنەی وای ڕەحمەت خەزانەی کەریم
سەحرا و دەشت و دەر بەهەشت منمانۆ
مۆرەی هەوای وەش وە شەشدەر شانۆ
جە هەر تەرەفدا موینوون گوڵزار
ڕەنگ ڕەنگ مەدرەوشۆ بە وێنەی دڵدار
لالە گەردەن کەچ تۆی دیدە ڕەشتەن
گۆیا عەکسی یار وە ڕووشدا وەشتەن
چەمەن هام لیباس سەوز ڕەنگ پۆشان
وەفراو چون ئەسرین دیدەی من جۆشان
جەماد و نەبات گرد شادیشانەن
جەماڵ ڕۆژی عید ئازادیشانەن
تەمام ڕووی دنیا جە شادی کەیلەن
دڵ نەبۆ پەشێو فیراقی لەیلەن
سەهلەن بەهارم دۆزەخئاسا بۆ
بەهەشتم بێدۆس دۆزەخنما بۆ
وەر نەدۆزەخدا یارم دڵبەر بۆ
پەی من ئار نە تۆی گوڵشەن وەشتەر بۆ
دڵ دوو زنجیرەی زوڵفی نیگارەن
وە سەیری سەوزە و سەحراش چ کارەن

سیاییم ئاوەرد

سیاییم ئاوەرد، سفیدیم پێ ڕەشت
هەفتم کەردەوە گرێم دا لە هەشت

سەد دووری

سەد دووری چون دڵ **مەعدوومی**ی دڵتەنگ
مارۆ ئەو فریاد دڵەی سەختی سەنگ
سزان ئەر گێرۆ تەم دڵەی کاوان
هەور نەو وە جان ڕێزۆ هووناوان
بەڵام، تاقەتێ، های هەورە ئامان
ها نە سەفەردا شای نەونەمامان
نازکیش چون ناز جە حەد بەرشییەن
خاترداریش کەر وێنەی کەس نییەن
وێش چۆن حەوسەڵەی وەشت و تەم دارۆ
یادش نە دڵدا زەحمەت مویارۆ
پەی باری خاتر ئەو شیرین شێوە
چ حاجەت وەی تەم، وەی سەیلی ئێوە
وەسەن دووی بەدەن جە گیان جیای من
وەسەن سەیلی چەم بەختی سیای من

سەد پەرێم

سەد پەرێم دایم خەم بەستەن کەڵەک
مەپێکی ناکاو جە نیمەڕادا
کام سەر، شام تەمای تاجی کەیت نەکەرد
کێ بی کێ مەجلیس شادی نیاوە؟
مەعدووم، ئەر زەڕەی شێوەی فاماتەن
ئەی ڕا ڕای خەتەر ڕاویارانەن
برکەش چای دیدەی پڕ هووناوی دڵ
ها سەف پێکان پۆس کەللەی هامدەمان
هوردەر چەنی سۆز دەروونی پڕ نێش
سەدای دەف و نەی بەیۆ نە گۆشت
بویەر جە سای تەرز دەف و نەیەوە
تاکەی کەنۆ دەست چەرخی چەپەندێش

ئاخ هەر یەکجار داخ تۆ سەوزەن فەڵەک
نیگای ئارەزوو وە تەمەننادا
سوبحدەم وە تاج سەر «نەی»ت نەکەرد
پۆس کەللەش وە دەف تۆ دەنگ نەداوە؟
بە فام قەرینەی لوات ئاماتەن
سفیدیش غوبار کەللەی یارانەن
میل، باڵای بێگیان وامەندەی خجڵ
کەللەپڕ پەی پۆس کەللەمان تەمان
فەریاد ئەو ساقی و ئەو نەیچی و دەروێش
نەشئەی مەی بەخشۆ حەیات وە هۆشت
وە زاتی مەستیی نەشئەی مەیەوە
پۆس کەللەت ناکاو پەی پۆس کەللەی وێش

سەدای های هیلال

سەدای های هیلال هام فەردان مەیۆ
یەکێ هامڕەفێق دۆسی دڵدۆزەن
من نەبوون شادیم جێ بێزار بییەن
شەوم تاڵەی شووم، هیلالم قامەتەن
تەکبیرم نەوای زامی مەهجووری
جەژن و جەژنانەم هەر یەک جەردەیێ
لەرزەی ڕیشەی دڵ، سەمتووری دەستوور
واچە بەو مەقام ئەڵواناتەوە:
خەستەی خاری خەم، خەم خەیاڵی وێم
بێ ئەبرۆی هیلال نەو نیهاڵی وێم

زەمزەمەی تەکبیر هام دەردان مەیۆ
یەکێ مەست کەیف جەژنی پیرۆزەن
گەرد وە سەری من، کەس دیار نییەن
شەفەق هوونی دڵ، مەنزڵگە زامەتەن
دەسم هەمئاغۆش زامی ڕەنجووری
بەردەوە پەی هەرد، موتریب پەردەیێ
وەزنی تەبعی تار پڕ سۆزەی سەمتوور
هەی داد.. هەی بێداد **مەعدووم** واتەوە
وەکزەی دەروون تەن زوخاڵی وێم
نییەت نا دروست، عید بەتاڵی وێم

سەر حەڵقەی

سەر حەڵقەی فیرقەی نازک خەیاڵان
دیباچەی کیتاب ساحێب کەماڵان

جیلوەی جەلای دۆس تەدریج پەی یاران
مبۆ، تا وە قەدر تاقەت بویاران

گا وە تەبەسسوم بَیْضا بێزەوە
گا وە تەکەللوم شەهد ئامێزەوە

تەبەسسوم وە ناز زوڵمەت زەداوە
تەکەللوم وە ڕاز وەحشەت فزاوە

ئەر دەس پەی نیقاب تەمام بەردەوە
جە ڕوخسارەی وێش پەردەش دڕدەوە

فەنا پەی عاڵەم پا منیۆ ئەو پێش
باقی ئەو مبۆ، وێش ممانۆ، وێش

ەر وە بانی عەین

سەر وە بانی عەین عەینم خەم وەردەن
هوون چون چەشمەی عەین نە عەین سەرکەردەن

یەند دەرد و ئاهم عەین کەردەن بێنوور
وەختەن هەشت کەم بۆ نە پەنجەی مەشهوور

سەرداری زومڕەی

سەرداری زومڕەی موسیبەت کێشان
فەرمانفەرمای موڵک دەروون پڕ ئێشان

بادەی خەم وەردەی مەرگی ناکامان
زام ناسۆر کەفتەی دەروون پڕ زامان

پەردەی دڵ وە نێش مەودای خەم پارە
چار نەبەردەی دەرد دڵەی بێچارە

وەختێ سەیلی چەم دەروون پڕ خاران
تاو مەوەست چون تاو ئەوەڵ بەهاران

بۆی کزەی کەواو جەرگم چون جاران
هەم، وەی، تەم مەوست ئەوڕووی ستاران

بۆ پرووزی جەرگ قرچەی پارچەی دڵ
بۆی هوونی جۆشیای دەروونی پڕ چڵ

ئێد چون تۆفی سەخت تەم وست ئەو کوان
ئەو وێنەی لافاو باڵای تۆڕەوان

هەناسەی سیای سەردی دڵسۆزی
بەرد مدا وە بەرد برد العجوزی

یانێ نامەکەی خەم ئینشا کەردە
مەرقوومی قەڵەم وە خەم شەق وەردە

شۆڵە دا وە گڕ شەرارەی نارم
دەمیا و جۆش دا دڵەی خەمبارم

من وەر جە ئامای نامەی زگاریت
زووتەر جە خەبەر کۆسی دیاریت

خاترم چەند ڕۆ خەستەی خەمان بی
چەمانم چون تاف سافی چەمان بی

جە ئامای نامەت چەمەریم بەرز بی
شادیم شێویا، شینم سەد تەرز بی

شەمعی شامی شووم ماتەم هورگریا
تای تەلی سەمتوور شادی و زەوق پریا

شای شادیم شکیا، سوپای خەم جەم بی
بەیداخی دەماخ شێوەی ماتەم بی

دەخیل بیم وە نوتق خەمان لاڵ کەردەم

نامەرد، یە وادەی شینی پێشۆمەن
سا دەی، هەی پەی کەی هەر یەک جە لایێ
خەیاڵ غەمگین بی، نوتق ئاما وە دەنگ
ناکامی ئەییام کامەرانیم ڕۆ
شابی شێخی عەشق یەکتای فەردم ڕۆ
کەنگەرەی ئەیوان کاخی دینم ڕۆ
حەللالی عوقدەی ڕاگەی شەرعم ڕۆ
کێ نە تەفاسیر قورئان بدۆ دەم
کێ وە صرف و نحو خاتر کەرۆ مەحو
هەنی کێ آداب وە ئاداب وانۆ
مُطَوَّل پەی کێ توول دۆ عیبارەت
کێ وە قووەی عیلم زەکای حەق بینی
فەقێ بێتەدریس، مەدرەسە بێزەوق
عالمان بێفکر، شاعیران ماتەم
میرزام چون بێوەخت وە ناکامی دڵ
شاد بی وە حووران خاسەی جینانی
مەنزڵ موبارەک، بێهەمتات یار بۆ
بێزەحمەت جە هەوڵ مەحشەر ئازد بی

لاڵام جە خەیاڵ خەم غارەت بەردەم
هیچ کۆسم نییەن، یە کۆسی نۆمەن
باوەرین ئەو ساز شیوەن سەدایێ
ئێد موات وە سۆز زایڵەی سەڕەنگ:
بەر نەوەردەی باغ نەوجوانیم ڕۆ
وە ناکام مەردەی دڵ پڕ دەردم ڕۆ
تورەی لای تەڵای ڕای یەقینم ڕۆ
ڕەهنومای تەریق جادەی وەرعم ڕۆ
کێ بۆ ئەحادیس ڕەسووڵ کەرۆ جەم
کێ وادەی تاعەت دەم بدۆ نە صَحو
کێ عیلمی مَنطِق جە مەنتق زانۆ
با مُختَصَر بۆ وە بێئیشارەت
«دەم بدۆ نە «کونە» عیلمی «چەقمینی
مزگی بێئیمام، جەماعەت بێشەوق
نازک خەیاڵان غەرقی دەریای خەم
وەر جە من تەشریف بەردی وە تۆی گڵ
تەمەننای وێت بی لەقای سوبحانی
شەفاخوات ڕەسووڵ خاسەی موختار بۆ
وە لوتفی ئیزەد ڕەحمانی شاد بی

سەرشاری سەهبای

سەرشاری سەهبای بەزمی موناجات
جای ڕجای جەرگەی پادشا و دەروێش
ئاهووی خوتەنی فەیزی ئیلاهی
شکۆفەی وەشبۆی ڕەیحانەی ڕەسووڵ
سەروی سایەدار نیشاندەی وەلی
وە ڕەوزەتانا هەر نوور واران بۆ
هەوای سایەتان هەر مەمدوود مانۆ

مەلجەی ئیلتیجای ئەربابی حاجات
بارەگا و پەنا، پەی بێگانە و خوێش
نافەی ناف ڕاهی جە مەە تا ماهی
نەوباوەی نەمام طَیِّبەی بەتوول
یەعنی یادگار مورتەزا عەلی
تا دەفعی زوڵمەی دیدەی یاران بۆ
سەبوون بوردەی جورم نەک زەرەر سانۆ

ناپوختەکاری و شەرمەسارییی من
خەجڵەتی غەفڵەت گوناهکارییی من

کەفتەن وە هەمدا یەند زۆر ئاوەردەن
ڕووی ڕجام وە پای بارەگات کەردەن

تۆ چون جە ئەولاد ئەمجادی مەولای
پەی ڕجا وە جا، پەی هیممەت ئەولای

زاری و زگاری و زوێری کەردم
وە بارگەی پاکت پەنا ئاوەردم

ئامام سەر نیام وە بارەگاوە
غەریو، موو سفید، وە ڕووی سیاوە

تەن مەعسیەتبار، دەروون پڕ جە دەرد
دیدە تەڕ، لەب خوشک، دڵ گەرم، نەفەس سەرد

های چەند پلەی سەخت هانە ڕێمەدا
جە ڕووی ئیلتیفات بدیە پێمەدا

بەڵکم جە ڕووی ئەو ئیلتیفاتەوە
مەولام حازر بۆ وە نەجاتەوە

دەسی شای مەردان مەدەدکارم بۆ
پلە ئەو پلە ئەو دەسوارم بۆ

مەعسیەت نییەن چون هیچ سەدمەتێ
خەیلێ مەلوولم، یا پیر هیممەتێ

هیممەتت باعیس ڕستگاری بۆ
یار بۆ، دیار بۆ، یادگاری بۆ

سەرلەتەرەی خەم

سەرلەتەرەی خەم خول ئاوەردەوە
تای کرژ یمەینەت دووباد کەردەوە

موقەددیمەی خەم تاڵیی مەزاقەن
دەکەر وە خەیر نەیۆ وادەی فیراقەن

شادی گەردی خەم

شادی گەردی خەم چۆن نەدۆ وە باد
خەم چۆن وە یاگەی شادی نەبۆ شاد

ئازیز، وە کەرەم من تەڵەب کەردەن
من دەردی دووری تەوانام بەردەن

دڵ چۆن وەش نەبۆ، گیان چۆن نەتاوۆ
لەیل ئینتیزار بۆ، مەجنوون نەیاوۆ

بێئەمری فەرمان ئازیز تا وەکەی
های دەروێش، نەیچی، مەیچی، دەف، مەی، نەی

بەڵ باڵی بەیداخ تاقەت ئەو پا بۆ
بۆی تەئسیری بەزم بەدرەقەی ڕا بۆ

دەف ئاسا بەو سۆز ناڵە و سەداوە
ڕوو ئەو یاران بوو، پشت ئەو دماوە

دەس گێروو نە سەر سەدای نەی پەی پەی
تا وە ئینتیهای ئەو سەر سەدای نەی

چون پیاڵەی ساف دەروون جە مەی کەیل
بنمانوو خاس خاس عەکسی چیهرەی لەیل

شنەفتم دووربا

شنەفتم دووربا لەیل زوکامشەن

هەنارەکەی دڵ پڕ جە دانەی ئێش
دیشواری باڵای نەونەمامشەن

بە مەودای موژگان سوراخش کەرۆ
پیشیایی کوورەی ناری عەشقی وێش

وە گەرمی نیشان دەماخش دەرۆ

شنەفتم گیانم

شنەفتم گیانم باڵا تووڵی نەی
ئیرادەت کەردەن چەنی خەستەت بەی

مەگەر پای تەدبیر بەدبەختی ڕێش بۆ
گیان هەوای سوحبەت جەستەکەم پێش بۆ

وەرنە شێتە وێم، دڵ وەشیی دڵەن
گیان جە تەن بەرشی ئاماش موشکڵەن

شوورای عاشوران

شوورای عاشووران دیسان بەزمش بەست
موحەڕڕەم ئاما «مەحرەم» شی نە دەست

ئەو خەریک نە چۆڵ شاری عەدەمدا
من نە کەربەلای سارای ماتەمدا

ئەو یەزیدی مەرگ وە ئەسیر بەردە
من زادەی زیاد خەم یەقیر کەردە

بازاڕەن، وادەی مامەڵەن، ساقی
هەی بگرە فانی، وەی بدەر باقی

ڕۆ، حوسەینئاسا فەردا کە ڕۆ بۆ
داخۆم سەر جە کۆ، لاشەم جە کۆ بۆ

شی ئەو سەفا و سەیر

شی ئەو سەفا و سەیر دیدەنی یاران
لوا ئەو دووری و ئەو وەسڵی یاران

ئێد نە ئەو دەورەن هەر ماما و مەویەرد
ئەمجار وە ڕاسی چەپگەرد شانا نەرد

وەختی تەماشای سەوزەی شەتاوان
سەیری شکۆفەی پای لارە کاوان

مەدارە نەو بەزم شکۆفان جەم جەم
هەنی شکۆفە دیدەنی وە چەم

مەوجی دەجلەی چەم توغیان کەردەوە
گێجی هوونی دڵ جۆش ئاوەردەوە

ئەو سارای بەغداش ئاوەردەن وە تەنگ
ئێد کەردەن سارای کەربەلا ڕەنگ

ئەو جە ئەندازەی کەشتی بەرشییەن
ئێد بۆی هوون مدۆ، ڕای گوزەر نییەن

ئەر نامە نامان قاسید نەیاوان
بینایی دیدەم مەگێرە تاوان

ڕاویار ماتەم، گرد دەروون تەنگەن
قافڵەم تا قام قیامەت لەنگەن

شیفای ئێش و نێش

شیفای ئێش و نێش ئەی زامانی سەخت
زیای دیدە و دڵ **مەعدوومی**ی بەدبەخت

دەستەی وەنەوشەی پەلدێزت یاوا
بۆش بۆی وەفای لەیل نە دەماخ ساوا

گەردی دەردی ڕێش دەروون بەردەوە
عەشقەکەی قەدیم تازە کەردەوە

سەودای وەنەوشەی پەلدێزی باخان
هەوای گوڵاڵان سەر کاوان زاخان

پەی کەسیٚ خاسەن ئەوەڵ دەردش بۆ
ئیبتیدای خێزیای دوودی سەردش بۆ

کەرۆ مەشقی عەشق وێنەی مناڵان
گا سەیری کاوان، گا بۆی گوڵاڵان

نەک چون من سەرعی ساداری مەردە
لافاوی دەردان دڵ وێران کەردە

کوورەی عەشقی دڵ هەر یەند جۆش وەردەن
گوڵاڵەم چون وێم فەرامۆش کەردەن

شێخی دەوڵەمەند

شێخی دەوڵەمەند بەهرەی سەرمەدی
یاگەی حەقیقەت جیلوەی ئەحمەدی

جە شەو هەوارگەی فەنا ویەردە
پای هەردەی بەقا یاتاغگە کەردە

موتتەسیف بە وەسف شەئنی و سیفاتی
موشەڕڕەف بە فەیز تەجەللای زاتی

خەلیفەی سەدای أَذْنِ شنەفتە
بەڵەد نە سارای ئەتوار هەفتە

واسیتەی ڕاگەی بەین عیلم و عەین
ساحیب جەناحەین یەعنی ذیالنّورَین

پیری پاک جە گەرد خاکی ناسووتی
مەنزڵگەی سەر بەرز سەر مەلەکووتی

دڵ وە نەوای بەزم جەبەرووت ئاوا
سێراوی سەراو لاهووتی ماوا

جِسْماً لَدَیْنا، رُوْحا لَدَیْهِ
دائیرەی تەمام مِنْهُ إلَیْهِ

بێتەلوین نە سای تەمکیندا مەکین
رَوَّحَ اللّٰهُ رُوحَهُ، آمین

نامەی ڕۆح ئەفزای شیرینت یاوا
دڵ وە مەردومەکەی دوو دیدەش ساوا

تۆی دەروون وە نوور سەفا دا پەرداخ
بۆی ئاشناییم دا نە ڕووی دەماخ

دەرگای حوقەی لاڵ دانەت شکاوان
جە ڕووی لوتفەوە ئینەت فەرماوان:

یا کاغەز پریان، یا مەلا مەردەن»
یا خۆ عارتەن دۆس وە یاد کەردەن

غەمگین مەنیشە غەم بدەر وە باد
فەڵەک نمازۆ کەس وە خاتر شاد»

ئەوەڵ من کێنان، وجوودم جەکۆن
واچوون دۆسەنان شەرت قەبووڵی تۆن

ئەر وە بێگانە، وەر خوێشم زانی
تۆ حەساوەنی وە هەر چیم وانی

دووەم چون کەسیٚ گەدایی کێش بۆ
یادی تەوازوع خەسڵەتی وێش بۆ

ئەر بارۆ نە دڵ تەوازوع کەردەن

بەڵام هەر کەسێ شێخی میسالەن

ئەر جار جارێ نام چون منێ بەرۆ

ئەر ڕازیت وە یاد خەستەی دڵگیری

چ حاجەتەن دەس پەی قەڵەم بەروون

پەی کەسێ خاسەن نامەی جە حوب کەیل

خۆ من هەر جە زوو وە مەیلت مەستم

سێیەم، خەمگینیم جە دەس خەجڵەتەن

یاران وێنەی ساف مەی وەکامەوە

گیای پەژموردەی تەژنەکەی بێشۆم

تۆ دەس وە ڕەشحەی ڕەحمت پەیاپەی

تەنیای حەقیقی نەردێ بشانۆ

تۆ بێتۆ لوتفت پەی من زیاد بۆ

هەر عادەتی وێش وە جا ئاوەردەن

عادەت ئیستیغنا و شێوەش جەلالەن

خَرقُ العادَةێ زاهێر مەکەرۆ

یا شێخ تۆ دایم نەقشی زەمیری

یادم نمەشی چەنیت یاد کەروون

تازە بسانۆ وُضو جە جۆی مەیل

هەر جانفیداکەی ڕۆکەی ئەلەستم

خەجڵەتم جە دەس سەختی غەفڵەتەن

ویەردەن، چون دورد هەر من مامەوە

چەمەڕای وارای هەوری لوتفی تۆم

من وەی پرخاوی حەیفەن یە تاکەی

من و تۆ جە دەس من و تۆ سانۆ

من بێمن ڕۆحم وە خزمەت شاد بۆ

شەرارەی کوورەی

شەرارەی کوورەی دەروونی پر جۆش

سەر کەردەن هووناو نە ڕووی ڕوخسارم

وەلوەلەی لوولەی پێشەی ئازای چاک

پەرێم مەگرەوان ئینس و جینن و حوور

مەلاڵان یەکیەک پەرێ ڕزگاریم

تۆ نە تۆی حیجاب ئیستیغنا مەدهۆش

نەیاوان هێمان وە لات فەریادم

سا گۆش دەر ساتێ وەی زیر و بەمدا

تا لێت مەعلووم بۆ سەختیی هیجرانت

بەڵکم ڕەحمی خەیر باوەری وە دڵ

چینە زیاتەر، شای نەو نەمامان

دیگی چەمەی چەم ئاوەرد وە خرۆش

کەردەن وە شەتاو جەستەی خەمبارم

یاوا وە سەرین نۆ پەردەی ئەفلاک

ناڵە مەکاران جە دەرگای غەفوور

پەرێ سارێشی زامانی کاریم

نە حەجلەی خاوگای ڕاحەتی خامۆش

نەزانات وە دەرد داد و بێدادم

بویەر وە باڵین ئەهلی ماتەمدا

بزانی وە دەرد خەستەی زامانت

ساتێ پەی دەروون تەسکین بۆ حاسڵ

بێئینسافییەن جەفای بێسامان

شەریکی ناڵەی

شەریکی ناڵەی شەوان بێداریم

مەڵهەمەکەی ئێش زامانی کاریم

مەحرەمی حەرەم کەعبەی مەقسوودم

ڕەهنومای تەریق یاگەی سجوودم

بە مەرگت دایم خدێم زارییەن

ڕەفێقم ناڵەی شەو بێدارییەن

خەریکم نە گێج بەحری موشکڵدا

هەر دەردەن مەیۆ مشۆ وە دڵدا

شەماڵ ئەڕجووم

شەماڵ ئەڕجووم هەن هەی وە فیدات بام

وە سەرگەردی باڵ شانای هەوات بام

جەستە خەستەی خار خەم خەڵاتەنان

بەیدا پێوی گێڵ دوور وڵاتەنان

شاخ و داخ و زاخ چۆڵ و هۆڵ و کاو

سەر بەرد و سەر و سەر هەرد سارا و سەر سەراو

تەی کەر وە پرتاو مدرانت نەبۆ

چون دووی هەناسەم شەوان تا بە ڕۆ

سەر بەر کەر نە سەر کۆی ئاتەشگاوە

بدیە وە مەسکەن خانەگا و پاوە

زار زار و خاس خاس وە زار بناڵە

جا گێر نە سەر ئەوج قوللەی قەزاڵە

تا جە هەر کۆ بۆ تەمان موان جەم

نەو جەمدا زاری مەکاران وە چەم

سا ماچان یاران ئینە چێش بییەن

قەزاڵە ناڵش چون جاران نییەن

یەکسان دڵ بەی ڕەنگ پەرێشان جەستەن

هەرکۆ هەن نەشئەی **مەعدوومی** خەستەن

ئانا جە گرۆی جەرگەی هامسەران

خەیاڵ»ی گرۆی دانەی دڵبەران«

چ خێرەن نامەرد مەر نمەزانی؟

وەڵای وێتەوە تۆی دۆسی گیانی!

مەعدوومی خەمکێش خەمزەدەی خەمبار

زەردی دەردی سەخت دووری باڵای یار

یەن دەردی بێحەد جەلاش جەم بەستەن

تەسدیع جە گەردەن ئەزرائیل وستەن

عەلاوە ئەو بار وێش وەنەش بارەن

خوسووس جە یاگێش جاکەش دیارەن

بە دەردانی سەخت گرد کارییەوە

هەر ئێد مواچۆن وە زارییەوە:

دڵ سفتەی بریان زوخاڵییە وێم

خەم وە خەم خەیاڵ خەیاڵییە وێم

مەتەرسوون بمروون جە داخی یاران

هەر بتلوون وە دەرد چون دەردەداران

شی ئەو سەفا و سەیر

شی ئەو سەفا و سەیر دیدەنی یاران

لوا ئەو دووری و ئەو وەسڵی یاران

ئێد نە ئەو دەورەن هەر ماما و مەویەرد

ئەمجار وە ڕاسی چەپگەرد شانا نەرد

وەختی تەماشای سەوزەی شەتاوان

سەیری شکۆفەی پای لارە کاوان

مەدارە نەو بەزم شکۆفان جەم جەم

هەنی شکۆفە دیدەنی وە چەم

مەوجی دەجلەی چەم توغیان کەردەوە

گێجی هوونی دڵ جۆش ئاوەردەوە

ئەو سارای بەغداش ئاوەردەن وە تەنگ

ئێد کەردەن سارای کەربەلا ڕەنگ

ئەو جە ئەندازەی کەشتی بەرشییەن

ئێد بۆی هوون مدۆ، ڕای گوزەر نییەن

ئەر نامە نامان قاسید نەیاوان

بینایی دیدەم مەگێرە تاوان

ڕاویار ماتەم، گرد دەروون تەنگەن

قافڵەم تا قام قیامەت لەنگەن

شیفای ئێش و نێش

شیفای ئێش و نێش ئەی زامانی سەخت

زیای دیدە و دڵ **مەعدوومی**ی بەدبەخت

دەستەی وەنەوشەی پەلدێزت یاوا

بۆش بۆی وەفای لەیل نە دەماخ ساوا

گەردی دەردی ڕێش دەروون بەردەوە

عەشقەکەی قەدیم تازە کەردەوە

سەودای وەنەوشەی پەلدێزی باخان

هەوای گوڵاڵان سەر کاوان زاخان

پەی کەسێ خاسەن ئەوەڵ دەردش بۆ

ئیبتیدای خێزیای دوودی سەردش بۆ

کەرۆ مەشقی عەشق وێنەی مناڵان

گا سەیری کاوان، گا بۆی گوڵاڵان

نەک چون من سەرعی ساداری مەردە

لافاوی دەردان دڵ وێران کەردە

کوورەی عەشقی دڵ هەر یەند جۆش وەردەن

گوڵاڵەم چون وێم فەرامۆش کەردەن

شێخی دەوڵەمەند

شێخی دەوڵەمەند بەهرەی سەرمەدی

یاگەی حەقیقەت جیلوەی ئەحمەدی

جە شەو هەوارگەی فەنا ویەردە

پای هەردەی بەقا یاتاغگە کەردە

موتەسیف بە وەسف شەئنی و سیفاتی

موشەڕڕەف بە فەیز تەجەللای زاتی

خەلیفەی سەدای أَدْنِ شنەفتە

بەڵەد نە سارای ئەتوار هەفتە

واسیتەی ڕاگەی بەین علیم و عەین

ساحیب جەناحەین یەعنی ذیالنّورَین

پیری پاک جە گەرد خاکی ناسووتی

مەنزڵگەی سەر بەرز سەر مەلەکووتی

دڵ وە نەوای بەزم جەبەرووت ئاوا

سێراوی سەراو لاهووتی ماوا

جِسْماً لَدَیْنا، رُوْحا لَدَیْهِ

دائیرەی تەمام مِنْهُ إِلَیْهِ

بێتەلوین نە سای تەمکیندا مەکین

رَوَّحَ اللّٰهُ رُوحَهُ، آمین

نامەی ڕۆح ئەفزای شیرینت یاوا
تۆی دەروون وە نوور سەفا دا پەرداخ
دەرگای حوقەی لاڵ دانەت شکاوان
یا کاغەز پریان، یا مەلا مەردەن»
غەمگین مەنیشە غەم بدەر وە باد
ئەوەڵ من کێنان، وجوودم جەکۆن
ئەر وە بێگانە، وەر خوێشم زانی
دووەم چون کەسێ گەدایی کێش بۆ
ئەر بارۆ نە دڵ تەوازوع کەردەن
بەڵام هەر کەسێ شێخی میسالەن
ئەر جار جارێ نام چون منێ بەرۆ
ئەر ڕازیت وە یاد خەستەی دڵگیری
چ حاجەتەن دەس پەی قەڵەم بەروون
پەی کەسێ خاسەن نامەی جە حوب کەیل
خۆ من هەر جە زوو وە مەیلت مەستم
سێیەم، خەمگینیم جە دەس خەجڵەتەن
یاران وێنەی ساف مەی وەکامەوە
گیای پەژموردەی تەژنەکەی بێشۆم
تۆ دەس وە ڕەشحەی ڕەحمت پەیاپەی
تەنیای حەقیقی نەردێ بشانۆ
تۆ بێتۆ لوتفت پەی من زیاد بۆ

دڵ وە مەردومەک دوو دیدەش ساوا
بۆی ئاشناییم دا نە ڕووی دەماخ
جە ڕووی لوتفەوە ئینەت فەرماوان:
یا خۆ عارتەن دۆس وە یاد کەردەن
«فەڵەک نمازۆ کەس وە خاتر شاد
واچوون دۆسەنان شەرت قەبووڵی تۆن
تۆ حەساوەنی وە هەر چیم وانی
یادی تەوازوع خەسڵەتی وێش بۆ
هەر عادەتی وێش وە جا ئاوەردەن
عادەت ئیستیغنا و شێوەش جەلالەن
خَرقُ العادَةێ زاهێر مەکەرۆ
یا شێخ تۆ دایم نەقشی زەمیری
یادم نمەشی چەنیت یاد کەروون
تازە بسانۆ وُضو جە جۆی مەیل
هەر جانفیداکەی ڕۆکەی ئەلەستم
خەجڵەتم جە دەس سەختی غەفڵەتەن
ویەردەن، چون دورد هەر من مامەوە
چەمەڕای وارای هەوری لوتفی تۆم
من وەی پرخاوی حەیفەن یە تاکەی
من و تۆ جە دەس من و تۆ سانۆ
من بێمن ڕۆحم وە خزمەت شاد بۆ

شەرارەی کوورەی

شەرارەی کوورەی دەروونی پڕ جۆش
سەر کەردەن هووناو نە ڕووی ڕوخسارم
وەلوەلەی لوولەی پێشەی ئازای چاک
پەرێم مەگرەوان ئینس و جینن و حوور
مەلالان یەکیەک پەرێ ڕزگاریم

دیگی چەمەی چەم ئاوەرد وە خرۆش
کەردەن وە شەتاو جەستەی خەمبارم
یاوا وە سەرین نۆ پەردەی ئەفلاک
ناڵە مەکاران جە دەرگای غەفوور

پەری سارێشی زامانی کاریم

تۆ نە تۆی حیجاب ئیستیغنا مەدهۆش
نە حەجلەی خاوگای ڕاحەتی خامۆش

نەیاوان هێمان وە لات فەریادم
نەزانات وە دەرد داد و بێدادم

سا گۆش دەر ساتێ وەی زیر و بەمدا
بویەر وە باڵین ئەهلی ماتەمدا

تا لێت مەعلووم بۆ سەختیی هیجرانت
بزانی وە دەرد خەستەی زامانت

بەڵکم ڕەحمی خەیر باوەری وە دڵ
ساتێ پەی دەروون تەسکین بۆ حاسڵ

چینە زیاتەر، شای نەو نەمامان
ڕێئینسافییەن جەفای ڕێسامان

شەریکی ناڵەی

شەریکی ناڵەی شەوان بێداریم
مەڵهەمەکەی ئێش زامانی کاریم

مەحرەمی حەرەم کەعبەی مەقسوودم
ڕەهنومای تەریق یاگەی سجوودم

بە مەرگت دایم خدێم زارییەن
ڕەفێقم ناڵەی شەو بێدارییەن

خەریکم نە گێج بەحری موشکڵدا
هەر دەردەن مەیۆ مشۆ وە دڵدا

شەماڵ ئەڕجووم

شەماڵ ئەڕجووم هەن هەی وە فیدات بام
وە سەرگەردی باڵ شانای هەوات بام

جەستە خەستەی خار خەم خەڵاتەنان
بەیدا پێوی گێڵ دوور وڵاتەنان

شاخ و داخ و زاخ چۆڵ و هۆڵ و کاو
سەر بەرد و سەر هەرد سارا و سەر سەراو

تەی کەر وە پرتاو مدرانت نەبۆ
چون دووی هەناسەم شەوان تا بە ڕۆ

سەر بەر کەر نە سەر کۆی ئاتەشگاوە
بدیە وە مەسکەن خانەگا و پاوە

زار زار و خاس خاس وە زار بناڵە
جا گێر نە سەر ئەوج قوللەی قەزاڵە

تا جە هەر کۆ بۆ تەمان موان جەم
نەو جەمدا زاری مەکاران وە چەم

سا ماچان یاران ئینە چێش بییەن
قەزاڵە ناڵاش چون جاران نییەن

یەکسان دڵ بەی ڕەنگ پەرێشان جەستەن
هەرکۆ هەن نەشئەی **مەعدوومی**ی خەستەن

ئانا جە گرۆی جەرگەی هامسەران
«خەیاڵ»ی گرۆی دانەی دڵبەران

چ خێرەن نامەرد مەر نمەزانی؟
وەڵای وێتەوە تۆی دۆسی گیانی!

مەعدوومیی خەمکێش خەمزەدەی خەمبار
زەردی دەردی سەخت دووری باڵای یار

یەن دەردی بێحەد جەلاش جەم بەستەن
تەسدیع جە گەردەن ئەزرائیل وستەن

عەلاوە ئەو بار وێش وەنەش بارەن

بەو دەردانی سەخت گرد کارییەوە

دڵ سفتەی بریان زوخاڵییە وێم

مەتەرسوون بمروون جە داخی یاران

خوسووس جە یاگێش جاکەش دیارەن

هەر ئێد مواچۆن وە زارییەوە:

خەم وە خەم خەیاڵ خەیاڵییە وێم

هەر بتلوون وە دەرد چون دەردەداران

شەماڵ، دارانەن

..شەماڵ، دارانەن.. شەماڵ، دارانەن

تەمەن، گەردەلوول، بادەن، بارانەن

هەوای سیاماڵ وێنەی جارانەن

هەو هەو و بەو بەو تەڵمیتبارانەن

نەززارەی ڕاز شەکەر وارانەن

چ خێرەن نامەرد مەر جە خاوەنی

شۆ وە لای ئەو شۆخ جەمین پەڕەی گوڵ

مدیۆ وە فیرقەی زەلیلانی خێڵ

مەپەرسۆ حاڵم، ئێدش دەر جواو

ئانا دەور مدۆ وە شاهۆ کۆوە

هەریەک چەنی یەک وادەشا کەردەن

ئەو تا سایەی بەرد، ئەو تا بۆ وە گەرد

خۆڵاسەی کەلام نووری دیدەی دڵ

سەوزەی حەیاتم ڕستەی وەفای تۆن

زەردی ڕەنگ نە ڕووی وەڵگی دارانەن

بێزیای وارگەی سەر کۆسارانەن

پەی سەمتی زەهاو زەردە و یارانەن

گەرمی بەزمی نەزم سەر هەوارانەن

فەسڵی سەیری سەید میرشکارانەن

بێخۆف جە لوای ڕای زەهاوەنی

دەوای دەردی سەخت پەی دەرمانی دڵ

دیار نییەن **مەعدووم** لۆنگی خەم وە پێڵ

واچە ئەو فەقیر سفتەی دڵ کەواو

وە سزای دووریی دیداری تۆوە

وادەشان ڕاسەن تا وە ڕۆی مەردەن

ئەو تەم و ئەو خەم، ئەو سەردی، ئەو دەرد

شیفای ئێش و نێش زامان پێ حاسڵ

ئەر وەفات نەبۆ زیندەگیم جە کۆن؟

شەماڵی داخان

..شەماڵی داخان.. شەماڵی داخان

شانە شانای تای تورەی وەر زاخان

هانام تۆ خودا، پەنام ئاوردەن

جە وێ بەرگی گشت، کشت هەوادەرنی

بدیە وە مدرای سەیلی ئەسری چەم

ئەر نیمەشەو بۆ، وەر نیمەشەو بۆ

..شەماڵ، یا کۆگەرد، گرد یاگە داخان

مڵەمای باڵای نەوتووڵی باخان

ها، نام خودام سا پەوکە بەردەن

هەوای زامەت کەر، زام دەواکەرنی

فیدای باڵات بام هەی شەماڵ تۆ هەم

وێت دەر وە نەرمی نە تۆی یەمانی
سا ئەوسا نە خاو چون بێدار مەبۆ
مدیۆ، مدیەی چێش، شەماڵ چێش مدیۆ
بدیە وە سەختیی سزای ئێش و نێش
ئەر هەر مواچی، واچە: چێش واچوون
ڕام گنا ناکام وە ناکام دارێ
ئیبتیدا مەعرووز پەی نەزەر، وە خەو
ئەر سەد جارێ بۆ نەو نەمام، نەو دەشت
تەمام دەوایی جە دەستت پێتەن

نیمەخەو، پرخەو نە نیمە خەو بۆ
نەو تورەی مانی ئاوی حەیوانی
جە ئەو سات ئەو سات ئاشکار مەبۆ
مەپەرسۆ چێشەن های شەماڵ جەنۆ؟
هەنی واچوون چێش، شەماڵ واچی چێش
واچوون ئێد واچە: وە سەرگەردت بوون
چەنی؟ چەنی خار، چەنی خار؟ خارێ
ئەر وینۆ گەردێ دەردی سەختی ئەو
فەرقێ نمەبۆ پەی لوای بەهەشت
هەنی نەوەشی بە دەستی وێتەن

فەریادم وە تۆن

فەریادم وە تۆن.. فەریادم وە تۆن
دەردم گرانەن، ئەڵوەدام بێشۆن
ڕەحمێکەر وە دڵ خەستەی زارەکەت
زەردم، زاییفم، بێخورد و خوابم
خۆراکم خەفەت، ژینم مەینەتەن
مەر تۆ وە ڕەحمەت بێپایانی وێت
جامێ جە وەو بادەی وەسڵی دیدارت
بە وێنەی جاران سا پێم دەرەوە

هانا هەی ئازیز فەریادم وە تۆن
شیفام ئینتیزار مەیلی باڵای تۆن
بدیە وە ڕوخسار بێقەرارەکەت
سەرگەردان و] وێڵ بێسەبر و تابم
وە مەرگت حەیات وە لام زەحمەتەن
وە لوتف و کەرەم نومایانی وێت
جەو قەهقەهەی مەی شیشەی ڕوخسارت
عیسەوی ئاسا ئیحیام کەرەوە

فەسڵی نەو پاییز

فەسڵی نەو پاییز تازە کەردەن مەیل
گێجی سەرکاوان جە سەردی بین کەیل
ئازیز تاقەت شی ئاخر نەفەسەن
بەر کەنار کزەی دەروون پڕ داخان
جە قەتارەی خێڵ دیدە سیاوان
گەرمەسێری دڵ **مەعدوومی** نەبۆ

شەماڵ هەرزان کەرد ڕشتەی نەو سوەیل
بۆ مدان چون بۆی بێوەفایی لەیل
ڕەحمێ کەر ئامان، ئیستیغنا وەسەن
پەی تۆ تەسدیعەن سەردیی لەیلاخان
باقی هەوارگەی گەرمیان ئاوان
وارگەش خاڵییەن قیبلەم دوور جەتۆ

کۆچێ کەر وە خەیر مەنزڵ وە مەنزڵ
تا قەدیم وارگەی گەرمیانی دڵ
نەیاوایی، های ساقی زۆر ئاوەرد
تەفاوت نە بەین وەسفی ئازیز کەرد
نمەدۆ نە چەم تاری دڵەی تەنگ
بێوەفایی دۆس سەفا و وەفا ڕەنگ
چون تەمام نە تەم غەفڵەتەنان گوم
سا مەی، نەک وە جام، های وە خوم وە خوم
تا یەکسەر مایەی خامیم بسانۆ
چون جەماڵ جەلال جەلام بنمانۆ

فەڵەک

فەڵەک، کام تیر بی نەدات نە دەروون
جە کام زامانت شکایەت کەروون
چون بێحەدەن زام دەسی تۆ کەردە
روو کەروون ئەو لای دۆسی ویەردە
ئازیز، تۆ هەرچەند بێمەیلی کەردی
وە بێ من تەشریف ئەو حوزوور بەردی
من تەنیایی تۆ مدۆ ئازارم
جە نامایی وێم خەجاڵەتبارم
ئای بێوەفا وێم من ڕاحەت وەش ڕەنگ
تۆ دڵتەنگ، بێرەنگ، نەسای سەردی سەنگ
ئەی جەستەی خەستەم ڕەویەش نەفاما
دڵ وە زیارەت مەزارت ئاما
دەروون وە سۆزش ئایر نماوە
زوان پەی تەئریخ پڕ جە دوعاوە
بە ئامین جە شەڕ دۆزەخ ئازاد بی
وە سەیری ڕەحمەت ئەبەدی شاد بی

فەڵەک بێفرسەت

فەڵەک بێفرسەت.. فەڵەک بێفرسەت
ئەی چەرخی چەپگەرد، بێسەبر و فرسەت
غەدداری بەدکار، بێوادە و بەینەت
پڕ جەور و ستەم بێمیهر و مۆبەت
فەڵەک، وە بەختم چ نەردێ شانای
نامەی حەیاتم وە هیچ نەوانای
مەزرەعەی شادیم دای وە فەنادا
پووشەکەی جەستەم وە سۆزەی با دا
ئازیزم جە من بێگانە کەردی
شەرتی دۆسیمان جە بەین لابەردی
عەهد و مۆبەتت نە ویرش بەردەن
نە مەرهەمی زام، نە دەوای دەردەن
فیراقش فەرقم تا وە پەنجەی پام
ڕەگ و ڕیشە و پۆس جیا کەرد تەمام
لافاوی ئەسرین نە چەم هۆرێزا
وەڵگەکەی سەر تەڵ حەیاتم ڕێزا
هەر ئازام پەی وێش شین و زاریشەن
لاڵە و ناڵەی سەخت زامی کاریشەن
تۆ بێوەفاییت جە حەد بەرشییەن
باکت جە فەریاد مەزڵوومان نییەن
یەند ئازارم دای بێ ئەڕوام کەردی

شوهرەی مەجنوونیم لوان وە عالەم

رەحمێ کەر ئازیز جە هیجری حاڵت

وەسـەن جەفا و جەور بێمەیلی و سـەردی

کافر مەگرەوۆ پەی شـوومیی تاڵەم

مانوو پەی تەواف ئاسانەی ماڵت

فەڵەک مشناسـووت

فەڵەک مشـناسـووت کارت چەپگەردەن

چێش مبۆ ئەی زام نە دڵ نەدەری

پەی تۆ دیدەنی شـەم دیدارەکەش

بەڵام با وەس بۆ ئەی تاڵەی شـوومە

پەی فێنکیی دڵ هەراسانەکەش

ئازیز، کام هوون بی دیدەم پێ نەڕەشت؟

یا دڵ کام مەینەت زامت نەکێشا؟

وەسـەن کۆن تاقەت، پریان سـەبووری

ئاخر ئازیزم تەوانام چۆنەن

ئایر دان بەو تەور مۆبەت سـەرای دڵ

دەسـت درازەن پەی زامان کەردەن

مەحروومی وڵات قیبلەم نەکەری؟

پەی تۆ گۆشـدای ڕاز شـەکەر وارەکەش

بازەم دڵوەشـم وەی بەرو بوومە

کافییەن تەواف ڕای ئاسـانەکەش

یا کام زووخاو بی دەروونم نەچەشـت؟

وە کام قیمەی دەرد جەرگم نەئێشا؟

مەتاوون کەروون گفتوگۆی دووری

تەوەن نییەنان، دڵ گۆشـت و هوونەن

مەیلەکەت مەندەن بێمەسـکەن خجڵ

قوربان! قوربانەن

قوربان! قوربانەن، جەژنەن، شـادییەن

هەی دەس بۆس بۆس وەش نیگارانەن

کۆن کوشـتێ و باردێی گوڵ جەمینانەن

هەرکەس گیان وە کەف پەی نیگارێوەن

سـیوای سـەودایی هەراسانەکەت

نە پەی چەم سورمەی گەردی پاڵاتەن

مەرد پەی ئۆسا دەی بێدرێغەکەت

پەی قوربانکەردەی ناڵە نەی ڕەنگ بەی

سا تۆیچ من وەرە، وە قوربانی کە

ئەوسا تۆیچ پەی وێت خەیرێت کەردەبۆ

مەعدوومی بەدبەخت ناتەمامەنی

دەس نە گەردەنەن، ڕۆی ئازادییەن

خەیر پا بۆس پا بۆس خاتر دارانەن

هەی سـەر، هەی ئەڕواح دڵ خەمینانەن

هەریەک قوربانیی وەفادارێوەن

مەحرووم جە کەفتەی پای ئاسانەکەت

نە پەی گیان قوربان بەژنی باڵاتەن

بسم الله تەکبیر دەس بە تێغەکەت

چێش مبۆ ئەر بەی؟ وەی پەی من ئەر نەی!

من وە قوربانی ڕای ڕەببانی کە

منیچ کەمتەر زووخ دەردم وەردەبۆ

راسـەن بێدەوڵەت خەیاڵ خامەنی

قوربانی مشیۆ جە عەیب بەری بۆ
فیدایی پەسەند ڕای دڵبەری بۆ
تۆ پا شکستەی بەردی هەردەی دەرد
چەم کۆری مەینەت، تەن زایف، ڕەنگ زەرد
خەیاڵێت کەردەن جە ڕووی نادانی
چ لایق وە تۆن ڕوتبەی قوربانی

قوربان، ئەر چەندێ

قوربان، ئەر چەندێ نامام وە لاتان
چەم ڕۆشن نەوی وە گەردی پاتان
هەی ڕۆ نەواچان ئەو غەم پەروەردە
ئەڵبەت مەیلمان نە دڵ بەر کەردە
خەیر وەڵڵا تا گیان نە تۆی قەفەس بۆ
کەمکەم ئامۆشۆی ئامای نەفەس بۆ
حەیاتم وە مەیل باڵای یارانەن
مەیلم هەر ئەو مەیل هەردە جارانەن

قیبلەم تۆم نە دڵ

قیبلەم تۆم نە دڵ.. قیبلەم تۆم نە دڵ
تا ڕۆی قیامەت هەر تۆم ها نە دڵ
فیدای شێوەت بام جەمین پەڕەی گوڵ
دڵ جە تاسەی تۆ دایم مدۆ چڵ
ماتم وێنەی سەنگ، زەردم چون خەزان
دایم پێچ مدەو چون ماران گەزان
گەستەی مار خاسەن ساتێ دوو ساتەن
ئەر نەمرۆ زیندەی ڕووی سەر بساتەن
ئەما من دەردم چون دەردەداران
دایم هەر وە سۆن چون گەستەی ماران
جە هیجرانی تۆ هەر سات مەرگمەن
قەترە قەترەی زووخ نە ڕووی جەرگمەن
کاشکی هەر ڕۆ یەک سیا مارێ
هەردوو پام مەگەست چەند جار نەک جارێ
سەر منیام وە سای گڵکۆی تازەوە
چەنی حەسرەتان بێئەندازەوە
نەک بەی تەور دیدەم مەردەی زیندە ڕەنگ
هەر ساتێ سەد جار سەر مدۆم وە سەنگ
پەشێو و مەلوول ئیمان هەردەنان
روێ تا سەد جار پەی تۆ مەردەنان
فیدای وەفات بام یا وەفات نییەن
یا خود بەدکاران مانیعت بییەن
قیبلەم تۆ خودا و گشت پەیغەمەران
ئەگەر مەیلت هەن وێنەی دڵبەران
بکیانە پەرێم گاهێ پەیامێ
بنویسە وە لام دوعا و سەلامێ
با وەس بنیشوو مات و پەشێو حاڵ
با وەس بکێشوو هەناسانی کاڵ
پەی چێش بێمەیلیت کەردەن وە پیشە
گاهێ تۆیچ پەی من ئاهێ بکێشە
باقی والسّلام، قیبلەی میحرابم
بڵێسەش بەرزەن جەرگی کەبابم

قیبلەم کەردەنی

قیبلەم کەردەنی... قیبلەم کەردەنی
جە نامەت بەی تەور ئیزهار کەردەنی

نویسیابێ لێش تۆ دڵسەردەنی
دڵ هەر یەکێوەن تۆ وێت بەردەنی

دوو حاڵەن جە لات زنجیرت کەردەن
ئەر گەرمی گەرمەن، وەر سەردی سەردەن

ئیتر تۆ جە کەس مەپەرسە خەبەر
بینابیم، نەزەر وە حاڵی وێت کەر

راستش هەر ئێدەن ئیزهارم کەردەن
قەسەم بەو کەسە نەزا و نەمەرگەن

شەرتم شەرتێوەن مەجنوون شەرت کەردەن
لەیلی من تۆنی تا وە ڕۆی مەردەن

تۆ خواجەمەنی، من کەمتەر غوڵام
پەی تۆ غوڵامم، باقی والسّلام

لوای بینایی

لوای بینایی دیدەی دەروێشان
ئاسان کەرد جە لام موسیبەت کێشان

خەم، خەفەت، مەینەت، هەناسانی سەرد
هەر کام مەیۆ، بۆ، سەفاییش ئاوەرد

ئەر کەفتەو مەحشەر دینی جەماڵت
وەرنمەدۆ دڵ دامنەی خەیاڵت

ناپەیدای تەوەن دوور بێسەفەرەن
سەفەر بێ لەشکر، لەشکر بێسەرەن

مەیدان نە دیدەی سوپایی تارەن
شۆڵەی تاسکڵاو تۆ نە پێوارەن

تا فەڵەک مەودای نەی تۆ شاردەوە
داوودی ڕەواج پەیدا کەردەوە

تا شێری بەیداخ تۆ ئاما وە بەر
نە گۆشەی بێشەی نەی فەوجی لەشکەر

دلێران «یا شێر ئامان» موانان
شێران وێنەی شێر بەیداخ منمانان

ئیسە عام کەردەن مەرگت دلێری
شێری بەیداخان منمانان شێری

وەهار نەوگوڵان نە تۆی خاک بەرد
جە بەدبەختی من تۆ وە تۆی خاک بەرد

وادەی خاو نییەن، وادەی شکارەن
دەشتەکەی پای هەرد شاکەل دیارەن

بەو هیلالی ناڵ کومەیتی خۆشدەو
مانگی شادی و زەوق هەردان بکەر نەو

حەلقی جەیران تەشنەگی بێشۆن
ئینتیزاری ئاو سافی تێغی تۆن

تاریک بی شەوگار شەو زیندەداران
گیریا تەمام بەدری ڕوخساران

شێویا یانەی دەروون پڕ خاران
کنیا دەستەی زوڵف شیرین نیگاران

سیاماڵ ماتەم، سەرکۆمار دڵتەنگ
تەڵەبە پەشێو، مەدرەسە بێدەنگ

هیچ دیار نییەن کەست جەویر بۆ

مشێو گەرمیان خاکش دڵگیر بۆ

هەر ساڵێ چەند وەخت سەر هەردی لەیلاخ
وە بۆی هامدەمیت دەماخ مەکەرد چاخ

دڵەی گەرمیان نەو چەند وەختەدا
مەسۆچیا وە جۆش دووریی سەختەدا

ئاخر گەرمیان سارێش کەرد زامت
بی وە هامدەمت تا ڕۆی قیامت

دەردی گەرمیان وە ئێڵاخ یاوا
گەرمیان وە حاڵ ئێڵاخ دڵ تاوا

مەرگی بێوادەت عەجەب ڕەنگێ ڕەشت
شین وست ئەو دنیا، شادی ئەو بەهەشت

دنیا شینشەن نییەنی تێشدا
بەهەشت شادیشەن مەگێڵی پێشدا

نازاران پڕ داخ تۆ تەشریفت بەرد
حووران وە پەرداخ تۆ تەشریفت بەرد

هەر یەند ڕۆ ڕۆم کەرد ڕۆم نەپریاوە
ئای ڕۆم پریاوە، ڕۆم نەپریاوە

تاکەی چەنی شین ڕۆ وە سەر بەروون
با وە سۆزی دڵ دوعایێ کەروون

ئەر ئێمە مەحرووم دینت بیم یەکسەر
تۆ شاد بی وە دین خوداو پەیغەمبەر

لوقمەکەی ماساو

لوقمەکەی ماساو قووڵی دەریای مەیل
لوختی سای کۆڵەی سارای دەردی لەیل

یاوا پێم نامەی وەش تەحریرەکەت
ئینشای دەروون سۆز پڕ تەئسیرەکەت

حاسڵش نەبۆ فەرامۆشیمان
وادەی بەزمی گەرم بادە نۆشیمان

چەنی هامفەرد گەرد جیایی شییەن
من و تۆ جە بەین من و تۆ نییەن

ساقی جام وە دەم ئەی یەک مەڕێزۆ
نەشئەی مەی نە دڵ ئەو یەک مەخێزۆ

بەڵ نەی تەن ئەی گیان تۆنی کەری عەزم
مەی نۆشی و، جەستەی من زەمینی بەزم

چون کەوت ئەو دەورەی پیاڵەی بێگەرد
نەڕووی ئەی زەمین نەقشی ئەی چەند فەرد:

بەزمەن، یاران مەست، بادەی باقییەن
مەعدووم ئەرزەکەی بەزمی ساقییەن

یا باڵای ساقی وەی لادا خەمێ
یا جام جەو باقی پەی زەمین نمێ

ماتەمی و وەهار

ماتەمی و وەهار؟ بێشەوقی و نەوگوڵ؟
مەلوولی و گوڵزار؟ بێزەوقی و بولبوڵ؟

سوب بۆی وەش نەسیم چون هەردەجاران
نمەدۆ نە کاخ دەروونی یاران

داخۆ نەی سەروەخت فەزای وەهاردا
کام تەم نە سەر هەرد قەزا دیاردا

سەدای «های دێبای خەمان» هەرزانەن
سەڵای واوەیلای بادام تەرزانەن

مەر گوڵشەنی حوسن شای گوڵئەندامان
جە وەیشوومەی مەرگ خەزانش ئامان

ئەو باڵای ئاڵای تەرزی سەهی سەرو
پێوە هێلانەی دڵان چون تەزەرو

کنیا و خەمیاوە وە دەمڕێشەوە
تەزەرو ئاسا نیشت وە سای وێشەوە

تای بەرەزای شەنگ عەنبەر بۆی شەوڕەنگ
پەخش بی نە ڕووی تاش ئەڵحەد سەرای سەنگ

ئەو کۆی نەزاکەت وە ناز پەروەردە
لەتافەت جە بەرگ حەریر ڕەم کەردە

نە تۆی جامەی خاک حاڵاتش چۆن بۆ
دەک چەرخە بەختت هەر نیلگوون بۆ

باڵی چەم هوردا نەرگس نەی دەمدا
چ خێر بی تۆ چەم نیای وە هەمدا

چێش بی خێڵخانەی وێت جە یاد بەردی
رووی تەڵمیت ئەو خێڵ حۆرییان کەردی

راسەن هەمرازی حۆرییان وەشەن
پەی عەشرەت دووریت دەردێ سەرکەشەن

بارێ تۆ و سەفا و سەیران و گوڵگەشت
هەمسایەی حۆری و سەردەشتی بەهەشت

عەشرەت وە پێچش وە زامەتەوە
وەو زامی تا قام قیامەتەوە

مامۆسای سەر ئێڵ

مامۆسای سەر ئێڵ شیرین کەلامان
تەشریفی خەیرت باوەر وە لامان

نە شنۆی بەدکار، نە بۆی بەدوازەن
وەحشییان هەمراز، تەیران دەم سازەن

شەتاوان چون سەیل دیدەمەن جاری
پێچ مدان چەنی زامانی کاری

تۆ نە سەرگوزەشت سزای دەردی لەیل
من نە حیکایەت ئازیزی بێمەیل

ساتێ پەی وێما بنیشمێ وە شاد
بەوڕازانەوە خەم بدەین وە باد

تا فەڵەک دیسان نەی ڕاگوزەردا
بوینمێ چێشش ها نە ژێر سەردا

مامۆستای شیرین

مامۆستای شیرین، شۆخی دیدە مەست
جە مەکتەبخانەی مەدرەسەی ألست

دیدەش مەکتەبی قەدەر سزادا
نیمنیگاش تالیم تفڵی قەزادا

سەرنووکی موژەش مەکەردش تەقریر
راستی پەی تیر تەدبیر تەقدیر

تۆ پەی تەعلیمش نە ڕای جەختەنی
ئەڵبەت یا سەرسەخت یا بەدبەختەنی

مایەی ئێش و نێش

مایەی ئێش و نێش گشت زامانی سەخت

بازووی تەوانای بەرگەشتەگیی بەخت

ڕاسەن خۆ فەڵەک چەواشەی چەپگەرد
پەی دووری باڵات شانا مۆرەی نەرد

بەڵام گیانەکەم حەیفەن پەرێ تۆ
پێشەرتیت بەی تەور نە عام مەشهوور بۆ

من بیم خڕیدار کاڵای باڵاکەت
من بیم وە سەرگەرد گەردی پاڵاکەت

باعیسی گەرمیی بازاڕت من بیم
جەلای ئایینەی ڕوخسارت من بیم

من سکەم وە نام مەحبووبیت لێدا
من ڕەواجم دا وە شار و دێدا

ئاخر پەی ئەغیار جە من ویەردی
ئای بێ بەڵا بی، ئانە چێش کەردی؟

مسپاروت وە سۆز هەناسانی سەرد
وە جۆش و خرۆش دڵەی پڕ جە دەرد

تەپ و دووی دووکەڵ هەناسەت بەرز بۆ
ناڵەت چون ناڵەم جە هەزار تەرز بۆ

هەر شەو سەیلی هەرس وە ڕووی ڕوخساردا
تۆف تۆفانش بۆ وە هەر دیاردا

خەدەنگی چلچەنگ شۆت وە جگەردا
پەنجەی بەدبەختیت بدەی وە سەردا

تا بەڵ نەو سەردەم بەیۆ وە یادت
ڕەنجی بێسامان بەردەی فەرهادت

من خەریکی ئێش

من خەریکی ئێش زامی جیایی
نیشتەی گۆشەی تار مزگیی تەنیایی

گا مەشغووڵی زام، گا خەریکی دەرد
گا ڕەفێقی خەم، گا هەناسەی سەرد

گا سەر مەکەرۆ هوون نە چەمەی چەم
گاگا مەویەرۆ سێڵاو نە دیدەم

گا زامی ناسۆر هیجران مدۆ چڵ
گا یاوۆ وە عەرش ئاه و ناڵەی دڵ

گا نێشی دووری مدۆم ژاری مار
گا تیری فیراق مەکەرۆم لەتار

نە هاوزوانێ دڵداریم کەرۆ
نە هاوقەتارێ دەسباریم دەرۆ

نە حەکیمێوەن کەرۆ دەوای دەرد
نە تەبیبێوەن جە دڵ لادۆ دەرد

سا ئیسە ساقی جەمین جامی جەم
وادەی ئاماتەن وە بانی دیدەم

دەورێ دەر وە جام بادەی پڕ جە مەیل
بەڵ دەروون جە مەیل باڵات ببۆ کەیل

جە ماسیوای تۆ فارغ بۆ حاڵم
بەڵ نەدۆم ئازار شوومی خەیاڵم

یەک دڵ بوو چەنی عەشقی دیدارت
گیان کەروو فیدای دیدەی خومارت

من پێسەم زانا

من پێسەم زانا تۆ پڕ مەیلەنی
دەروون جە بادەی مۆبەت کەیلەنی

دووی کوورەی دووریت مشۆ وە تووندا
بەردت دان وە پای وەفای مەجنووندا

ئیسە دیدەکەم ئێد دیارییەن
ئەر چیوێت کەم بۆ وەفادارییەن

ئامۆشۆی وە گەرم یارانی گیانی
وە باری خاتر نازک مزانی

بۆی بێوەفاییت چون بۆی وەر زاخان
مدۆ نە دەماخ بەختان قوڵاخان

شەرت بۆ تا وەی دەرد دڵەی تەنگەوە
سەر بنیەو وە سای سیا سەنگەوە

هەنی پێشانی ڕەنگ وە خەزان دەر
پای ئاسانەکەت نەگێرۆ نە زەڕ

دیدەی کۆری هیجر باڵای بێخەوشت
نەوینۆ سورمەی گەردەکەی کەوشت

جە شنۆی ناڵەی شەو سۆزی زاری
سەگی ئاسانەت نە بۆش بێداری

چەم نم نەدۆ تۆز حەریم چون جاران
هەرزان کەرۆ باد دەوا پەی یاران

جە سای دووی دەروون سەودایی بێشۆ
نەڕەنجۆ سەفحەی لای سەوزەی وەش بۆ

دایم هەوای یار پڕ بەینەتت بۆ
نەوینی کەسێ جای مەینەتت بۆ

بڵێسەت بەرزان بگێرۆ پەرێم
هەر بواچی ئاخ پەی داخداریی وێم

من وێڵ وێڵ گێڵوو هەردە و هەردەوە
هەر دەرد بۆ بدۆم وە دەم دەردەوە

تا ڕێزۆ وە خاک دڵ چون پڕ داخان
چەند داخ شین وە خاک، ئێدیش بان داخان

من کە دڵ دایم...

من کە دڵ دایم نە واوەیلمەن
غەرقی موتاڵای خاڵی لەیلمەن

چ باکی تانەی تەوەنتاومەن
!شەوقی موتاڵای ڕووی کتاومەن؟

منارە سەدای سەڵاش سەد تەرزەن

منارە، سەدای سەڵاش سەد تەرزەن
مزگی، جە شادی دەماخش بەرزەن

مەی نە خوم چون من نە خەم ئەسیرەن
مەیخانە سەفاش خەیلێ دڵگیرەن

لوولەی تەراویح وەشوەش مدۆ دەنگ
بێئاهەنگەن تار تەمموورەی ئاهەنگ

مەرحەبای لیباس تاعەت پۆشانەن
ئەلوەدای کاسکاس بادە نۆشانە

ساقی، سا سەد جار وە نازت نازوو
هوردەر وە گوڵبانگ سەدای وَامْتازُوا

توررەت نە ڕووی خاڵ جەبین سەراوێز
«پیاڵەت چون جام» کەچ دار و مەرێز

ستارەت نە شەو توررەی قەترانی
هوەیدا و پەنهان شەمس پێشانی

هیلال نە پای شەو نەسیم بۆی نافدا

هەی هیلال، هەی عید، خێزۆ جە یاران

شادی دەر وە دڵ لای مەیخاراندا

بنمان نەو شەفەق بادەکەی سافدا

وە ڕەغمی گرۆی پەرهێزگاران

خەفەت دەر وە جەرگ ڕۆژەداراندا

موبارەکت بۆ

موبارەکت بۆ بەزمی نەو وە خەیر

سێر کەر تەماشای ئەو جەمین جامان

وەختی ئامۆشۆی ئاما و لواشەن

گرمەی نقارە و لرفەی شەرواڵان

چریکەی سڕنا و پریکەی خەندە

ئیشارەی وە ناز لەب خەندەی وە نەرم

سەرچۆپی وە ناز قۆڵ هوردای دەسماڵ

ورشەی ستارە نەو زوڵفی بووم زەڕ

جەو بەزمی شیرین منیش کەر وە یاد

من وێم زووم زانان تاڵەم پەشێوەن

خودا وە تۆش دان سەیری نەمامان

توخوا تەنخوای من خاسخاس بکەر سەیر

وە خوسووس ئازیز شای نەونەمامان

تەرزەکەی وە بەرز دەورەی سەماشەن

خشپەی پاموورە و زرنگەی خرخاڵان

پەشێوی زوڵفان ڕیشەی دڵ کەندە

نمانای خاڵان نە تۆی پەردەی شەرم

بریقەی شیشە و لەرەی لیمۆی کاڵ

چون قەوسوقەزەح گرتەن دەوری وەر

بەزمتان جەم بۆ دایم وە دڵشاد

ڕەفێقم مەینەت، ئەنیسم دێوەن

وە من ڕەنگ زەردی و ناڵەی بێسامان

مەجنوونەکەی وێڵ

مەجنوونەکەی وێڵ شەیدای باڵای تۆ

وێش جە تاوی دەرد باری خەمان بەرد

دڵ ئەمیرشەن جە لات ئەسیرەن

ئامان سەد ئامان خاس نیگاش دارە

سەلام کیانا وە خاکی پای تۆ

جادەی مەینەت گرت، وێڵبی هەرد ئەو هەرد

چون تاوانکاران بەندی زنجیرەن

وەرنە ئاروفتەن زوو مبۆ پارە

مەرگت دێوەلوول

مەرگت دێوەلوول خەمان دێونان

جە دیدە و دەماخ، جە گۆش و گەردەن

دیدە پەی ڕوخسار خورشید وارەکەت

گۆش پەی شنۆی ڕاز ڕێزەی شەکەر ڕێز

بونیادی خەرمان عیرفان شێونان

دووریت نمەز کام زامدارتەر کەردەن

یا دەماخ پەی بۆی عەنبەر بارەکەت

یا گەردەن پەی بەند حەڵقەی زوڵفی دێز

خێڵخانەی مەینەت یەند ئاما و شییەن
وە سەفحەی دڵدا سۆهان ساو بییەن

هیچ بەند نمەبۆ پای بەڵاش پێوە
وەرنە هەی شاباز شۆخی شەم شێوە

جە کۆ **مەعدوومی** ئەو تاقەت دارۆ
ساتێ وە بێ دین باڵات بویارۆ

قەزا وە سەد تەرز بەڵا باریشەن
دڵ هەم هەر دەمێ تەرزێ زاریشەن

چێش بی، هامدەردان دەروون جە خەم کەیل؟
ئەو باڵا و چیهرە و خاڵ و زوڵفی لەیل

تۆمەی سەروی گوڵ وەنەوشە و سونبوڵ
شاناش باخەوان ئەجەل وە تۆی گڵ

تا دیسان ئەر قەیس وە مودارا بۆ
نە کام وەهارا چەمەن ئارا بۆ

مەنزڵگەی دیدەم

مەنزڵگەی دیدەم ئاوپاشی کەردەن
چەشمەندازی بەرز بێتۆز و گەردەن

شێوەت با بەیۆ ئەر مەیلش بارۆ
بەڵام بویەرۆ ئەر بەد بویارۆ

مەیلت ئارەزووی

مەیلت ئارەزووی ئەغیار کەردەبێ
چێش خامەکەت نام **مەعدووم** بەردەبێ

بێمنەت جە مەیل ئامای نامەتم
مەمنوونی جە وەفای ڕەشحەی خامەتم

پەرسایێت چۆنی؟ وێت غەڵەت کەردەن
مەر نمەزانی دووریت چ دەردەن

گەرمیی بڵێسەی دەروونی دەماخ
دێوەلوولی ئاخ دڵەی پڕ جە داخ

ئەو بەرد نم نە چەم دیدەی پڕ جە دەرد
ئێد ماڵا ڕووی حەرف خەیاڵی بێگەرد

نە قەترەی ئەسرین مەندەن نە چەمدا
نە نوختە نە حەرف ئینشای ماتەمدا

عەرزە شاهیدەن خاس بدیە پێشدا
حەرفی نوختەدار نەمەندەن تێشدا

نازک تەدارەک

نازک تەدارەک فەسڵی وەهاران
شیرین ئارایش هەردە و کۆساران

گوڵ چون ڕووی ئازیز نەزاکەت پۆشان
وەفراوان چون سەیل دیدەی من جۆشان

مدیان گوڵاڵان نە پای دەربەندان
ئەو یەکتەر وێنەی ئارەزوومەندان

چ خاس شنیۆ نە ئێوارانا
سەوزە وە ڕووی خاک جەرگەی یارانا

بوین ڕەشەی وەجد دڵەی پاکشان
عەیان نە شنیای سەوزەی خاکشان

جەی گۆشەی خاستەر نییەن مەسکەنێ
ساقی گیان ئامان خومار ئەشکەنێ

هورێزە، سوبحەن، دڵ تازە خاوەن
شنۆی پای کاوەن، گۆشەی سەراوەن

سەوزەی خاکی پاک یارانی هامفەرد
فرەمان وە فەرش بەزمی وێمان کەرد

کەو سەوزەی ئێمەیچ نە کام هەردێ بۆ؟
وە فەرشی مەجلیس کام هامفەردێ بۆ

نامەکەت پەی چێش

نامەکەت پەی چێش؟ پەرێ دەوای دەرد
یاوا خاس وانام موتاڵعەم کەرد

ئاخ، داخان نیشات جە بێخ کەندە وێم
رای تەدبیری کەس پێ نەمەندە وێم

سەرەتای زوخاو نە جەرگم سەردان
بەیدێ پێمەوە یاران، هام فەردان

هاوار یانێ های خاڵۆم نەشنەفتەن
جە نۆ کۆسێتەر خاستەرم کەفتەن

دیدەکەم ماچان بێوەفاییش کەرد
شەرت و عەهدی بەین وەرین جە یاد بەرد

زیاد بی سەردیی پەی غەم کەیلەکەش
کەم بی گەرمیی تاو کوورەی مەیلەکەش

هەوای دۆسی نۆش وە دەروون ئاوەرد
سفتەکەی کۆنەش یەکجار جە ویر بەرد

دیدەکەم تۆ مەیل خەستەت زەروور بێ
ئەی بێشەرتییە فرە چێت دوور بێ

خەیلێ واتم خەیچ ئێشی زامم مەرد
ئای کولناتەوە ئینە چێشت کەرد

بەزەییت ناما بەی زاریمەدا
وەی ناڵەی شەوان بێداریمەدا

وەی دڵەی پڕ ئێش پڕ زوخاومەدا
وەی هەناسەی گەرم تەوەنتاومەدا

من دڵم وە تیر تۆ ئێشا، یا ئەو
من جەفا و مەینەت تۆ کێشام، یا ئەو

من وێم وە سەرگەرد باڵات کەرد، یا ئەو
من وێم فیدای خاک پاڵات کەرد، یا ئەو

جە بەدبەختی وێم وەنەش وارۆ سەنگ
زانام بێمەیلی ئەمما نەک وەی ڕەنگ

من هیچ بەر کەنار، ئەحواڵم مەپەرس
خۆ قیامەت هەن جە خودا بتەرس

خاڵۆ دەردی دڵ بێنیهایەتەن
شکایەت نییەن، یە حیکایەتەن

ئاوایی پەی غەیر، وێران ماڵە وێم
عاڵەم شیرینکام، مەزاق تاڵە وێم

ناوەش پێ حەلال، وەش حەرامە وێم
شادی پێ نوقسان، غەم تەمامە وێم

هەڵۆ زەدەکەی ترسیاگە وێم
درۆ بۆ یا ڕاس هەوەسیاگە وێم

چ وەختی ئامای ئینشای فەردت بێ
چ وادەی داوای دەوای دەردت بێ

گلاراوی مەرگ چێگە و چۆگەمەن
دەخیل تەدبیرێ جارێ نۆگەمەن

نامەکەت یاوا

نامەکەت یاوا کۆسم کەفتەوە — دڵەی ئاهیرین دا وە نەفتەوە

تاکەی تۆ بەو زام، من وەی دەردەوە — تۆ بەو کاوەوە، من بەی هەردەوە

تەشریف باوەرە جەرگەمان جەم بۆ — بەڵ وەی جەم خەمێ جە لامان کەم بۆ

پێسارانییەن نە تۆی فەردی من: — «خەم چەنی خەمان زوو مەبۆ ساکن»

هەناسەی سەردم نە دڵ خێزاوە — خێڵخانەی کەیفم هەوار پێزاوە

وەیشوومەی مەینەت تەم ئەنگێزاوە — وەڵگەکەی شادی سەر تەڵ ڕێزاوە

جۆی چەمەی شەوقم هەم یەخ کەردەوە — مەزرەعەی هەستیم شەڵتە بەردەوە

نەشئەی وەختی سەخت ئامای پاییزەن — یا شنۆی دووریی باڵای ئازیزەن

نامەی پێمەیلیم

نامەی پێمەیلیم خامەت ڕەقەم کەرد — دوودیم جە دیدەی فەڵەک ئاو ئاوەرد

من و پێمەیلی، چون واچی شەوڕۆن — مەیلت نە دڵدا، دڵ هەر جە لای تۆن

پێچارە وە تای زوڵفت گیر بییەن — ها نە پای تەڵدا جواوش نییەن

نامەی عەنبەربۆ

نامەی عەنبەربۆت باد سوبح ئاوەرد — عەترش زامەکەی کۆنەم تازە کەرد

موتاڵەعەم کەرد وە دەم دەردەوە — جەفاکەی وەرین جە یاد بەردەوە

مەفهووم بی تەحریر وەش تەقریرەکەش — مەعلووم بی جە لای خەستەی تیرەکەش

فیدای خامەت بام وە یادم کەردەن — یادم نمەشی تا وە ڕۆی مەردەن

بەڵام جە دووریت شای ساحیب شەرتان — دوودی دڵ وە چەرخ هەفتەمین یاوان

دووریت چون ئەڵماس نیشتەن نە جەرگم — ها وەختەن بەیۆ وادەکەی مەرگم

داخی باڵاکەت بەروون وە گڵکۆ — وە هامباڵای وێم خاکم وە سەر بۆ

نامەی نەفتینت

نامەی نەفتینت یەک ڕۆ باد ئاوەرد — کڵپەی بڵێسەی کوورەم زیاد کەرد

دەڵاڵەت جۆشۆ چون ڕۆی ئازادی

سەدای «لاو هەی لاو»، زرەی زەڕزنجیر
زیلەی گواره و زرنگەی زەنگڵەی زەڕ
شەوقی زەرق و بەرق، فەرقی زەڕ کڵاو
شەقە و تەقەی گەرم، چەپڵە و چیڵەی نەرم
سەمای دەسماڵان، ڕەمای نەوهاڵان
چفەی گەردەن کەچ، مەرگی من چێش واچ
لارەی قەتارەی لاو شەدەلاران
شاخەی شریخەی خشڵی نیمە ڕەنگ
خشە و خشپەی خاس، ترپەی پەنجەی کەوش
وە لیمۆی ئاڵای کاڵای باڵای شەنگ
خەمیا و چەمیای ناز نیمچە کناچان
شاباشی شادیی شەیدای شاباشان
یاران، یاوەران، های دەردەداران
جە نەحسیی تاڵە و جە بەدئیقباڵیم
ڕوو ئەو شیوەنان دەی ئەجەل بۆرێ
تا وەی ڕەنگی زەرد چون خەزانەوە
هەرلایێ بادەی شەوقێوەم وەردا
خاڵۆ گیان نامان پەی نەو نەمامان

گەرمەی گەرمی نەزم بەزمی پڕ شادی
سڵسڵە و بانیسەر، بەندزرێ و لاگیر
لەرزەی نەونەمام، لەرەی لیمۆی تەڕ
ورشە و پرشەی خووی کوڵمی بۆ گوڵاو
چریکەی وە ناز، تریکەی وە شەرم
نەمای مەلالان، نمای وەشحاڵان
خاین وە خەفەت، نەزان جگەر پاچ
ئیشارەی کەمکەم پەنجە وشاران
فڕەی فۆتەی شۆر، پاژنۆی گوڵەنگ چەنگ
عیشوە و نەزاکەت، کریشمەی بێخەوش
قرچە و چۆقەی جەرگ، دڵ وە خەمان تەنگ
دەنگی هەی شاباش نەوجوان واچان
خاسخاس کزەی سۆز دەروون خاشخاشان
بەیدێ بکەردێ من سەنگەباران
هەر کۆ فرسەتەن من یاگە خاڵیم
نەو بەزمی شیرین مایەی هەر شۆرێ
سیمی سافی هەرس کەس نەزانەوە
یەکسەر سەر چون گیان شاباشم کەردا
گیان دان وە مۆبەت، پەی **مەعدووم** ئامان

ناوەری وە دڵ

ناوەری وە دڵ ماوەروو نە دڵ:
وە دیدەی مەخموور شیرین تەرزی تۆ
نە شێخ، نە مەڵلا، نە قازی ڕووی شەرع
نییەن داخی تۆش نەبۆ نە تۆی دڵ
وە تیری تانەی ڕەقیبی دڵسەنگ
ئارێ واجبەن تانەی بەدکاران
نسیوی هەرکەس موبتەلای یارەن

من جە مەیلی تۆ لادێ بوو غافڵ
وە نەشئەی شێوەی باڵای بەرزی تۆ
نە سۆفی و عابید ئەهلی تەقوا و وەرع
موشکوڵەن ئازیز جەمین پەڕەی گوڵ
بینایی دیدەم خاتر مەکەر تەنگ
پەی گەرمیی بازاڕ عەشقی دڵداران
زۆلانەی زنجیر، قەتڵی سێدارەن

نزوول کێشا

نزوول کێشا دەس بەختم نە ڕای بەد
ناگا وە فریب پشتیپا دا لێم
پای ئەدەب نە ڕای عەدەد کەردم ڕەد
من وست وە گێجاو قەڵەندەریی وێم

نمانای بەهەشت

نمانای بەهەشت پێشانیی نووری
دووریت عەزابێ ساز دابێ پەرێم
ئازیز وەی سفتەی دۆزەخی دووری
عەزایێوتەر دا، ئاماو لوات پێم
ئای هەنی جەی دەرد کێ دەرمان سازۆ
چەم وە گەردی ڕای کێ ڕۆشنا بۆ
وە هەمسایە سەگ کام دەرماڵ نازۆ
لەب وە یاگە پای کێ ئاشنا بۆ
ڕۆی وەسڵت ئەر سەد زەروور نەفامەن
فەڵەک داد جە دەرد بێدەواکەی تۆ
مزانام فەڵەک چەپگەردش نامەن
موغەننی فەریاد ئەو نەواکەی تۆ
بوڵند کەر مەقام «دڵسۆز» وە ڕاسی
ڕۆی وەسڵت هەر بیم ئەی ڕووە پێم بێ»
تەنزیلەش فەرد گەل خاڵۆی کۆماسی:
«جەو بۆنە هەڕرۆ ڕۆژ خدێم بێ
ئیسە ها فەڵەک نیشان دادەن پێم»
«ئاخ ترسیاگەکەی گیر ئاوەردە وێم
ئەمجار کێ تاقەت دووری تۆ دارۆ»
«دەک بەرقی غەزەب وە جەسەم وارۆ

...نوورئەفشانیش

نوورئەفشانیش کەرد وە دەشت و دەردا
وات نما وەختەن شای جەمین جامان
مدرا وەراوەر وە ڕاگوزەردا
واتم بەڵێ خۆر وە قیبلە ئامان

نە ئاهینگەرێ

نە ئاهینگەرێ، نە ئاهینگەرێ
دیم کە نیشتە بێ کانی گەوهەرێ
ئارۆ ڕاگەم کەفت نە ئاهینگەرێ
پادەم مەدەمنا زوڵف عەنبەرێ
فیدات بام ئۆسای پادەمە دەمەن
دەست وە دەم بۆ، دەم بدەر وە مەن
هەی موسوڵمانان ئینە چ دەردەن
دەمە دەمانش دەم دەمین کەردەن
دەمە و کوورە و نار هەر سێ بین نوورە
نۆبەی **مەعدووم**ەن وزاش نە کوورە

نە تۆی حەڵقەی

نە تۆی حەڵقەی زوڵف دڵەی شێت و وێت
شەرتش کەرد هەنی دڵ نەدەرۆ پێت

وەختێ شۆڵەی ڕووت ناگا دا دیار
ئەو قسەی شەو بێ، ئێد شۆڵەی نەهار

نە تەن یادەکەی

نە تەن یادەکەی ئەو سیمین گەردەن
خەیاڵێوەن هەر گیان خزمەتش کەردەن

بەڵام نەی حەسرەت دووی جیاییدا
گومانم کەفتەن وە تەنیاییدا

نە نازک خەیاڵ

نە نازک خەیاڵ ئیسە، نە مونشیم
پەردەی مابەین بیم، ویەردم، من شیم

تەن وە دڵ، دڵ جان، جان بی وە جانان
مەندەن وە جیلوەی جەرگەی جوانان

نە نەیخانەی تەن

نە نەیخانەی تەن ئایر هۆرێزان
بزیسکەی چەخماخ کام شەشخان خێزان

کام دوودەن ڕووی دڵ باز هەم پۆشاوە
کام هوونەن دەروون دیسان نۆشاوە

مەسرەف خەزانەی دەردی پەنهانی
خەم هۆشت بەردەن مەر نمەزانی

شەرارەی تفەنگ بەختی چارەی تۆن
دوودی هوونی زام جگەر پارەی تۆن

جەستەت سۆچنا دڵ هانە تەمدا
نە دەروون جام جام هوون دان وە هەمدا

کوورەی دڵ گەرمەی جۆشی سەختشەن
پەی فێنکی دڵ شیوەن وەختشەن

نە هات و نەهات

نە هات و نەهات دڵ ماتەن ئیمشەو
ئەڵبەت شنۆی شەو بەراتەن ئیمشەو

سیاهەی دەفتەر میرزای ئەزەلەن
زیادی و نوقسان ڕزق و ئەجەلەن

ئەو ها وە بەرات بێئەندازەوە
ئێد وە تەعلیقەی عومر تازەوە

کەسێ قووتش نوقڵ ڕازی یاوەرەن
یەکێ زیندەگیش وەسڵی دڵبەرەن

هانا هامدەردان چێش مەکەردێ پێم
من دیام نە ڕووی تەقسیم نامەی وێم

ژاری دووری دۆس ئازیزەن نۆشم

یانێ جە شووومیی بەختی سیای من
وەڵگی زیندەگیم ها وە هەواوە
ئەلوەدای تەئریخ کامەرانیمەن
یاران ویەردن نۆبەمەن دەی دەی
سا دەی تای دوگمەی یەخەی دڵ پەسەند
پەشێو کەر لانەی دڵان جە سەردا
مایل بۆ کەمێ ئەو ئەو گۆشەی چەم
دەورت گەردی جەور دەوران دۆ وە باد
تا فوارەی وشک لوولەی پێشەی ڕێش
وە شنۆی نەشئەی مەستیم وانۆوە

نمەیۆ ڕازان شیرین نە گۆشم
ئیمشەو لەرزان تووڵ تووڵی تاڵای من
دیمادیمشەن وە بای فەناوە
نیشانەی ئاخر زیندەگانیمەن
ئیسە وەکارەن ساقی نەشئەی مەی
ئازاد کەر چون دڵ بێدەردان جە بەند
گۆشەی عەرەقچین باوەر وە بەردا
گۆشەی چەم ئەو جام، جام ئەو ئەهلی خەم
ناز واچۆ بنۆش، غەمزەکەت نۆش باد
هەر یەک پرشەی زووخ هورشانۆ پەی وێش
یەک ئەمجار جە دەس هەستیم سانۆوە

نەتیجەی پاک دین

نەتیجەی پاک دین شێخی سازانی
پەرسام حَسْبَ الْاَمْر گوزەشتەی ئەحواڵ
زەرفێ بیم نە تۆی وەختی شامەوە
پەی گوڵاو پاشی و نەشئەی بەزمی کەی
گا وە سەر ڕەفەی زەڕین تاقەوە
گا نە سەر پەنجەی بانووی بێنیقاب
نە بەزمی شیرین خوسرەوانی دەور
گوڵاو مەپاشام وە ڕووی یاراندا
گا گەردەن نە دەس نازک ئەندامان
گاهێ ڕوو وە ڕووی لەیلێ ئەندازان
هەستیم بێشومار مەستیم وە کۆ بی
جە ڕووی نادانی ئەو بەزم و ئەو جەم
فەڵەک شی وە قین جەور و ستەمدا
منیچ وەی تەرزە وە سەد پارە کەرد
مەعدوومی عامەی بەڵا و دەرد و بیم

خاس وەتەن نە دڵ **مەعدووم** سازانی
جواو دا ڕێزەی شیشەی قەدیم ساڵ
چون ستارەی سوبح مەدرەوشامەوە
گا پڕ گوڵاو بیم، گا سەرشاری مەی
گا وە دەس ساقیی سیمین ساقەوە
چون سوەیل ڕەونەق پەنجەی ئافتاب
مامام نە گەردش هەر ساتێ سەد تەور
بادە مەبەخشام وە مەیخاراندا
گا دەس نە گەردەن ژەرەد خەرامان
گاهێ لەب وە لەب شای شیرین ڕازان
توغیانم چون تاف جوانیی تۆ بی
وە جاویدانم منمانا وە چەم
ئەو بەزم و ئەو زەوق گشت دا وە هەمدا
هەر پارە پەرێم سەد پەژارە کەرد
ئەوەڵ قاروورەی شکستە من نیم

هۆشیار بەر میوەی مەستی غەفڵەتەن
غەفڵەت سەرمایەی هەزار خەجڵەتەن

هاکا دەستی چەرخ هەم ستێزە کەرد
چون من شیشەی تۆیچ ڕێزە ڕێزە کەرد

نەتیجەی پاکان

نەتیجەی پاکان، نەتیجەی پاکان
شێخی خاسخەیاڵ نەتیجەی پاکان

فەرەح بەخشی حاڵ خاتر غەمناکان
دەرمانی زامان خەڵتان نە خاکان

مەعدووم ئانا ها جە گیان تەواسان
کەیلەن جە خەیاڵ خاڵی خاڵخاسان

گرمەی کوورەی دڵ سەد هەزار تەرزەن
گرمەی بڵێسەش نە عاڵەم بەرزەن

تۆ پەی چێش ئامان ئیمانت هەردەن
ئەسپابی فەوتت ئامادە کەردەن

وەی دەمەی نەفەس بەد حاڵییەوە
وەی دڵەی پارەی زوخاڵییەوە

کوورەی دەروونت وە جۆش ئاوەردەن
دووکەڵ جە گۆشەی فەڵەک سەرکەردەن

پەی کێ ئەی جەستەی وێت مەتاونی
زامەکەی مەعدووم هەم مەکاونی

من ئێشی پر نێش دەروونم وەسەن
بۆ خەلاسم کەر حەسەن هەی حەسەن!

نەسیم دووی

نەسیم دووی دەروون چون هەردە جاران
ئیمجار دەر نە کاخ دەماخ یاران

واچە دیم وە چەم دێوانەکەی تۆ
رووش کەردەن نە ڕووی ئاسانەکەی تۆ

نامەی ئایرین دڵسۆزیت یاوا
بڵێسەم وە سای گەردوون سەر ساوا

سۆچنا جەستەی زامەتان خەستە
لابەرد تۆی دەروون دڵەی دەرد گەستە

وەشی و شادی و زەوق پەی ئێمە نییەن
جە دەسمان ڕشتەی ڕاحەتی شییەن

دوژمنیی فەڵەک پێمان قەدیمەن
چەنیمان مەینەت قەدیم نەدیمەن

مەستی بادەی کەف ڕۆزگارانیم
بێهۆشی هیجران قەدیم یارانیم

نە دڵ ئەو دڵەن، نە هۆش ئەو هۆشەن
نە فام ئەو فامەن، نە گۆش ئەو گۆشەن

هەر کاتێ زانای فەڵەک نەردێ شەند
وێنەی هام جامان، جامان وە جا مەند

نەسیمی مەحرەم

نەسیمی مەحرەم مابەینی یاران
ماچان وەهارەن سەوزەن دیاران

گیان وە بێتاقەت موینوون ئارۆ

ئامێتەی خەیاڵ ئەو دڵ پەسەندەن

زەحمەت وە خەیاڵ ئەو ئازیز مەدەر

چون یاوای پەرساش بەناڵە عەرز کەر:

دڵ دەروون هەر یەک وە دەس خامەیێ

دڵش کەردەبێ وە دوو هو مەرقووم

ئەر تەسدیع نەبۆ وە جان فیدای وێت

وە نامی دەرمان زامانی موشکوڵ

بەعد» وە دیدەت شای نەو نەمامان»

ناستەنش هەوای نەو وەهاران پێم

شەتاوم هووناو دیدەی پڕ دەردەن

غونچەی نەشکوفتەم زامی کارییەن

والحاصل سەمووم بای تاڵەی سستیم

تا واچی خەرمان خەم وەکۆنانێ

خوسووس چون خەبەر میاونانێ

من وێم موینوون خاتر زیزەنان

مکیانۆڕەحمەت حەسرەت وە کۆ کۆ

کوورەی ئارەزوو جۆشی سەختشەن

ئاخر نەک ئێمەیچ داخ نە دڵێنمێ

تۆ پەی نیشتمان، من پەی سەودای تۆ

زاهیرەن هەوای لای ئازیز دارۆ

ئێڵاخیچ هەڵای کەمێ یەخ بەندەن

وەر نەیۆ گیان، هیچ، بە وێت تەشریف بەر

دیم تەن سفتەکەی خەستەی زام خەتەر

ئینشا کەردەبێ توغرا نامەیێ

دەروونش وە هوون مُحِبُّکَ مَعْدُومْ

گۆشدەر سەوادش بوانوون پەرێت:

جە نەوای بوڵبوڵ جە ئیستیغنای گوڵ

هەر ئێد مژنەوو وەهارێ ئامان

تەماشای وەهار حاڵەتەکەی وێم

نەسیمم شنۆی هەناسەی سەردەن

بوڵبوڵم ناڵەی دڵ ئەوگارییەن

پەژموردە کەردەن وەهاری هەستیم

وە کەیفی دەماخ دووری تۆنانێ

گوڵان، بوڵبوڵان، ملاونانێ

مەحروومی بۆی گوڵ ڕووی ئازیزەنان

ڕەحمەت پەی جەناب دەردی دووری تۆ

ئای بێمەیل، ئاوێ، دەخیل وەختشەن

سۆچیای ئایر چون تۆکڵێنمێ

هەردوو بناڵین وە گریە و ڕۆڕۆ

نەمەندەن خەیاڵ

نەمەندەن خەیاڵ فەردان کەردەنم

ئەر فەڵەک گەردش نەدا نە ڕووی بەخت

ئارەزووی دیدار یارانم کەردەن

بگێڵوون چەنی هامفەردان وە شاد

وەر کوشتاش جە داخ نەدیەنی یاران

فەرد ها بی وە تەوق شی نە گەردەنم

نەوستاش ئەو گێج گەردەلوولی سەخت

هەوای سەیرانم وە دڵ ئاوەردەن

وە سەر بەرزاندا خەم بدەون وە باد

چەندجار کوشتانێش، ئێدیش چون جاران

نەواتم عەرعەر

نەواتم عەرعەر سەهەند پەروەردە
باخەوانان داخ وە تۆی گڵ بەردە

خودنومایی لای باڵا نەمامان
وێت لادەر ئامان، پەرێ تۆ نامان

دیت شنۆی غیرەت دیدەکەم خێزا
وەڵگەکەی سەر شاخ زیندەگیم ڕێزا

خاس بی دەرگای خەم پەی وێت کەردەوە
دوولەتیمان بۆ هەرچیت بەردەوە

نەوای ناڵەی دڵ

نەوای ناڵەی دڵ وێنەی سەدای نەی
پیاڵەی زووخاو مەنۆشوو چون مەی

کەواو پارچەی جەرگ سینەی برێشتاو
رەحمت بۆ یە نەی، یە مەی، یە کەواو

هەر ئەساسێ هەن جە لام جەم بییەن
گەرمیی کزەی بەزم هیچش کەم نییەن

تەسدیعت کێشان، ساحیب شەرت و شۆن
چ ئیحتیاجێ وەی کەواوی تۆن؟

نەوای کەژاوەی لەیلێ نازانەن

نەوای کەژاوەی لەیلێ نازانەن
سەرەتای تەڵمیت شیرین ڕازانەن

وەی ڕۆی دمای کۆچ مەجنوون بەختانەن
ناڵەی فەرهادی زامەت سەختانەن

چون شێویا لانەی دڵان پڕ داخان
جۆق جۆق سیاماڵ شین پەی لەیلاخان

سەرعێڵ عەرزم هەن لا بکەرەوە
خێڵخانەی دڵان ها لە بەرەوە

ماڵاتش سەرجەم وە دەرد ئەوگارەن
هەرد و هەوارگەش مافەتەدارەن

دەوڵەتمەندەنی لا بدەر چەنەش
ماڵات و حەشام وێت مەدەر وەنەش

کۆچی خێرت بۆ ئیمساڵ چون ساڵان
تا لای ئێلبەگی ئێلی نەوهاڵان

وەختێ چون ساڵان وە دەروون ئاوەرد
پووشانەی دڵان لەوەڕیای ئەو هەرد

پرسان کۆن؟ چێشەن؟ پووشانەش نامان
چون تاڵان بەردان جواو دەر ئامان

نە دیدەی شادی دیدەنیش خار بی
جە ئاشناییش تاقەت بێزار بی

گێج مەدا سەبوون شارەزووری دڵ
سیروانی هووناو دەروونش گوڵگوڵ

واژاوش مەویەرد نە دەماخ دەم دەم
تاف مەوەست سەراو چەرخی زەڵم چەم

عەدەمش نە پووش هەستی مەکەرد ساف
منمانا چون خەس هەستیش نە ڕووی تاف

هەوای هاژەی تاف بەردەبێ هۆشم

ئای بەختم توغیان وێرانماڵیشەن

کۆزی سۆچیای دەروونی پڕ دەرد

کزەی ڕەشەبای هەناسانی سەرد

هاوماڵان یاوان بە وارگەی جاران

جەورەکەی سەرئێل خەم بێشومارەن

بەڵام ئەی چەند بەیت ئاما نە گۆشم:

گەرمەسێری دڵ سیا ساڵیشەن

ماڵاتی شادیم یەکسەر قڕان کەرد

سیاماڵی عەیش تەختە تەختە کەرد

من بێبارەبەر مەندەی هەواران

خێڵخانەم بەرپێچ تا خێڵ ئەو خوارەن

نەوباوەی خەیاڵ

نەوباوەی خەیاڵ «مەحرووم»ی دانا

یاوا وە دیدەی کەم بینام ساوا

پەیڕەوی خانات یاد ئاوەردەبێ

لاکین زادەی تەبع بۆ عەنبەرینت

پەسەندیدەی فام عەقڵی دانا بێ

زیادە پەی فەرع وە سەر ئەسڵەدا

ڕەدیفی لەتیف زەریفی خانا

جە نەو بینایی پەی دیدەم یاوا

ئەو ئەسڵ و وێت فەرع حەساو کەردەبێ

دەس ڕێسەکەی فکر بیکری شیرینت

خاستەر جە خەیاڵ خاسەی خانا بێ

خاسەی واتەی تۆن جەی سەر فەسڵەدا

نەی گەهوارەی

نەی گەهوارەی دەور تای دەسرازە خەم

بازیت پێ وەردەن هەر یەک وە لایێ

های نە فەرقش هەن ئەو سەدا و تەئسیر

هەر تفلێ بێشک نەی بێشک خەفتەن

وەس خاکبازی کەر بێدار بەر ئامان

ها وە قەفاوە یەند شی بە وێدا

قەزا وە قومار نە پای باختمەن

موتریب، سازەکەت ئۆف چ وەش تەرز بێ

تا کوورەی زاریم بڵێسە سانۆ

داد نمەدۆ داد شین، مالوومەن لێم

تاکەی سەر ئەنگوشت غەفڵەت نە تۆی دەم

سەدای دایەنان وە لایەلایێ

تا ئەو لاوناو ئەو مەزە و ئەو شیر

جەی دایە پریان بەو دایە جفتەن

پریانەوەی تۆیچ سەروەختش ئامان

چەم بێ بینایی مدیۆ وە ڕێدا

قامەت حەڵقە بەست وەختی تاختمەن

ئەمجاریش وەک دەنگ مەجلیس هەر بەرز بێ

داخی لوای وێم جە دڵ نەمانۆ

دمای وێم پەرێم هیچکەس وێنەی وێم

وادەی سفیدی

وادەی سفیدی شکۆفەی پیرین
شکۆفەی باخچەی پیری دڵگیرین

شکۆفەی باخچەی پیری سفیدەن
سەرمایەی میوەی عیرفان هەر ئێدەن

نە باخچەی سونبوڵ تاری مووی تاردا
سپی شکۆفەی پیریم دیار دا

باقەی زوێری و زاری و دڵگیریم
پەیپەی زیاد کەرد پەژارەی پیریم

ئاخرڕۆی وەهار نەوجوانیمەن
ئەوەڵڕۆی پاییز زیندەگانیمەن

هەناسەم چون بای خەزان مەخێزۆ
پەیپەی بەرگی شاخ شادیم مەڕێزۆ

خەدەنگی باڵام چەمان کەمان وەرد
ڕاست وە نیشانەی فەنا ڕوو ئاوەرد

کەمکەم پیری خەم وە قامەت مدۆ
دەمدەم وەعدەی ڕۆی قیامەت مدۆ

پیری یەکسەر زۆر جە زانووم سەندەن
سەر وە گەردندا هەر وە زۆر مەندەن

ساقی، پام بەستەی زنجیری پیرین
دەسم دامانت وادەی دەسگیرین

چابوک بەو ڕەفتار بێدرەنگەوە
خەرامان بەو ناز باڵای شەنگەوە

جامت جەم ئاسا لەپرێز کەر جە مەی
پێم نۆشکەر وە یاد بەزمئارای کەی

مەستی وە پیران جوانی مدۆ
هێزی دووبارەی زرانی مدۆ

پێمدەر تا پەیپەی پێوە هەی کەروون
رای سەختی سارای مەحشەر تەی کەروون

زرنگەی گۆشی وێم پێم ماچۆ وە تاو:
گاهێ خەبەردار، گاهێ سەرحەساو

من پەمەی غەفڵەت کەڕ کەردەن گۆشم
هیچ وەکەس نییەن نە گۆش نە هۆشم

نەی گوزەرگای تەنگ بازاری چەپگەرد
هەر کاتێ زانای ئەجەل سمکۆ کەرد

موتریب بەو نەغمەی «شانازی»تەوە
یا بەو پەردەی پاک حیجازیتەوە

بوڵەندکەر دڵسۆز سەدای دڵتەنگی
بەڵکەم بێدار بوو جەی خاوی سەنگی

های غەفڵەت تاکەی هام سەفەر ویەرد
بێدار بەر جە خاو کاروان ویەرد

وادەی سەفەرەن

وادەی سەفەرەن، های نەسیم ئامان
وە لای ئازیزا بویەر چوون جاران

تەقریر کەر ئەوەڵ بەو زوانی حاڵ
سەلام و دوعای ئەو دوردانەی لاڵ

دووەم جە حاڵات پەشێوی حاڵم
جە شۆریی بەخت و وێرانیی ماڵم

جە بێقەراری، جە دەسی دووری
جە بێئارامی، جە نا سەبووری

جە سۆزەی شەرار نائیرەی هیجران
جە ناسۆریی زام تیرەکەی موژگان

جە قرچەی قاوەی جەرگی جەفاکێش

جە کزەی هووناو نە چەم سەرکەردەم
جە وەلوەلەی دەرد دەروونی پڕ ئێش

جە بێخاویی شەو ئەلوەدای سەحەر
جە سەنگینیی بار قامەت خەم وەردەم

جە هاواری تەن، جە ئەلوەدای گیان
جە ناڵەی ئەعزا، جە سۆزەی جگەر

یەکیەک بە حوزوور ئەو ڕۆحی ڕەوان
«جە یاوای فەڵەک ناڵەی ئەلئەمان»

واچە یەند زوخاو دەروونش وەردەن
عەرز کەر وە سەد شیرینیی زوان

بەڵ یاوۆ وە لام تەبیبی دەردم
ئەسپابی مەردەن ئامادە کەردەن

جەو مەعجوون ئەجزای لوتف و مەیلی وێش
مەرهەم دۆ نە ڕووی زامانی سەردم

دەوا دۆ پەی زام خەستەکەی دڵ ڕێش

وێش نمەوینۆ

وێش نمەوینۆ، ئازیز، خەمینت
دیارەن لێڵەن جامی جەمینت

تاڵەن کامی دڵ مەینەن گازەکەت
تامی دووریشەن ڕێزەی ڕازەکەت

بەدبەختیی منەن وە یانەم هەرەس
ئازیزێ چون تۆ نمەگنۆم وە دەس

وەرنە شەم هەزار پەروانە دارۆ
ئەر یۆشا کەم بۆ پەروا نەدارۆ

ساقی، دەسی چەرخ هەر ها نەکاردا
تای تانتەی دووریش بەستەن وە داردا

سەروەختی هەستی جە دەس وەردامەن
تەدارەکی خەیر ئارۆ و فەردامەن

تەمامەن بەرات قەبز و حەواڵەم
دێرەن کەرەم کەر بدەر پیاڵەم

تا هیممەت وازوو وە یەک پەیمانە
خاڵی بۆ چێمەیچ گۆشەی مەیخانە

وە خیلافەوەن

وە خیلافەوەن یارانی سەرمەس
تەقازای زاتیی تەبعم هەرچی هەس

جەزبەی ئاهینم دەماخ دان پەرداخ
میقناتیز تۆی جام کەردەن وە یاتاخ

کارەبا نە دەور کام مدەرۆ دەور
نە دەورەی موورەی کارەبا کا تەور

ئەر گێروو وەکام کافوورم کەمکەم
ئاو قەفاڵی وێش مەپێکۆ دەردەم

أَنفِیەکەی گەرد ڕای دەردم هەوا
مەکەرۆ دەماخ ئەفلاتوون دەوا

گەرمیم تافی ساف وە سەر ئەندەردا
بەستەن وە ڕووی تاش نیمە کەمەردا

ئازیز یەقین عەکس وەش نامەکەی تۆن
سایەکەی سیفەت کەلامەکەی تۆن

نازوون وەی مەزهەر، های های یە چێشەن
نەشئەی ئەو سیفەت زاتی تۆ پێشەن

جە نامای جواو، جە بێوەفاییم
هەرچیت فەرماوان ڕاسەن، بینایيم

ئەر وەفام مەبی پەی تۆ مەمەردم
خەیر مەپریابێ پەنجەی پای فەردم

ئازیزم نامە پێچ مدۆ چون مار
خامەی چەم یەکێ، ئەسرینان هەزار

وێش دان نە سەر کەف کووپەی سیایی
پەی شەکوای عەرزەی دەردی جیایی

وەخوا نە دووریت کۆتاییش ئاوەرد
نە گیان ئیختیار ماوای بەدەن کەرد

بەڵام یادەکەت ناستەنش وێم پێم
وێم بەرکەرد، نیشتەن وێش جە یاگەی وێم

ئەجزای تەن یەکسەر جە شادمانی
نمەیۆش وە خاو سەد زیندەگانی

هەر جزوێم پەی وێش یەند سەرشار بییەن
ئەی جزوم جەی جزو خەبەردار نییەن

نە دڵ یادی ڕاز سەفحەی نامەشەن
نە سەرپەنجە هۆش گرتەی خامەشەن

یەند نە تۆی زەلکاو دەواتی پڕ وەی
مدران مونتەزر وەڵگ ئاوەردەن نەی

نەی مدۆ سەدای دڵان پێ خەستە
وەڵگ مارۆشەوە بەستە وە بەستە

ئیسە یادتەن سزای خیتابەن
ئەر سزا وە ناز، وەر وە عیتابەن

نە نە، سفتەی هیجر خاڵی ئاڵاتم
دۆزەخیی دۆزخ دوریی باڵاتم

بویە جە مەنەیم شای نەو نەمامان
مەردەن پەی گرۆی دۆزەخی نامان

وەختی چەم نە چەم

وەختی چەم نە چەم شێوەت دیار بی
جە لام فەسڵی وەسڵ بەزمی ئەغیار بی

ئیسە لێڵایی گرتەن دوو دیدە
خەڵوەتەن، سا بۆ ئەی بەرگوزیدە

وەختەن... پیاڵەی دڵەی

وەختەن پیاڵەی دڵەی پڕ جە دەرد
پرکەی جە بادەی هەوای گەردن زەرد

چەنی گەرمیی نەزم بەزمی پڕ شادی
بویاری وە ڕەغم ئەی دنیای بادی

دایم سەدای ناز سەودای گۆشت بۆ
سەد چون **مەعدوومی** فەرامۆشت بۆ

وەسەن ئەی مەخسەڵ

وەسەن ئەی مەخسەڵ دەوری دیدەی مەست
ئەی ئاماو لوا سەد قەزا پێشەن

ئارەزووت دڵ بی ئەوەڵ جارت بەرد
هەنی گیانەکەم مەتڵەبت چێشەن

وەش ئامای

وەش ئامای هەی پەیک لای قەبیلەی لەیل
جەیبی دڵ وە عەتر مەیلی لەیلێ کەیل

وەختێ دووی دەردان مەویەرد نە هەردان
جە کوورەی ئایر دەردی بێدەردان

نامەی وێرانەی دڵان پێ ئاوا
جە ناکام یاوا، بەڵام کام یاوا

های وە فەرقی دین زامداران تاج دای
شەریعەتی مەیل لەیلێ ڕەواج دای

قات بی جە کەسرەت یارانی هامدەم
گەردی کۆی دڵبەر خەبەر بەر پەی چەم

مەخموور کەر دەروون جە بادەی باقی
یانێ نەی جواو خاتیمەی ساقی

بەڵێ چون لەزەت تیری نازاران
تام نەدان ئەو دڵ بازیت شوماران

نازوون وەو غیرەت چ خاس پێت زانان
ماشەڵات وە حاڵ یاران پێ وانان

هەوای کۆتایی ناڵەی وێت بییەن
وە تیرێ هەنی ئاگاهیت نییەن

دڵ نالان بییەن نالان پەی تیرەن
تیر سەرمایەی گیان ئاڵەمی پیرەن

کۆتایی نییەن دۆس وە ناڵەی دڵ
چون وەردۆ جە گیان دەس دڵەی خەجڵ

نیشان ئەو بۆ دڵ نە جای خەدەنگ هوون
پەی وضو حەوز حەوز بدۆ وە بیروون

حەوزێ حەنەفی خاس پێش ڕەزا بۆ
نەک جەی شەرعەدا نمات قەزا بۆ

چون تازە زامی هۆشت ویەردەن
وێت ئاسا خەیاڵ ئازیزت کەردەن

ئەو جە کۆن، دووری و نزیکی جە کۆن
دووری و نزیکی وەسفی من و تۆن

مەنزڵش نییەن ئەو قەوس ئەو خەدەنگ
کێ پەرساش یەکێ و سەد هەزار فەرسەنگ

یەکێوەن هەروەخت نیشان ئامادەن
کێشا و بەرشییە و ئەو نیشان دادەن

ساقی زیادەی مەی زۆر ئاوەردەن
سپری سەر بەردەن وەرنە سەر بەردەن

تەنگەزەرفەنان هیلاکم مەکەر
ویسعەت مەشرەبی، یا جام نیمپەڕ دەر

وەش ئامای وە خەیر

وەش ئامای وە خەیر هەی بەرگوزیدە
بۆ نە جای مەردوم جا گر نە دیدە

خەیلێن بینایی جە دیدەم ڕەمان
بەڵ سوڵحشا بۆ بینایی و چەمان

ساقی، ترسی دەرد دووریی جەمینگوڵ
وەسڵم جێ کەردەن وە ژاری قاتڵ

هەر کاتێت زانا فەڵەک کەڵەک بەست
دامنەکەی وەسڵم بەرداوە جە دەست

سا دەی وە جامێ دڵم بکەر شاد

بەڵکوو بویاروو بەزمێ وە ئازاد

جە دەس ڕێگانان یاوون ڕەهایی
مەس بوون وە شنۆی مەی ئاشنایی

وەفای چەرخی چەپ

وەفای چەرخی چەپ، ڕاس بێتان و پۆن
جەفا بێپایان، دەردیسەر بێشۆن

بەدی نیکییەن، نیکی بەدنامی
فامای شێتییەن، شێتی پرفامی

سارای هیدایەت تاریک مەوینوون
ڕای نەجات یەکجار باریک مەوینوون

ناڵەم نەی ئاسا ئاڵەم گرت نە وەر
شیشەی مەی پەمەن نە گۆش بەراوەر

جە تۆ قەهقەهە، جە پیاڵە مەی
جە ساقی ها دەی، جە ئێمە یا بەی

مەڵلا جە کەسرەت لەوحش بۆ سادە
مەنسووخ نەزانۆ حەڵاڵیی بادە

زاهید مایەی هۆش هیچ نەمانۆ پێش
پەشێو بۆ تەقواش چون مێزەرەی وێش

من نەوون وە تەنگ نەفامییەوە
وێم بدەون وە دەس بەدنامییەوە

دێوانان ئاسا بجۆشوونەوە
بەڵاگەل چون مەی بنۆشوونەوە

شەرارەی مەستیی مەی بەرشۆم نە دڵ
وەو چراخەوە یاوون وە مەنزڵ

وەهارەن

وەهارەن، تەشریف خاڵخاسان پەی هەرد
کەمکەم جوانیش ئاوەرد، پیریش بەرد

جەمجەم سۆسەنان جە تاق تەوق وەردان
سەردان نە هەردان پەرێ هامفەردان

وە ڕووی زاخاندا جنوور لوول وەردەن
پەی پای گیان تۆڕدام ئامادە کەردەن

بەڕەزا بەو چین توغرای تاتاوە
شەماڵ مشانۆش، یانی: وەی لاوە

نەرگس وە مەسمەس مدیۆ کێن ئەوکەس
گۆشەی چاکی دڵ وەرنەدۆ جە دەس

مەعدوومی، غەفڵەت تا چەند و پەی چی
گۆشدەرە وە ناڵەی سەحەری نەیچی

دڵە وادەی سوبح نەووەهارانەن
وەختی ئاگاهیی دەردەدارانەن

هەر کەسێ دانش نەفامش نەبۆ
بینیی عیرفانشن زوکامش نەبۆ

گوروفتیی دەماخ نەدابۆ پەرداخ
پەیپەی بۆی ئازیز مەیۆش وە دەماخ

جەی بۆی گیانبەخشە بێبەش مەمانە
ئەی سوبحە خاسە وە فرسەت زانە

تۆ دیای وە شۆن چەند سوبحی نۆدا
کەو چەند سوبح بدیۆ وە شۆنی تۆدا

وەهارەن، سەوزەن

وەهارەن، سەوزەن، ئاوەن، سەرکاوەن
هاژەی وەفراوەن، شاخەی شەتاوەن

ساقییەن، بادەن، نەسیمەن، بادەن
بوڵبوڵ جە دەورەی گوڵان ئازادەن

بەزمەن، شادییەن، عەیشەن، نیشاتەن
کەیفەن، شۆخییەن، شەوقەن حەیاتەن

سەنگەن، کۆسارەن، سەرکووەن، هەردەن
خەمەن، مەینەتەن، زوخاوەن، دەردەن

هیجرەن، دوورییەن، عیجزەن، فیراقەن
واوەیلا و شینەن، ناڵەی عوشاقەن

سەبزەن، سۆسەنەن، نەورۆزگوڵانەن
کەمەرەن، هەردەن، ملەن، کەلانەن

سەرعییەن، شەیدان، نەجدەن، مەجنوونەن
مەزاقەن، جامەن، پیاڵەی هوونەن

وەهارەن، سەیرەن

وەهارەن، سەیرەن، سەوزەی دیاران
نم کەوت نە دیدەش چون شەو بێداران

پەی دڵەی مانیای دەروون مەلالان
سایە بەستەوە خەیمەی گوڵاڵان

بۆی یەخەی سەحەر پەی دەماخی دڵ
مانۆ وە نەسیم جێبی جەمینگوڵ

چون دێوانەی شۆر ئازیز نە سەردا
شەتاو سەر هۆر گرت وە دەشت و دەردا

تووڵانی چون هیجر خاتر پڕ دەردان
ڕەوان وێنەی وەسڵ گەردن بێگەردان

های جە شنۆی وەش ڕۆح ئەفزای کاوان
ئای جە شاخەی تاف سافی سەراوان

نەک چون تافی چەم پڕ ئەسرینی چەرخ
بارَکَ اللّە چەرخ، هەی ئافەرین چەرخ

چەنی جە هەستیی وێت تەواساییت
چەنی جۆشی عەشق مەجنوون ئاساییت

بدیە چۆن هوردان وە نام و نەنگدا
بێپەروا مدۆ وێش وە ڕووی سەنگدا

های ساقی هەڵای سەرمایەی خامی
نمەدۆم وە دەس ڕای نێکنامی

باوەرە وەشوەش سا دەی هەی پەی کەی
تافی قەڵوەزەی سافی شیشەی مەی

مەوجش بنچینەم بدۆ وە هەمدا
هەستیم دۆ وە بەرد هەردی عەدەمدا

وەی من دیارەن

وەی من دیارەن پەنجەی تارمەن
سەروەختی هامن نەووەهارمەن

سوبحم نە تۆی شەو مەخەنۆ وەکەردەم
وەکەردەکەی بەد عومری ویەردەم

پۆسی کووسی گۆش نم کێشان کەمکەم

خەم بیم یانێهای پێم مدۆ خەبەر:

جە حەد بەرشییەن هەر یەند نزاریم

ئەمسەرەو سەرەن دووربینەکەی چەم

نە دەرگای هەستی تەشریف بەر ئەو بەر

نەمەندەن تاقەت ڕای پەردەداریم

وەی من پەی سەفای

وەی من پەی سەفای یارانی هامدەم

یاران گردین شین وە تووناى تووندا

ئای پەی ئەو سەیران ماردم و کەڵپەم

هەر خەیاڵ مەندەن نە تۆی دەروووندا

قاڵب: مەسنەوی

پای شادیم

پای شادیم دیسان ماران گەستەوە

سەنەم پەرەست نیم سەمەد ناسەنان

ساقی، مەی هەی داد، موغەننی، چەنگێ

گەرمیی مەی، نەوا و کزەی دەف و نەی

واچدێ چ وادەی نشینگەی تەنگەن

گردین تەدارەک بەغداشان جەمەن

بێ تۆ بەو خشووع دەس وە دوعاوە

دەخیل جەماعەت بێ ئیمامەتەن

گۆشەی تای هیندی مەندیلی بێگەرد

نە پیاڵەی چەم ژار تۆ بەستەوە

دووی کوورەی دەروون شیوەن ڕاسەنان

نەیچی، های فەریاد، موتریب، ئاهەنگێ

تێکەڵ بۆ چەنی زایەڵەی وەی وەی

یاران چەمەڕا برا درەنگەن

وادەی زیارەت غەوسولئەعزەمەن

کێ گەردەن کەچ بۆ نەو بارەگاوە؟

ئیمامەت ماتەم وە بێ قامەتەن

مایل کەر ئەو لای سایی گەردەن زەرد

قیام دەر وە بەژن ئەو قەد و قامەت

قیامەت قام دەر پەرێ قَدْ قامتْ

هامدەردان پەی بەزم شادی جەم بییەن

چ خەیرەن سەدای کاری خەیر نییەن

مەیلت چەنیمان یەکجاری سەردەن

یا دووربا زامان مار کار لێت کەردەن؟

!ڕۆ پەرێ ئەو مەیل ڕای خودایی، ڕۆ

!ڕۆ پەی وەفا و شەرت ئاشنایی، ڕۆ

!ڕۆ پەی ئێشی سەخت مارگەستەی کاریت

!ڕۆ پەی دەردیسەر کەس نادیاریت

ئەی تۆ کام نەدیت جە عەرووسی نۆ

تا عەرووسی خاک پەشتان بی وە تۆ

جەی خاری دندان ژار ئاوردەی مار

خاتر نازک وێت مەدەر ئازار

تۆ نەوگوڵی باغ موستەفەوی بی

گەنجی خەزانەی مورتەزەوی بی

گوڵ عادەتشەن بێ خار نمەبۆ

گەنج ڕەویەشەن بێ مار نمەبۆ

غەریبیت زیاد نە شەهادەت بی

شەهادەت هەم دەم وە سەیادەت بی

ئەی ڕەسوول ئارۆ شەوقش پەرواز دا

وە ناز و ئیعزاز کاری تۆ ساز دا

ڕجام هەن فەردا نەو گەردەلوولدا

بویەری نە ژێر سای ئەو ڕەسوولدا

پزیسکەی چەخماخ

پزیسکەی چەخماخ کافیی کارمەن

چ وەخت و وادەی ئەی گوفتارمەن

دڵەی کۆس کەفتەم هەم تەم کەردەوە

پەردەی سەبووریش تەمام دڕدەوە

ناڵا و گرەوا و خولیاوە و خول وەرد

جەو بووڵی دەردا وێش سامان سا کەرد

ئیسە بووڵی دەرد کەرۆ وە سەردا

دەک سڵامەت بی چیت ئی خەبەر دا

دڵە پۆشابێ پەردەی سەبووری

سازابێ چەنی دەردەکەی دووری

پەردەی سەبووریم دڕیا، ڕۆڵە ڕۆ

ڕیشەی جەرگەکەم پریا، ڕۆڵە ڕۆ

وە ناکام هیجرەت کەردەم، ڕۆڵە ڕۆ

داخان گشت وە خاک بەردەم، ڕۆڵە ڕۆ

خان و مان خامۆش بێتۆ، ڕۆڵە ڕۆ

ئەتفالان مەدهۆش بێتۆ، ڕۆڵە ڕۆ

تەڵمیت سیا پۆش بێتۆ، ڕۆڵە ڕۆ

خاتوونان بێهۆش بێتۆ، ڕۆڵە ڕۆ

کام وەسفت خەیاڵ، کام شێوەت یاد کەم

!پەی کام خەسڵەتت داد و فەریاد کەم

!پەی عەقیدە و دین موسڵمانیت، داد

!پەی شێوەی شیرین نەوجوانیت، داد

!پەی ئەو عەقڵ و فام هۆشیاریت، داد

!پەی خۆش نیگاری و خۆش ڕەفتاریت، داد

فەریاد پەی ئیخلاس، ئاخ پەی ئایینت

پەی ئاغەی دنیا و پەی ئاغەی دینت

هەر کەس دیم، دیدەم، مەیلی تۆ پێش بی

فەڵەک جەرگش دەن وە مەودای چڵدا

دەورش وەی تەورە، ئەی جەورە ئاوەرد

کێ بی؟ کێ جە تۆ خاترش ڕێش بی؟

کام خاتر ڕێشیش بی نە تۆی دڵدا

من حەسرەتمەند کەرد، تۆ بەو دەردە بەرد

پۆی خەیاتەی فەرد

پۆی خەیاتەی فەرد بۆ عەنبەرینت

چون ئارەزووی وەسڵ نە تۆی مەحروومی

چون شەبەندەڕۆژ سەد تەرزە ڕەنگ دا

پەی دەفعی سەودای دەردی نەمامان

دڵ ئەو بەرگ و بۆی جارانش نەبێ

پۆشتەت کەردەوە ئیحسانت یاوا

پێباکیم عیللەت دڵ سەردی نییەن

بەڵام مەسئەلەی فتوای قەزای حەق

نەو عەرووسی سۆز وە دڵ پەروەردە

وە هەر سێ تەڵاق بایینە کەردەن

کەم بی شنۆی وەش ئاهی سوب دەمی

بێ سۆزی مەنزڵ دڵ کەرد وە یاتاخ

وە بێ من تۆ وێت زیهنت پێ یاوا

پێبەدەڵەن عومر خاسش هەر پاسەن

دەسرێسەکەی فیکر بیکری شیرینت

تەندەبێت وە تان فەردی **مەعدوومی**

تەوەن دان وە تاڵ دێبای فەرەنگدا

بەرگێ بی پەی دڵ، سەرتا وە دامان

ڕووی لوای مەجلیس یارانش نەبێ

دەک هەی دەوڵەمەند یانەت هەر ئاوا

پێمەیلیم جە تەرک هامفەردی نییەن

نە مەحکەمەی شەرع حاکمی موتڵەق

خەرجی گیان وە گیان وە کابین کەردە

یادی ڕجعەتش وە دڵ ناوەردەن

وشکاوش ئاما جۆی چەمەی چەمی

پەی ئاو و هەواش ئاو ئاھ و ئەو داخ

خاست فەرماوان دانەت شکاوان:

باختش پەی مەعشووق پێبەدڵەن خاسەن

پێشانیم

پێشانیم هەوەس زانووش جازمەن

باڵا کەردەوە مەیل ئەو لای پەستی

کردەی بەدی هەزار تەرز! **مەعدوومی**

ئەو کەس مزانوو سەتارەن ئارۆ

سفیدیت قەڵغان پەی ڕووی سیات بۆ

نمەبۆ پیری و تەن ناتەوانیت

عەزابم ئەر سەد جە حەد بەرشییەن

تەعزیمی جەناب پیری لازمەن

وردیکڵانەن دەروازەی هەستی

زانووی ئومێدت ناوەرۆ ئەو لەرز

جە بوزورگتەرەن شەو ئەو ڕۆ نارۆ

کەمانیت شەفیع تیری دیات بۆ

وەی دوو فەردەوۆ ئاو دەس جوانیت:

جە ڕووسیاییم گرانتەر نییەن

من کە خەجاڵەت خزمت ئاما پێم
جەهەننم سەد ساڵ دۆزەخ بۆ وە جێم
موتریب، بۆ وە داد دڵگیریمەوە
پیری ها ئاما وە پیریمەوە
نەوات وێرانەی دڵ کەرۆ ئاوا
چەنی بەستەی فەرد بێساران ماوا:
ئینە گرد جە وە خت نادانیم بییەن»
«فەسڵی سەرمەستیی جوانیم بییەن
ئیسە ها جە گشت پەشیمانیم بەرد»
«وادەی پیریمەن جوانیم ویەرد
کۆچی دواییمەن، یاوانم نۆبە»
«نۆبەی تۆبەمەن، کەرەمدار، تۆبە!

پەشێو وێنەی وێم

پەشێو وێنەی وێم نیشتەبێم خەجڵ
دیم شادی دەس دا نە دەروازەی دڵ
واتم: نامانی هەرگیز های چێشەن؟
لەب بەردەوە چێش نامەیێ پێشەن
نە تاریکیی خەت مەعناش مەجۆشا
چون ئاوی حەیات دڵ خاسخاس نۆشا
ئاخ، قووەی زەمین دەروونم کەم بی
بووڵەکەی سفتەم سەرەڕای خەم بی
وەرنە ئەو شەونم جە سەردا مەوەشت
مەشیا کەردایێش وە ڕەوزەی بەهەشت
فەرمایێت ئیسا جەمین جامی جەم
پاسەیچە نییەن تۆ دینت وە چەم
نرخی کاڵاکەش ئاڵاتەر بییەن
سەد گیان وە پووڵێ باڵاتەر نییەن
ئارێ تا پەی ئەو من ڕۆمەن چون شەو
شەوقەن پەی خەندەی سوبحی جەبهەی ئەو
تا وە ئەڕەی دەرد دڵەی من شانەن
زەریفتەر توررەی ئەو دانە دانەن
تا من دووی سفتەی جەستەم فێشتەرەن
جەلای ئاوێنەی ئەو زیادتەرەن
تا سفتەی قامەت من وسمە وەشەن
ئەبرۆی ئەو وە ڕووی دڵ کەمان کەشەن
های چێشت واتەن، وە ڕەحمەت شاد بی
مەر زووتەر کەم بی، ئیسە زیاد بی؟
ئەر جە زامی دڵ من نیگات مەکەرد
مەزانات ئەو زات ئەو وەسفی بێگەرد
ئەو ڕاز، ئەو ناز، ئەو قەوس، ئەو خەدەنگ
بییەن، هەن، مەبۆ، مەگێڵان جە ڕەنگ
حاڵش دەستە مل وە ئیستیقباڵەن
ئیستیقباڵ چەنی مازیش یەک حاڵەن
بارێ، دڵ وە خشت وێرانی ئاوان
حەقت وە دەسەن نەداری تاوان
دڵ تفڵ و ئازیز هەر ڕۆ نە شانێ
هەر لادێ تەرزێ، هەر سات نیشانێ
گا چون ستارەی تاریکەی سەحەر
گا قەمەر، گا خۆر مەیۆ وە نەزەر
گا وە یێستوون هەستیی بیناوە
حوسنش وە گوڵگوون وەش ئیستیغناوە
دەستی شیرینش ماوەرۆ وە یاد

گا چەرخی دیدەی سەد لەیلا فرۆش
تا بۆی حەرارەت مەوجی دەریای دەرد
خاڵۆ پەی جەلال ئەر کار سازیشەن
بسم الله ئەو تیر پەڕ تێدا بەستەش
چون ڕەنگ کەرۆ زام تازە زامانم
زامی تەن وە تیر بەڵاش زیاتەر
فەرهادی نە تاق فەرقەکەی فەرهاد
کوورەی ناری ناز ماوەرۆ وە جۆش
مەجنوون وێنەی تەم بەرۆ هەردە و هەرد
وادەی تەجەللای تیر ئەندازیشەن
ئێد نیشانەی تەن سەد جار شکستەش
ئاو مزۆ ئەو دەم کۆنە زامانم
ڕای ئامۆشۆی دڵ وە لاش زیاتەر

پەشێوی

پەشێوی وە نەزم لوولووی ئەسریندا
جای ناخوون وە خوون ئەو گۆنای بێگەرد
شیرینیی قامەت قیامەت نەوەرد
هەنی فتوای شەرع بادە نۆشان بۆ
وەشەن ئەو باڵا چون بەو کاڵاوە
حەیات جە زوڵمات جیا نمەبۆ
پەروین دائیرەی خورشید تەزییندا
ئیشارەت وە مانگ مەینەتی دڵ کەرد
سەڵای فەرزی بەرگ ئازیەتی ئاوەرد
حەڵاڵیی کاڵای ماتەم پۆشان بۆ
بازش ئەو کاڵا هەر بەو باڵاوە
کاوە وە بێ بەرگ سیا نمەبۆ

پەژارەت شادیم

پەژارەت شادیم جە بێخ ئاوەردەن
فیراقت فەرقم وە تووتیا کەرد
وەسواسەی وەی تەور ئێش دان وە جەرگم
وێت بدەر ئینساف نەو نەمامی نۆ
مەردەن یەک ساتەن ئەڕواحەکەی وێم
مەر جەستەی خەستەی من جە فۆلادەن
دەک ڕەحمەت ئەو قەبر گشت وەفاداران
دووریت ڕیشەی دڵ خەیمەکەن کەردەن
جیاییت ئازام جە هەم جیا کەرد
وە مەرگت قەسەم ڕازیم وە مەرگم
مەردەن خاستەرەن یا خۆ دووریی تۆ؟
دووریت هەر ساتێ سەد مەرگەن پەرێم
پەند دووریت وینۆ هێمان دڵ شادەن
خوسوسەن ئەو کەس شای وەفاداران

پەی کەسێ

پەی کەسێ خاسەن هەوای سەیری باخ
من جفتی مەعشووق دەرد هەمرازمەن
ماسیوای مەعشووق نە بۆش ئاخ و داخ
چون بازی سەرچڵ وادەی بازمەن

پەیغامی باڵای

پەیغامی باڵای خەمبارەکەی تۆ
خەمیایی حەڵقەی گۆشوارەکەی تۆ

چەند وە سەرگۆشی وە گۆشت ئاوەرد
چون بەدبەخت بیم تۆ گۆشت نەکەرد

چون وەڵگ شادی

چون وەڵگ شادیی من وای دووریی لەیل
وەیشووم بەرد ئەو هەرد نەو ڕشتەی سوەیل

گێجی سەر کاوان جە سەردی بین کەیل
بۆ مەدان چون بۆی بێوەفایی لەیل

بێدەس بی چنار زیز و] خاتر ڕێش
بەڵ خاکێش کەرۆ وە سەردا پەی وێش

ویکۆڵ وەی وەکۆڵ پەی زەردانی دەرد
ماساو نە سەراو ڕێزان هەرزان کەرد

کۆچ کەردەن خاسان، چیهرەی ئێڵاخان
داوۆ وە هەمدا دیسان نە داخان

ڕۆی حەشر دووریی گەردەن بێگەردان
بێوادە پیر کەرد کاوان سەر هەردان

هەور نەو زار زار کڵاو ئەو کڵاو
مەگێڵۆ، ئەسرین مەڕێزۆ وە تاو

ماچی ئەویش دەرد هیجرانش وەردەن
یا چون من باڵای ئازیز گوم کەردەن

وێنەی عوقدەی پێچ ڕیشەی ئەروا و دڵ
بەستە بۆ جە نم خووی مۆبەت زەنگڵ

سیلسیلەی پێچ پێچ زوڵفی نازاران
زەنگڵە بەستەوە جە دانەی واران

قازان چون یاران ئاواتەخوازان
قەتارە بەستەن مەکەران ڕازان

بێ لەیل، ئاخ ئامێ، جە ئێڵاخەوە
پەی ئاخ داخ تەکدان بە «ئاخ داخ»ەوە

جەیرانان گەل گەل تازە کەردەن مەیل
فڕ وستەن ئەو زێد پای هەردەی دوجەیل

چەم سیاوەکەی وە ناز دیاکەم
سەر ڕەوێڵەکەی جە ڕەم جیا کەم

هاڵای سەرمەستەن وە شنۆی لەیلاخ
بۆی نەو پاییزش نامان وە دەماخ

شەماڵ شۆ هورکەر بدەر بێدرەنگ
سەیل و تەم زەردیی دیدە و دڵ و ڕەنگ

هوونەی سەیلی چەم وە شەتاواندا
تەمی دڵ وە ڕووی زاخان کاواندا

زەردیی ڕەنگ نە وەڵگ نەوتووڵ نەمامان
تا لێش مالووم بۆ نەوپاییز ئامان

مەپەرسۆ بەو مەیل بێسامانەوە
های چ خەبەرەن جە دامانەوە

واچە پر جە تۆ جە وێ فەرامۆش
من دیم، تۆ حاڵش نەژنەوی وە گۆش

دیدەش یەند خەیاڵ باڵات بی تێشدا
ڕاگەی خاو نەبی بویەرۆ پێشدا

یەند گێڵان بەو دەرد سەر نە دەروونا

زاییفیش گرەو جە کا بەردەبێ

گێج مەوەرد پووشش بەو هەناسەوە

ئازیز شۆخی شەنگ شیرین تارەنی

جەڵەو جەڵەو گەل سپی تەتاران

ئێڵاخان سەردەن بازشان، ئامان

تا گێران یاران ئاهوان ڕەم ڕەم

با بۆی دەرد مارۆ وە ڕووی هاموندا

بای هەناسەی سەرد گێج پێش وەردەبێ

سروەی پووش مەوات جەرووی تاسەوە:

ئاهووی بێئاهووی وەش ڕەفتارەنی

دینی دیدەکەت وە چەم مداران

گەرمەسێر وەشەن بۆرێ وە دامان

باجت وە گەردن، خەراجت وە چەم

چێش واچۆ مەعدووم

چێش واچۆ مەعدووم خەستەی مەهجووریت

بدیە بەو دەجلەی بێ کەنارەدا

سەیر کەر ئەو گەرما و شەرارەی تاوە

ئەو ئاخر وشکاو ئەسرینی دیدەم

جەو گەرما و جەو ئاو بەرگوزیدەکەم

حاڵی دیدە و دڵ جە دەردی دووریت

ڕەوانەن وە بەین بەغدا شارەدا

هوەیدان هامن جەلای بەغداوە

ئێد دما نەفەس دڵەی خەم دیدەم

تەفتیش کەر حاڵات دڵە و دیدەکەم

چێشەن پەشێویم

چێشەن پەشێویم: ماتەمی دڵەن

شاهیدی دانای گردین ئەحواڵان

ئێشی هامفەردم، ئێشی وێم زانان

بەڵام تۆ قەزاو بێتەدبیری وێت

کەی تۆ خەیاڵێت وە دەروون ئاوەرد

تا تەئسیرێ بۆ پەرێ شەو ناڵەت

گۆیا جە لاوێت دەروونت ئێشان

من ڕۆی مامەڵەی گردین خاس و کەس

جە سەر دووکانچەی شای سەر توجاران

نامان نە گۆشت مەر فەردەکەی من

ئەر هەر سات دەردێ دەردێوتەر چەنی

یەکێوەن جە لام شادی و ڕەنجووری

یا کزەی ئامای نامەی بوڵبوڵەن

وەسەن پەی ڕاسیی عەرزەی مەلالان

دەردی هامدەردم، دەردی وێم زانان

کەردەن پێت ئانا هەرچی کەردەن پێت

هانات کەرد ئەو من، من بێمەیلیم کەرد

یا پەی هەناسەی سوب دوعا و لاڵەت

بەد دوعاییت کەرد تەسدیعت کێشان

جەو ڕاسە بازاڕ شارەکەی ئەلەس

هورگرتم کاڵای بەڵای نازاران

فەردی وەش مەزموون بێگەردەکەی من:

بەیۆ ماچوو ئاخ پەی دەردێ هەنی

کەیفی و بێکەیفی نزیکی و دووری

مەر چون تۆ هەڵوای مەحەببەت خامێ
قەبای عەشقی دڵ پشت ناتەمامێ

وەشی و ناوەشی تەفاوت زانۆ
مەلیٚ نەزانۆ هەر پەلیٚ شانۆ

مەیل و قین هەردوو هەر جە شەخسێوەن
جەریمە و خەڵات شێوەی کەسێوەن

لا هورکەردە جەو، پەی ئێد تەماشا
بەو شاد، پێد ناشاد کَلاّ و حاشا

سا هەر دوعا کەر با چەرخی چەپگەرد
تا تاقەتش هەن هەر بشانۆ نەرد

من وزۆ ئەو دەرد، ئەو ئەو سەردی مەیل
ئەو ئەو قەبایل، من ئەو کۆی دوجەیل

خوسووسەن، بوڵبوڵ جە لای زامداران
دووری خاستەرەن نە وەسڵی یاران

نزیکی یاگەی تەریدەی فەسڵەن
دووری ڕای خەیاڵ قافڵەی وەسڵەن

پەوکە خوو گرتەی بەڵاو کۆسەنان
نزیکی بێزار، دووری دۆسەنان

نەکۆی نزیکی شادی وە بادم
نە دەورەی دووری وە یادش شادم

چەرخ هەر ئەو چەرخەن

چەرخ هەر ئەو چەرخەن تا ئاوەرد و بەرد
دەس ئەو دەس نگین تا خاتەم ئاوەرد

دا بەزمی خوسرەو شیرین وە هەمدا
جام دا وە سەر جەم، جەم وە سەر جەمدا

شۆرەتنامەی نام حاتەمش کەرد تەی
کەرد وەکاسەکەل کاسەی کەلەی کەی

ساقی، گەردی ئارد یارانی هامفەرد
مدۆم نە دەماخ ئاسیای چەپگەرد

سەدای ئاسیاوچی مەیۆ پەیاپەی
ئاساو خاڵییەن نەوبەتەن سا دەی

هەر کاتێت زانا چەرخێ وەردەوە
چون یاران دانەی ئێمەیچ هەڕدەوە

نە هەر سەردەشتێ کشتێ کریابۆ
وە جۆی چەمەی چەم ئاو نەدریابۆ

نەیاوابۆ خاس دانەش بەو ئاوە
لایق نین بەردێش بەو ئاسیاوە

فیدات بوون ئامان سا هورکەر با بەی
وە سەر کشتمدا پەیپەی جە جۆی مەی

ئەر سەد کشتەکەم ئاخر کارشەن
هەفتەکەی ئاخر نەو وەهارشەن

بەڵام بەڵ تەڵ تەڵ کەشێوە کەرۆ
جەی ئاخرەوە داناوێ وەرۆ

حەیفەن تۆ میراو سەرجۆی بادە بی
وە هەر کەس بە قەد کەفاف دادە بی

من کشتم ڕووزەرد هامفەردانش بۆ
دانەم ڕوو سیای هامدەردانش بۆ

چەرخە یە تۆنی

!چەرخە یە تۆنی ئەی مەیلە کەردی؟

بەختە یە تۆنی شادی ئاوەردی؟!

خەمە فرسەتێ، ئامانەن زامان
دەردە مۆڵەتێ نامەی لەیل ئامان

تەحریری خوردەی ڕێحان بێزەکەت
تەقریری شیرین شەکەر ڕێزەکەت

یاوا وە سەروەخت خەستەی دەردەکەت
مەڵهەم دا نە زام دووری کەردەکەت

من کێنان خامەت وە یادم کەردەن
حوسنت زیاد بۆ پەی دڵان بەردەن

جەمینت هەر سات نە جەلایێ بۆ
هەر جەلا پەی من وە بەڵایێ بۆ

نیم نیگات ڕەفێق تیر ئەندازی بۆ
دڵەی من نیشان نە جانبازی بۆ

واتم مەیلی دڵ، پەی کەسێ کەسەن
جە تەنخوای سوحبەت زاهیری وەسەن

خەیاڵم کەفتەی ئاسانەکەی تۆن
چ حاجەت زاهیر ئاما و ئاموشۆن

دیام خەیر دووریت زۆرش ئاوەردەن
ئامانێ بەڵکم ئینە چەپگەردەن

هەر پاسە شادیش نییەن بەینەتش
بەڵ بێبەقا بۆ سزا و مەینەتش

سێر ساوون وە چەم ئەو پاڵای بێگەرد
چێش هەر زیاد کەرد دەرد وە بانی دەرد

وەشڵە وە مەینەت وەختی مەهجووری
سەد ڕەحمەت ئەو قەبر دووری و ڕەنجووری

ئەر سەد تۆی دەروون پەرێت قەقنەس بی،
یانەی دڵ وە یاد ئاوا بی بەس بی

ئیسە حەسرەتان، بیمی بەد ئەندێش
هەر یەک جە لایێ مەکێشۆم پەی وێش

خوسووس تۆ وەی ڕەنگ مەوینوون دڵگیر
چمان دەروونم مەپێکان وە تیر

دڵ خەریکی مەوج گێجاوی دەردەن
زوانم دایم ویردش ئەی فەردەن:

من نەبوون ئازیز گەردەن بلووری
کێن ڕەحمەت کەرۆ وەسڵش نە دووری

خاس بی ئەر سەد جار شادی وە باد بیم
دوورا و دوور وە دین ئاسانەش شاد بیم

ئیسە ها فەڵەک کەڵەک بەستەوە
تۆرداوی دووریش ها وە دەستەوە

خەفەت وادەتەن، مەینەتان سا دەی
وەختی بارانەن ئەسرین دەی پەی کەی

ئازیزت ئاستەن ها وە دماوە
تەنە بۆ بێگیان سا شۆ وە ڕاوە

چەم پەی فەرشی پات

چەم پەی فەرشی پات موژەش چون خارەن
بەڵام چێش کەرۆ چارش ناچارەن

چەنی تاوۆ تەرک پا بۆست کەردەن
سەوگەندش وە زوڵف سیای تۆ وەردەن

چەمان هەم قامەت

چەمان هەم قامەت کەیفم، خەمبارەن
زەردی نە ڕووی دڵ زەوقم دیارەن

تەوقی خەم گەردەن شەوقەکەم بەستەن
کەفی پای شادیم خار تێ شکەستەن

ساقی، سا دەخیل جامی مەی وەکەف
دەروێش، ئامانەن کەفێ نە ڕووی دەف

خۆ نەوی فرسەت جارێ نەجاران
هەر پۆس وە مشت بیم پەی دینی یاران

چەپگەرد جە خاتر وێش هەرگیز نەویەرد
کەی بی جامێمان پڕ جە بادە کەرد

ئێمەیچ با ساتێ بە زمێمان جەم بۆ
لادێ هەر خاسەن ئەر سەد کە کەم بۆ

من ناڵە، تۆ دەف، ئەو سافی یا دورد
هەنی فەردی دەرد مەینەت گەردەن ورد

ڕا جەعفەرئاباد

ڕا جەعفەرئاباد سارای گەرمی مەیل
مەنزڵ شیراز شار سەودای عەشقی لەیل

دەسودیم وە ئاوڕوکنئابادی شەوق
ئیمامی میحراب سەر مُصَلاّی زەوق

خواجەی سەر حەڵقەی بەزمەکەی ئەلەست
دەماخ وە نەشئەی بادەی فەنا مەست

خەیلێوەن ئازیز، شای نەونەمامان
پەی شیفای زامان نامەش نەیامان

هیچ نەبەردەن نام خەستەی دەردەکەش
نەکەردەن خەیاڵ مەینەت وەردەکەش

یادش گوزەرگای دڵ جە ویر بەردەن
مەیلش ڕای خاتر فەرامۆش کەردەن

ساتێ وە ساڵێ جە لام ویەردەن
هەرەس وە ماڵم ماچی دڵسەردەن

دڵ بێئارامەن دایم مدۆ چڵ
من هەر مواچوون پەی دڵ وەشیی دڵ

من تاڵەم وە تام تاڵی تاڵ وەردە
گەردی بەدبەختیم وە ڕووا مەردە

نام نە سەر زوان شیرینش تاڵم
نام پەی خاترش گەردەن خەیاڵم

نەدارۆ تاقەت تەحریرم خامەش
مەپێچۆ وە هەم جە دەردم نامەش

ماوای دڵگەرمیش جە حەد بەرشییەن
لایق وە مەنزڵ یادی ئەو نییەن

خاترم یەند خار مەینەت ها تێشدا
پای مەیلش زەحمەت بویەرۆ پێشدا

سەد دەلیلماروون نییەن فەراقەت
جە من های تامڵ، جە ئەو کۆن تاقەت؟

بۆ بەشقی ئەو جام، ئەو بەزم، ئەو جەم
بێمەیلیی ئازیز نەوینی وە چەم

مزانی چەنیم چەم ها وە ڕاوە
ئەر وەی زوو مەیۆ پەیکێ جە لاوە

ماوەرۆ نامەی جام جەمینەکەم
دیدەی دنیا و دین، دنیا و دینەکەم

یەک غەزەڵ مەتڵەع «مژدە ئەی دڵ» بۆ
باوەر، بەڵ پەی دڵ تەسکین حاسڵ بۆ

وەر بۆ نەیشەڵڵا لمێش تێکەڵ بۆ

خواجە تۆ پیرت با هەر موجمەڵ بۆ

چ حاجەت سەریح تۆ بواچی پێم
من زووم شناسا بەختی سیای وێم

ڕوێ فکری بەخت

ڕوێ فکری بەخت سیای وێم مەکەرد:
پەی چێش هەر پەستی پەرێ من ئاوەرد

یاران گشت کەیفوەش سەفا فراوان
یەک یەک وە ئەعەلای مەقامان یاوان

گرد سەرشاری مەی لەقا نماوە
هەر من بەستەی خاک چەم ئەو دماوە

جەو فکرەدا بیم یەک هامدەردی وێم
ڕێزە بلوورێ قەدیمش داپێم

ئاما وە جواو ڕێزەی قەدیم ساڵ
بە زوبانی حاڵ فەسیحتەر جە قاڵ

وات: من سەنگێ بیم کەفتەی هەواران
بێقەدر و قیمەت ناڕەوای شاران

گرتم نە گەردەن بێباک و شادان
بەڵای پیکی سەخت کوورەی ئوستادان

ورد بیم جۆشم وەرد تاویامەوە
تا وە ڕوتبەی بەرز سەر نیامەوە

عاڵەمێ تازە دیم هوەیدا بی
شەخسێ عەجیوتەر جەمن پەیدا بی

بیم وە بلوورێ پڕ جە سەفا و نوور
لایق وە سوحبەت بەزمی سەلم و توور

گا جای ماء الورد عەترێ عەبیر بیم
بۆ بەخشی دەماخ شا تا وەزیر بیم

گا ماوای سەهبای کۆنەی پڕ تەئسیر
نەشئە بەخشی حاڵ پەی بورنا و پەی پیر

نە جەرگەی یاران شۆخی دیدە مەس
مەکەردم گەردش مەشیم دەس وە دەس

جەو بێقیمەتی وە قیمەت یاوام
وە پایەی ڕوتبەی عالی سەر ساوام

دەورەی دووبارەی ڕای حەق هەر کەس دیش
بۆی باخچەی ئەبەد مەیۆ نە بینیش

جەو بۆنۆ ئەو نوور هەڵای تاقییەن
نە ڕێزەی مندا بەرقش باقییەن

مەعدوومیی سەرشار بەزمی دڵڕێشی
تا تۆیچ چون یاران تەسدیع نەکێشی

نەگرێ وە گەردەن چی ها نە ڕێتدا
پا نەنیەی وە سەر وجوودی وێتدا

کەی مەشی نە سیلک یارانی هەمدەم
کەی ڕوتبەی عالی مەوینی وە چەم

هەرکەس تەوەللود دووبارەش نییەن
ئەڵبەت سەعادەت ستارەش نییەن

ها نە ئەشکەنجەی پەستیی نەنگەدا
تا مەنزڵ گێرۆ نە سای سەنگەدا

ڕۆشنی دیدەم

ڕۆشنی دیدەم، سەرمایەی ژینم
مەزەی بەزمی کەیف دڵەی خەمینم

سا کە من بێتۆ نەسپەردم ئەڕوا
سەر نەنیام نە سای ئەڵحەد بێپەروا
چۆن واچوون وەفام هانە تۆی دڵدا
وەفام هەم جەرگم بدەن وە چڵدا
تاقیق من جە سەنگ سەرسەختیم باڵان
مەزرەعەی خارج ئینسانیم کاڵان
وەرنە من وەی تەور کێشام سزا و دەرد
ئەگەر سەنگ بیا مەکەردش وە گەرد
دەک ئەجەل وە دام هیجران بەستەبۆ
سەرتاپاش وە نێش زامان خەستەبۆ
ڕێم نە نۆشا مەی پیاڵەی مەردەن
ئیسە من سەر ژان، دڵ سەردان کەردەن

ڕیازەتکێشان

ڕیازەتکێشان.. ڕیازەتکێشان
سەییدانی خاس ڕیازەتکێشان
جەماعەت، قەومان ڕای خەیر ئەندێشان
جەرگەی هامسەران، دڵرێشان، خوێشان
ها هەوای تەحسیل دڵ وە جۆش ئاوەرد
نسیو عەزمی سەیر وڵاتانش کەرد
ئەر جارێ ڕاگەم غەڵەت کەردەبۆ
ڕام وە سەر ئاداب هیچ نە بەردەبۆ
کەسێ خاترش جە من ئێشا بۆ
یا خود ڕەنجێوەش پەرێم کێشا بۆ
گەردەنم ئازاد بکەران ئارۆ
گرد وە دڵ ڕوخسەت بدەران ئارۆ
عەزمم پەرێ سەیر عێراقەن ئارۆ
بنیشدێ وە خەیر فیراقەن ئارۆ
دنیا فانییەن هەر مبۆ مەردەن
لازمەن گەردەن ئازادی کەردەن

ڕەفیقی مەحرەم

ڕەفیقی مەحرەم عیجز و سرروورم
حەکیمەکەی ئێش زامی ناسۆرم
ئاویارەکەی سەوزەی ئارەزووم
دانا بە گردین ڕازی کۆنە و نۆم
دەماخ وە نەشئەی سەر بەرزان کەیل
مورشیدی میراو سەر جۆی بادەی لەیل
ئەنیسی مەجلیس عەیش و نیشاتم
دەسگیری ڕاگەی هات و نەهاتم
جڵەو کێشی زەوق ئاهووی ڕەوێڵم
بەزمئارای مەجلیس کەمەن وە ڕێڵم
وە مەرگت یەند خەم جە لام بییەن جەم
لاوی هوون گرتەن پای شەرم مەحکەم
زنجیری مەینەت پای گوریز بەستەن
مارەکەی دووریت ڕیشەی دڵ گەستەن
سامانسام کەردەن دەردەکەی فیراق
بۆی تاڵی دووریم مەیۆ نە مەزاق
جەو ساوە ئازیز لێم نادیارەن
سەیری کائینات نە دیدەم خارەن
ئامۆشۆی یانەم کەردەن ویانە

یەکسانەن جە لام قەوم و بێگانە

ئیلتیجام بە تۆن جای هانامەنی
نە بەیدای هیجران ڕەهنومامەنی

یەکجار تەن خەستەی زار و ڕەنجووریم
دڵ ڕێزە ڕێزەی کاردی مەهجووریم

گرمەی کوورەی دەرد کۆی تاقەت تاوان
بۆی سفتەی جەرگم وە گەردوون یاوان

هەر ڕۆ جەیحوونێ مەڕێزۆ نە چەم
سارای دڵ بییەن وە هووناوی چەم

هەر ساتێ دەردێ سزا مدۆ پێم
یەک ئان زیندەگیم حەرام بییەن لێم

دەخیل تا هاڵا تەن نەویەن وە گەرد
سفتەش نەبەردەن وە ناڵەکەی دەرد

ڕجا کەر ئەحمەد لوتفش بۆ چەنیم
خەجاڵەتی بەرز «کەریم» نەیۆ پێم

وەرنە ها مردم، تۆ بای سڵامەت
با هەر بمانۆ تا ڕۆی قیامەت

ڕەمەزان تلۆع

ڕەمەزان تلۆع سوبحی شادیشەن
شەوال شامی شووم نا مرادیشەن

دەردینە شەوال، ئای زام سەختە من
تاڵە شووم شەوال، ئای بەد بەختە من

غورە، غورەی ئەو سەفاش پەی غەیری
ئازیز قیبلەی من، وەفاش پەی غەیری

های موغەننی تار حەنجەرەی وەش تەرز
وە سەر پەنجەی ناز باوەرە ئەو لەرز

من ئاسا یاد کەر جەرگەی ویەردە
یارانی مەرحووم دەردی دڵ وەردە

بەو لەرەی دڵسۆز وە جگەرەوە
مەزموونی ئەوان تەکرار کەرەوە

ئاخ، من و شەوال هەردوو هامفەردیم
هەر دوو گرفتار ئێشی یەک دەردیم

غورەی ئەو قیبلەی من وە یەک تارەن
وە نامی ئێمە و کامی ئەغیارەن

کام حاڵەت

کام حاڵەت باروون وە سەر خامەدا
تەن چون تای نەیەن نە تۆی جامەدا

پێچیان بێجان ڕەمەق ڕەمیدەم
سەرگەردان نە گێج بەحرەینی دیدەم

ئەر ڕەقیب چون خەس نەیۆ وە دیدەم
پێم وەشەن گێجا و گێجی دەریای خەم

کام سارا؟

کام سارا سەدڕەنگ نوور پێدا وەشتەن؟
کشتش کشتی دەشت هەر هەشت بەهەشتەن

فەزای سایەی عەرش دانای جەلیلەن
یا بارەگای پاک سەیید خەلیلەن؟

ئەسراری پەردەی غەیبی مەحرەم پەیک

کردەم نالایق ئەر وە سڵاوەن

هەر یەک شەفیعێش پەی وێش ئاوەردەن

یەکێ جە دۆسان بەو زامی نۆوە

میهمانی غەریو کەرەمسەرای تۆن

درێغی مەکەر، ئامان سەد ئامان

یا خەلیل، دەخیل کێ عادەت کەردەن

سایەی خودایی، سلام علیک

روو زەردیم موحتاج وە یەک جواوەن

من خەجاڵەتیی وێم شەفیع کەردەن

سەر نیان وە خاک ئاسانەی تۆوە

موحتاج وە ڕێزەی سفرەی ڕجای تۆن

مەفەرما میهمان بێتۆشە ئامان

تۆشە وە دەرگای کەریمان بەردەن؟

کزەی چزەی

کزەی چزەی زام گرپەی گڕەی دڵ

شەرارەی ئاهیر دڵەی پڕ دەردم

جە شەرارەی نار دڵەی پڕ جە خەم

بۆی کزەی کەباب سۆزی سینەی ڕێش

جۆشی سەماوەر دیگی دڵەی تەنگ

واژاوش چون تاف ڕیشەی هەستیم بەرد

دڵ جە دەروونda کەردەن وە بریان

داخی دووری دۆس دوور کەفتە مەنزڵ

تەپ و دووی دووکەڵ هەناسەی سەردم

سۆچیا تەمام هەر هەفت پەردەی چەم

قرچەی برێشتەی جەرگی جەفاکێش

لوولەی فوارەی فرمێسک سەد ڕەنگ

ریشەی کۆتەرەی جەرگم بەراوەرد

وە مەرگت قەسەم تاسەی تۆم کریان

کۆرپە ئەگریجان

کۆرپە ئەگریجان تووکی تاوس تار

پەخش بییەن وە بان قورسی قەمەردا

هەر لادێ سەد جار دڵەی پڕ جە دەرد

سەوزە کڵافان چون ڕشتەی زەنار

گا وە ڕووی میحراو، گا وە حەجەردا

بەو زەنارەوە تەوافش مەکەرد

کۆن ئەو دڵ

کۆن ئەو دڵ دیدەش بەرایی بدۆ

کۆن ئەو چەم بێتۆ بەو ڕەنگ دڵشاد بۆ

داخ پەی تۆ چ تەور بێرەحمی کریان

هەوای وەرکاوان چەنی تۆ وەش بێ

تای چینی چنوور پای تافی بەفراو

وە گەرمیاندا بدیۆ وە بێتۆ

سەیری مەنزڵگەی ئێڵاخش یاد بۆ

ئێڵات پەی ئێڵاخ باز ئیزنش دریان

سەدای شەتاوان چەنی تۆ وەش بێ

هەر وە تۆ مەکەفت نە دەورەی کڵاو

هەر گوڵ پەی دەماخ بۆ عەنبەرین بێ
دەستش هەر وە دەس تۆوە شیرین بێ

ئیسە کێن پەی سەیر دڵ نە ئاهەنگ بۆ
وە بێتۆ دیدەم مەر دڵ جە سەنگ بۆ

کاڵای ماتەمیت پەی ئاڵەم سەندەن
دەشتان گشت زیندان هەربەندان بەندەن

هەوارگە ماتەم، گوزەرگە بێرەنگ
شۆنەکەم پرخەم، سەیرانگە دڵ تەنگ

خوێشان پەرێشان پەڵاس نە گەردەن
تو خوا بازەشان چون تۆشا مەردەن

بێتۆ کاروبار بەرتەرەف مەندەن
سەرکاری پاشا بێمەسرەف مەندەن

بەزمی هامفەردان بێزەوقەن بێتۆ
نەزمی هامدەردان بێشەوقەن بێتۆ

پات وە تۆی پەردەی پێواری کێشان
جەکام هامدەمێ خاترت ئێشان؟

گوم بی

گوم بی چون خورشید ئەو نە پرتەودا
گوم بی ئەهلی عیلم نە شۆڵەی ئەودا

نار مەکەرد وە سەر دڵ سازانەدا
نادر بی جە ناو هامڕازانەدا

بنویس وە هووناو دڵ نە پەڕەی جەرگ:
نادر شێخ علی پەی تەئریخی مەرگ

گۆشەی ئاتەشخان

گۆشەی ئاتەشخان دڵەی پر جە ئێش
پزیسکەی داخان ئایر وەردا تێش

دوودی ماردومان دوود نە فەرقم بەرد
هەوای کەڵڕەمان خۆ پاماڵم کەرد

پێچ مدەو چەنی زامانی کاری
نە پای ئامام هەن نە ڕستگاری

فەڵەک کەی بەرشوون بێخەم نە دەستت
چێشم کەرد، کەی بیم وە باوە کوشتت

ئەر چون غەمزەی دۆس پر جە ئێش و دەرد
چون فرسەتبازان پێش دەستییەش کەرد

سارێش مبۆ زام دووری تۆ کەردە
مەکەرمێ سەیران چەن وەخت ویەردە

وەر فرسەت نەدا فەڵەکی وێنەی وێش
تۆ سڵامەت بی ئەر من نەبوو چێش

گۆشەی سیاماڵ

گۆشەی سیاماڵ هوردا و دیاوە
چون مانگ نە گۆشەی هەوری سیاوە

بە خودا قەسەم پاسەم ئومێدەن
حُورٌ مَقْصُوراتْ فِي الْخِيامِ ئێدەن

گێجی ئاڵانی

گێجی ئاڵانیی ها بە دۆشەوە

دوو ئەبرۆی سیای موژان چڕیدە

وە قولابی چەنگ ئاهێر نۆشەوە

نە ڕای بەندەگیش قەترانی دیدە

گەرد ئالوودەن

گەردئالوودەن دەور مەزاری لەیلێ

خادمیی توربەت نازک ئەندامان

ئاوپاشی، ڕەویەی دیدەی نم دیدەم

گەردێ نێ وە ڕووی یانەی نۆشەدا

پاسی نازکیی لەیل یاگەی وێشەن

بەڵ باڵای ئاڵاش وە سەد خەم و چەم

مەعدووم تاوی یاو دووری زۆر ئاوەرد

ماخۆلیایی یاو ئینە خدێشەن

فەسڵێ وەسڵێ بەزم خاسەی نەدیمان

بەتاڵەن هەوای دۆسی کۆچ کەردە

بنیش نە گێجاو دەریای بێ پەیدا

ڕووت ڕووت ئەو جیلوەی ستارە کەر ڕاس

تا بادی مراد نە پێوارەوە

ئاوپاشی و ماڵاش لازمەن خەیلێ

پەی دیدە و موژگان **مەعدوومی** ئامان

ماڵاش، وەزیفەی موژەی نمیدەم

یا خەوشێ وە حەوش عەنبەر بۆشەدا

جای موشاهەدەی قەیسی دڵڕێشەن

باز وینوون ێێخەم وەی چەم یا ئەو چەم

تاویا و بینای قسەی پەشێو کەرد

وەرنە ئەی خەیاڵ پەرێشان چێشەن

خاوێ بی ویەرد، دیمان نەدیمان

مەحاڵەن ئامای عومری ویەردە

نە گۆشەی حوجرەی سەفینەی مەیدا

با خودا وە ئیخلاس، ناخودا مەناس

کەی بدۆت ئاخر ئەو کەنارەوە

گەرمیی کوورەی

گەرمیی کوورەی مەیل قەیسی چۆڵ گەردەن

بەڵ نە تاو ڕەقیب وە دەرد مەشهوورەن

تەئسیر نە تۆی دڵ لەیلێ ئاوەردەن

وەرنە دەرد و لەیل هەی نە یەک دوورەن

ها تەن ئەلوەدای

ها تەن ئەلوەدای زیندەگانیش کەرد

لابەر تەختەی سەنگ ئەڵحەدی سەرای ڕێش

ئامێتەن وە باد باڵای تورکی تەڕ

قەدەم ڕەنجەکەر هامفەردەکەی فەرد

جەم کەر گەردی خاک جەستە خەستەی وێش

یانێ نمناکەن زوو مەبۆ وە هەڕ
درووسکەر نەو هەڕ شێوەی بوڵبوڵێ
بنیەش نە سەر شاخ گوڵێ یا چڵێ
بەڵکم ئەو سەیاد جە ناکاو جارێ
بویەرۆ پەی گەشت کوشتی شکارێ
نەچیرگای وێشەن وە پارێز کەمکەم
بەڵەدەن، مدیۆ، مەکەرۆش وە چەم
خەدەنگێ هەنی هەوا دەرۆوە
پەرێ مەرگێوتەر ئیحیام کەرۆوە
هەر ساتێ سەدجار بەو تیر نەو تەرکەش
زیندەگی و مەردەن ئامان وەشەن وەش

هامدەردان ئامان

هامدەردان ئامان ئەر مەندەن هۆشم
سەدایێ وەشەن مەیۆ نە گۆشم
چمان زیڵەی زەنگ زەواری مەیۆ
زرنگەی قافڵەکەی وەهاری مەیۆ
قافڵەچی ئامان، دادەن دەخیلم
بنەکداری خەم خەیلێ زەلیلم
نە ڕای تیجارەت ئەمیری وەلی
تۆ مایەی ڕەواج عەباس و عەلی
ساتێ قافڵەکەت ساکن نە سەیر بۆ
یەک عەرزێ دێرم: ئۆغرت خەیر بۆ
گێجی زرێوار هەرسم مەوج وەردەن
سارای مەریوان تەمام هەڕ کەردەن
بازەش هەناسەم سوب وەنەش دەرۆ
یەخ کەرۆ قەتار ئاسان بویەرۆ
ئەمجار وە سۆزەن موژەی جۆش وەردەم
سەر نووکی قەڵەم ئاخ سۆراخ کەردەم
وە بەندی دووباد مەینەتی جگەر
بوورازە تاتای جەواڵان یەکسەر
قەیاسەی قایش پۆسەکەی جەستەم
حەڵقەی چەڵەمە پڕشەی شکەستەم
ڕەگی تەن تاڵی تاڵوەردەی سێوەنگ
بفەرمان یاران باران بدان تەنگ
زەنگی دڵەی تەنگ زایەڵەی سەدڕەنگ
پڕکیای تای دەرد ڕیشەی خەم گوڵەنگ
وزان نە گەردەن بەرزی پڕشاهەنگ
بشۆ بدۆ دەنگ فرسەنگ وە فرسەنگ
مەدەد یا عەلی پەی سەفەر کەر مەیل
مەنزڵ وە مەنزڵ تا مەنزڵگەی لەیل
بەڵام هەر خاکێ جەو ئاسانەکەن
گەردی سفتەی گیان هەراسانەکەن
ڕەحمت بۆ وادەی وستەی بارەکەت
نەبۆ وە پاشێل پای قەتارەکەت
جە زیڵەی ئەو زەنگ چون خەبەردارەن
مەیۆ مشناسۆش ئاخر دیارەن
مەپەرسۆ ئازیز پڕ وەفا و بەینەت
کۆن تیجار باشیی سەرقافڵەی مەینەت
واچە مەر نەدیەت نەمامی بێگەرد
چێگە پارچەی گیان پایەندازت کەرد
یادی پایەنداز سەودای سەرش بێ
مامەڵەی پارچەی گیانێوتەرش بێ

بەڵام جە تەئسیر جۆشی بۆتەی دڵ
دەمەی هەناسەی دەروونی پڕ چڵ
سیمی قاڵی هەرس شەوان بێداریش
ئەشرەفیی پاکتاو ڕەنگی ڕوخساریش
ڕووکەش بی وە کفت هوونی گوڵناری
وە مس منمانا جە لای بازاری
بازاڕش کەساس، ڕای بەندەرش بەند
کەس نمەواچۆ سەرمایەش وە چەند
وە بازاڕەدا وە بانگی بێشەرم
مەگێڵاو مەوات وە زایەڵەی گەرم:
مایەم ناڕەواج، دەروونم تەنگەن
قافڵەم تا قام قیامەت لەنگەن

هامدەردان ئێشێ

هامدەردان ئێشێ... هامدەردان ئێشێ
پێمەوەن ئێشێ، چ تەرزە ئێشێ
ئێشێ پێچ چون ئێش وە ماران ڕێشێ
ئێشێ پر نێشێ، ڕیشەی گیان کێشێ
چ ڕێشێ، ئەسەر مەودای خەدەنگێ
ڕەهای شەستی تیر، شەنگێ، قەشەنگێ
ڕەعنا غەزاڵێ، باڵا شمشاڵێ
ساحیب کەماڵێ، گەردی دڵ ماڵێ
لەیل ئاسا نازێ، شیرین جەماڵێ
مەجنوون نیازێ، فەرهاد ئەحواڵێ
پەروانە سازش، شەمسا سۆزشێ
گوڵئەندام نازش، بەهرام شۆرشێ
خورشید ئەتوارێ، نیلووفەر زەوقێ
عەزرا عوزارێ، وامیقی شەوقێ
پەری پەیکەرێ، پای دڵ پەی کەرێ
خەمدەر، خەمبەرێ، دڵدەر، دڵبەرێ
عەرەقچین نە تۆی سورمەدا غەرقێ
وە فەرقی فەرقێ با زەرق و بەرقێ
سەر وە دەسماڵێ، گەردن پڕ خاڵێ
دەس بازنە لاڵێ، پا وە خڕخاڵێ
پێشانی ماهێ، ئاهوو نیگاهێ
گێسوو سیاهێ، دڵ مەنزڵگاهێ
ڕوخسار و زوڵفێ سوبح و ڕەواحێ
دیدە و نیگا هێ] پیاڵە و ڕاحێ
ئەبرۆ و] موژگانێ، تیر و کەوانێ
سەد پەری نیشان پەرێ نیشانێ
نەشئەدەر دەمێ، بەزمئارای جەمێ
عەنبەر پەرچەمێ، پەرچەم وە خەمێ
شەکەر زوبانێ، غونچە دەهانێ
لوولوو ددانێ، لەب لەعل کانێ
پەنجە خامەیێ، دڵان نامەیێ
ڕەقەم ڕەویەی سەیر، عەشق عەلامەیێ
تینەت نەزیفێ، زینەت زەریفێ
خەڵقی لەتیفێ، خولقی شەریفێ
میهری بەهارێ، قەهری خەریفێ
بەشیر ڕەدیفێ، نەزیر حەریفێ
شاهین کردارێ، تەرلان تەوارێ
ژەرەژ ڕەفتارێ، تووتی گوفتارێ
شابازێ، شازێ، شاهان مومتازێ

پەنهانی گەنجی، عەیانی ڕەنجی
ئاشنا بۆیێ، بێگانە خۆیێ
نزیکی ڕایێ، نووری سەفایێ
سەروی تەزەروێ، گوڵی بوڵبوڵێ
شیرینێ، تەڵخێ، خوشکێ، پڕ نمێ
حۆری سروشتێ، قەسری بەهەشتێ
خەیاڵ پەشێوێ، عاقڵان شێوێ
هەر ئێشێ جە نێش تیری ئەو کەسەن
سەردا وە هەمدا تان و پۆی جەرگم
بازدێم وەی زامەت، وەی ئەندامەوە

شاهیدێ، شۆرێ، شۆڕ و شەڕ سازێ
سەد عیشوە سەنجێ، پڕ لارە و لەنجێ
بەهانە جۆیێ، بەها نەجۆیێ
دەیجووری وەحشێ، دووری جەفایێ
خوتەن وەتەنی، لە سایە سڵێ
غوڕڕەیێ، سەلخێ سرووری، خەمێ
زوڵف زەنناری، دەیری کەنشتێ
شێوە باگردچێو، پاک جە گردچێوێ
نە جای نەشئەی نۆش نَشْأَتَیْن وەسەن
نمانا مەحشەر غەرغەرەی مەرگم
بەڵ بەیان وە شۆن باز بێزامەوە

هامدەردان! بەردەن

هامدەردان! بەردەن... هامدەردان! بەردەن
دەروون وە مەودای خەدەنگ ڕێش کەردەن
وە نێشێ پڕ ئێش ژاری ماری دەرد
وە نووکی نەشتەر پۆڵایی فیراق
جەمین قەمەرێ، سیمین سیم بەرێ
مشکینە خاڵێ، یۆسف جەماڵێ
سەرو باڵایێ، حۆری نومایێ
دیدە غەزاڵێ، نازک خەیاڵێ
قومری سەلایێ، بوڵبوڵ نەوایێ
کەبک خەرامێ، شابازی ڕامێ
داوودی دەنگێ، گوڵاڵە ڕەنگێ
وەنەوشە بۆیێ، گوڵغونچە جۆیێ
سولەیمان جاهێ، جام جەم نیگاهێ
ڕەعنا سادەیێ، نیگا بادەیێ
شۆخ و شەنگ تەرزێ، قەد قامەت بەرزێ

ڕۆح و دڵ و دین وە تاڵان بەردەن
ڕیشەی سەبووریم تاتا کێش کەردەن
سەراپای ئەعزام لەتار لەتار کەرد
پڕ جە زام کەردەن دەروونی موشتاق
موویی کەمەرێ، شیرین دڵبەرێ
مەحبووب جەلالێ، لەیلیاسا حاڵێ
خورشید جەلایێ، غیلمان ئاسایێ
دوردانە لاڵێ، ساحیب کەماڵێ
لالە لیوایێ، ئاهوو نیگایێ
تەزەروی نامێ، هوما مەقامێ
شەدە قەشەنگێ، قوماش فەرەنگێ
بەهانە جۆیێ، کەعبەسا کۆیێ
سکەندەر شاهێ، دارا دەرگاهێ
سەهبا نەشئەیێ، پەری زادەیێ
سنەوبەر لەرزێ، ئیتاعەت فەرزێ

هیجران دۆزەخێ، ویسال بەهەشتێ
نازک گوڵڕوخێ، کەعبە کەنەشتێ

عیشوە و ناز داری، یەکتا نیگاری
حیلە و فەن کاری، گەرم بازاڕی

غونچە دەهانێ، تووتی زوبانێ
ساحیب زەمانێ شەکەرئەفشانێ

ڕەقیب دەمسازێ، غەریب نەوازێ
نازەنین گازێ، عاشق گودازێ

ئەبرۆ کەمانێ، پەیکان موژانێ
سەوڵ خەرامانی، مەولان نیشانێ

یەند تیری نیگای ئیمەیلیش دا لێم
یەند ژاری «سجە»ی هیجران وەردەن پێم

ئەو کەردەن تەمام سەراپام چڵچڵ
ئێد فەتار کەردەن جەرگ و دڵ

خوسووس شەرارەی خورشیدی دووری
ماران گاز کەردەن زەخمی مەهجووری

مەر لابەرۆ ژار وە داررووی ویسال
یا وە مەرهەم سێڵ زام کەرۆ پامال

وەرنە ئارەزووی ژیان مەحاڵەن
خەیاڵی حەیات فکری بەتاڵەن

هامن ها منوار

هامن، ها، منوار، گەرمیش جۆش ئاوەرد
فەزای نەزمی بەزم نەوگوڵاڵان بەرد

بووڵ وە یانەی جەم نەو گوڵاڵان شەند
چەمەن ئێنەوای ناڵەی بولبول مەند

تای بەرزاەی شەنگ نە سای موغاران
شێونا چون زوڵف تەعزییەداران

ها، کاوان، کاوان دڵ چون دڵڕێشان
هەر دان وە سەردا هەردان پەی وێشان

دوریت ئایر وست وە یانەکەی من
یانێ یانەی دڵ وێرانەکەی من

هەوا ئایرین، سەروەخت ئایرین
دڵە ئایرین، بەدبەخت ئایرین

وەی گشت ئایرەوە خەیاڵم خامەن
بەختم ناپوختەن فامم نەفامەن

وەی بلێسەوە گەردێم باقییەن
وادەی ئایرین بادەی ساقییەن

بەشقی پیاڵەی مەستی چاوەکەت
بەو پەشێوی چین پای کڵاوەکەت

با بەی مەی بەڵکم ئایری مەستی
سۆچنۆ یەکسەر خاشاکی هەستی

هانا ها ویەرد

هانا ها ویەرد.. هانا ها ویەرد
خاڵۆکەم زمسان هانا ها ویەرد

وەهار هەوای بەرد جە سەرزەمین بەرد
تۆمەی گوڵاڵان وە چێو بەراوەرد

سۆزەی با وە خەت نەو نیهالاندا
سەڵای بەڵای هاڵ دڵ مەلالاندا

سوب شنۆی نەسیم دەس جە وێ وەردا

چون دوو نە ڕووی دڵ پەرێ خاوێران

سەفای سەیرانگای سارا و سەرهەردان

نەک چون فەزای کەیف بەرگ سیاوان

من خۆ دور جە تۆ چون مەردە مەردە

ئەساسەی نەچیر ماوەردم پەرێت

مەوینای ڕەزن مادەنیی کانی

سوب نە جاسووسگەی ملان سەرهەردان

مشانای وە پێڵ لوولەی دوور مەنزڵ

خارای خانان تاق قووڵی لوول وەردە

دروستی و هەڵمەت قەزا و خەیاڵ تەور

وەشدەماخ دڵشاد بەو شکڵ و شێوە

خاوخاو پەی نەچیر چەم وە نیگاوە

من مات و بێدەنگ بێسەدا و ناڵە

تۆ کەڵ گەل، گەل گەل وە چەم مەکەردی

مەگرتی شنۆی هەناسەت بێدەنگ

مشتگرتە و دیا و ئیشارەی ماشەک

هەر لا هۆش مدای گۆش وە سەداوە

بازرە پرتاو، کۆ چون تل مەوەرد

دمای ئێد دڵ کەرد جە نەچیر حاشا

لەرزەی سەد تەرزەی سەوزەی دیاران

شنیای هەڵاڵان وە کۆهی نووردا

شادی و وەشی و عەیش چەم و خەم جەم بێ

ئیسە وە ئەڵماس دووری دڵ کاوام

تۆ مەستی بادەی دەرد ئەفگەنی مەیل

نە ئەو سەیرانە و نە تۆ دیاری

بۆی وەرکەمەر شەند وە وەرکەمەردا

تەم جەم بی نە ڕووی ئاوان تاوێران

منالۆ پەی بەزم جەرگەی هامفەردان

سمکۆی سەر زاخڕ نە پای وەفراوان

هەر هام نە خیاڵ ساڵی ویەردە

وێت تەیار مەکەرد، چون کێ، هەر چون وێت

مانی وە سەنعەت سەلیقەی مانی

چون سۆمای خورشید شۆڵە کەرد هەرزان

مووسەویی سەرتەڵ کارخانەی مووسڵ

چون نیگای دڵبەر هەزارە کەردە

ناڵە و نار و دووز ڕەعد و بەرق و هەور

پێوە وەو جەستەی سەد سەودا پێوە

تەک مەداین وە لای کۆی ئاتەشگاوە

یەکێ بیم چون سەنگ قولەی قەزاڵە

پارێز وە پای ڕێز ئەستەم مەبەردی

دووهاچەی چەتاڵ مەنیای نە ڕووی سەنگ

تەقیا و پێکیا و کڵافەی کەڵ یەک

هەر سەنگێ پەی وێش دەنگێ مەداوە

هەر بەرد بێ نەو هەرد مەهەڕد وێنەی گەرد

هەر سات مەکەردم نەوعێ تماشا

خەندەی شکۆفەی نەمامان داران

پەخش بی چینچین وە ڕووی چنووردا

چێوێ جە لامان کەم بی هەر خەم بێ

مەلال و بەدحاڵ ئەردەڵان ماواو

من حەیرانی دەس نیگای باڵای لەیل

سا بۆ بمانە و زام نەبۆ کاری

هاڵ بەدهاڵ

هاڵ بەدهاڵ، بەدەن، هاڵی و هەواڵە
یانێهای چون سەنگ قوللەی قەزاڵە

موارۆ واران خەمان پێشەدا
هاڵای سەدای دەنگ تۆ ها تێشەدا

های شەماڵ

های شەماڵ چەند جار ڕا تەی کەردەنی
چەند تەشریف وە لای یاران بەردەنی

نە ئەم جارەی من چون ئەو جارانەن
نە ئازیز وێنەی ئیفتەر یارانەن

دەی سا شۆ بویەر نەو سوب سەحەردا
چون دووی هەناسەم وە ئاوێدەردا

ساتێ تامڵ کەر، بدیە درەنگێ
ئانا موینی ئاسمان ڕەنگێ

بووڵ کەردەن وە سەر هەر هەفت تارمدا
خوسووس وە سەر بەخت چەرخی چارمدا

بورجش یەند بەرزەن سەعدی ئەکبەرەن
جە گردین بورجان شەرەفناک تەرەن

ستارەی تاڵەی مەینەت گازەکەم
خورشیدەکەی ئەوج بورجی نازەکەم

هانە گۆشەی ئەوج خانەی شەرەفدا
نوورئەفشانیشەن وە هەر تەرەفدا

تلووع و غرووب سوب ئێوارانەن
مەعاش و سەبات دەردەداران

بەڵام من جەستەم خەیلێ بەدحاڵەن
لاڵ بوون مالوومەن ئەو نە وەباڵەن

یانێ ئەو باڵای تووڵی عەرعەر تەرز
مەشنیۆ وە باد سوب سەحەری لەرز

چین کەفتەن نە ڕووی پێشانیش چون سیم
چون زنجیرەی ئاو وە شنۆی نەسیم

نیم نیگاش هەوەس دڵدۆزیش نییەن
نازش دڵبەریش جە خاتر شییەن

ئاوڵەش هوردان لاڵی یەمانی
وێنەی گۆی «حوباب» ئاوی حەیوانی

باغی مەحبووبیش جە سەر تا دامان
جە وەیشوومەی دەرد خەزانش ئامان

دەخیلم شەماڵ وەی گشت دەردەوە
شۆ وە خزمەتش وەی دووی سەردەوە

دڵ جە دەماوەند گرەو بەردەبێ
دیدە دانەی ڕوب ڕیوەند وەردەبێ

واچە کەفارەت بەژن باڵات بۆ
نەسیبی ڕەقیب خاڵی ئاڵات بۆ

بدیە نەرگسان جە شەونم بین کەیل
!پەرسا: کۆن؟ عەرزکەر: قەیسەکەی دوجەیل

هانە بانەدا بێکەس کەفتەبێ
دیار بێ ئازار تۆ شنەفتەبێ

ئایر سەندەبێ جە گردین لاوە
پووشەکەی جەستەش وە ئاربەباوە

مدیای گا پێچ وەرد، گا منامیاوە
جارجار جە ناڵەش مفامیاوە:

فەڵەک داخ وە دڵ خەستەمدا بەردی
ژاری دووریی گیان ئازیز پێموەردی

واتم سا ئەڵبەت تەمامت کەردەن

چێش دمای مەرگیش یەند بەدبەختەنان

بە سفتەی وە باد هەرد ئەو هەردمەن

سەروەختی بەندیی ڕای فەریادمەن

تەئسیرش نییەن فەریاد جە لای تۆ

گیانپرستگارم جە دمای مەردەن

گیان هەر نە ئازار دەردی سەختەنان

بە گیانی ئازیز زیزی دەردمەن

ئینسافەن وەسەن، فەڵەک دادمەن

تا دەستی قودرەت چەرخت نەشکنۆ

های ڕەقیب ئەو شۆن

های ڕەقیب ئەو شۆن دیدەم هیجرەت کەرد

عومرەنی ئازیز، هەر عادەت بییەن

بەڵام ئاخر گیان شیرینی دڵبەر

وەر نییەی وە تەنگ ئەی بەدبەختەوە

چمان دڵ جمان چەنیت پەی سەفەر

عومری کێ وەی ڕەنگ وە تاڵی ویەرد

کەس جە عومری وێش وەفاش نەدییەن

چون ملی وە سەبر ئازارم مەدەر

گل بدۆ وە دەم زامی سەختەوە

زامارەن کەفتەن پا وەپاییش کەر

هیجرانت جە تەرح

هیجرانت جە تەرح بادی وەیشوومی

کەرد وە فەرشی ڕای گوزەرگای یاران

یەکایەک ئەوراق جەسەی **مەعدوومی**

بەرد پەی پای هەردان سارا و کۆساران

هیچ کەس نەواچۆ

هیچ کەس نەواچۆ وە فەرهاد ڕەندەن

دەک ڕێزان دەس با وەر جە گیان سەندەن

نەقشی شیرینش نە ڕووی سەنگ کەندەن

کێ ئەڵماس نە ڕووی دیدەی وێش شەندەن

هەرچی دیت وە چەم

هەرچی دیت وە چەم شی وە سەفەردا

کەس حاڵی نەبی وە هیچ نەفاما

هەرچی موینی ها نە گوزەردا

ئەو پەی چێش ویەرد، ئێد پەی چێش ئاما

هەرچەند وێم

هەرچەند وێم زەدەی بادەی فیراقم

بەڵام شیرنی جەلام تاڵییەن

وە دینی دیدەت خەیلێ موشتاقم

جات خاڵی نەبۆ جاگەت خاڵییەن

ئەر وەسڵەن دادم پەرێ فیراقەن
وەر هیجرەن پەی وەسڵ تاقەتم تاقەن

هەرچەند هجرانت

هەرچەند هیجرانت یەند زۆر ئاوەردەن
عەزرائیل جە ڕەنج سەر ئازاد کەردەن
بەڵام دەردێوتەر جا گرتەن نە دڵ
نەک چون ئیفتەر دەرد دڵ پێش مدۆ چڵ
داخۆم جە تەنخوای دووی سفتەکەی وێت
چێش بۆ وە سەیوان شەو تا ڕۆ پەرێت
جیاتی موژەی سفتەی باڵاکەت
چێش بۆ وە جاڕووی گەردی پاڵاکەت
پا چون مەنیای، دیدەم نە دیدەم
ئازار بی پەرێش موژەی نم دیدەم
دەک عومرم چون وەسڵ باڵات تەمام بۆ
چێو بێئازار بۆ بشۆ پێش کام بۆ
ڕوویێ چون سەر چەم نازش مەوج مەوەرد
جە سای دیای چەم دڵ مەگرتش گەرد
هەی ڕۆ سا ئیسە چەنی مەویارۆ
چێش بۆ گەرد نەدۆ و نیگاش بدارۆ
ئاخ مەیلی تازەن پاسە کەردەن پێت
وەرنە کزەی دڵ سا نەشنەفتەیێت
منت شی جە ویر خاست کەرد دیدەم
بە وێت خاتر شاد خاست کەرد دیدەم
سا هەر سۆزەی جۆش ئاهی سەردی من
هەر کوورەی پڕ تاو گەرمی دەردی من
هەر وەفای دەمدەم ئاشنایی ئەو
هەر ئەو عەهد و شەرت ڕووبەڕایی ئەو
های ڕەحمەت ئەو قەبر سەودایی کاماڵ
سەرمەشقی مەینەت یێساران مەنزڵ:
یانە وێرانی هەر وە من ئامان»
مەتاوو گرتەی کەسێوی دامان»

هەرچەنی ناکاو

هەرچەنی ناکاو دەماخم تەم بی
سیاهەوری دوود نەکەللەم جەم بی
بەرق و برووسکە و تەم داش وە هەمدا
پلووسکەی سێڵاو ئامام وە چەمدا
خاشاکی هەستیم لافاو بەردەوە
دەروون پێچش دا و دڵ ویەردەوە
زانام هەمدیسان دڵ کۆسی نۆشەن
گەردەلوولشەن ئارەزووی تۆشەن
جۆشش وەردەبێ چارێ وێم نەکەرد
وە هەرحاڵ نە بەین شەرتێمان ویەرد
نەک چەنی خەیاڵ قیبلەم بسازی
دەخیل تەن خەستەن وە جیاش نازی
سەرهەردە و سەرهەرد، مەنزڵ ئەو مەنزڵ
دڵ ئەو شۆنی تۆ، من ئەو شۆنی دڵ
دیم بەد عەهدیش کەرد هەوا سەندەوە
تەن حەسرەتمەند بی جیا مەندەوە
جە بێشەرتیی دڵ زامەتم سەختەن

ڕەحمێ کەر وە حاڵ خەمان هەرزاندا
وێت یاونەوە های نەسیم وەختەن

هەر جایێ چون بەخت دووری نەوهاڵان
تەشریف بەر بدیە وە سەر بەرزاندا

گێجی دوودی ئاخ هەواش پەڕ کەردەن
سیا بۆ تاریک جە سیامالان

گا گێجی سەرسام نە گەرداوەدا
ئانە یاتاخگەی خاڵۆی هامفەردەن

جە نەشئەی گەرمیی هەوای کوورەی مەیل
گا خەفتەن نە تۆی خەفەت خاوەدا

وێتئاسا وە نەرم وێت نە ڕووی نم دەر
جای تینیش کەمکەم جە نم بییەن کەیل

بەڵام شنیای تای سەر سورمەی بێگەرد
بەو شنۆی فێنک دڵش بێدار کەر

مەپەرسۆ، سێڵاو ئەسرینان تاوتاو
ئازار نەدۆ هیچ وە سای گەردەن زەرد

سفتەکەی سەرسام تەن ناتەوانا
پرێز وە ڕوودا، ئێدش دەر جواو

یە سەختیی زامەت، یە دەردی موشکڵ
دیم خەستەن کەفتەن هەر ئێد موانا:

ئەجەل نیم ڕەمەق باقییەن سا دەی
یە دووریی خاڵۆم، یە بێشەرتیی دڵ

جەودما بەختان مەوینانت پەی

هەقت بە دەسەن

هەقت بە دەسەن کار بەدەس ئاسان
نەکێشانت جەور موژەی خاڵخاسان

ئەو دۆزەخ چێشەن عەزابش جە کۆن
«دۆزەخ هەر دۆزەخ دووریی باڵای تۆن»

هەوای زمستان

هەوای زمستان خەمان بەتاڵەن
وەروی هەردی دەرد دەروون خاڵخاڵەن

هاژەی تافی ساف شەتاوگەی شادی
سوب مەیۆ نە گۆش هۆشی ئازادی

بۆی شنۆی شنیای تای چنووری شەوق
مدۆ نە دەماخ پڕ پەرداخی زەوق

کەیفم دا وەشوەش دەستە وەستەی گوڵ
نە گۆشەی کڵاو، نە پای دەشتی دڵ

نیشانەی نەوزۆز وادەی وەهارەن
یا نەشئەی ئامای نامەی نیگارەن

یانێ: ئازیزم یە نامەی تۆ بۆ
یە ڕەشحەی حەیات سەر خامەی تۆ بۆ

ئەی ئەسرینی گەرم تاوتاوە ڕاسەن
ئەی دڵەی پەی من هووناوە ڕاسەن

بییەن ئەی وەفا، وەی ئیستیغناییت
ئەی گەرمیی مۆبەت، وەی ئاشناییت

تاقییەن یاران، یا خاوم دییەن
جە بەدبەختیی وێم یاوەرم نییەن

ڕوخسارێ، وەختێ مەسقەڵ مدا وێش
وە شنۆی پارێز خەیاڵ مەبی ڕێش

ئەسرین جەرگش دەن وە سەر نێشەدا
ئەو دڵەی وێنەی پەڕەی گوڵ بێگەرد
ئەوسا ئیستیغنا و قین وە هەم ماوەرد
ئیسە بۆ ئەی تاو هەرس چون سەیلە
ئەی دڵەی نازک خەستەی خەمانە

چەنیش دڵ ئامان، ئامان پێشەدا
هەی خەم، هەی نامەرد، چەنیت مەلوول کەرد
ئینسان بێپەروا گیان تەسلیم مەکەرد
ئەی ئیلتیفاتە و ئەی وەفا و مەیلە
گۆشدەر و بژنەو، ئەمجار بمانە

هەوای سەر سارالْ

هەوای سەر سارالْ وە خوسووس وەتەن بۆ
بەڵام دووری تۆ یەند زۆر ئاوەردەن
وە هەرجا تەشریف تۆ ئەرزانییەن

ئەرچی سەفای ڕۆح، ڕاحەتیی تەن بۆ
دەردێ وە دەروون هامدەردان بەردەن
هەر دیدە پەی تۆ هەزار کانییەن

هەی نیزام نە زام

هەی «نیزام» نە زام نامەت تۆ لابەرد
چەنی کزەی گەرم زایەڵەی موشکڵ
زۆر ئاوەردەن پێش ناسۆری زامان
مزانۆ هەر کەس جە عیرفان کەیلەن
بێدەرد ئەو بێدەرد، خەجڵ ئەو خەجڵ
نەدیەنم وە چەم، ئاگاهیم نییەن
ئەو نە ئاخ و داخ، ئێد هەناسەی سەرد
ئەو هووناو وە تاو، ئێد ئەسرین چون سەیل
مولاقاتشان کەو جە کام هەردەن

ئای ئای سزاش دا و قیامەتش کەرد
ئیزهار کەردەبێت پەرێ ئامای دڵ
گۆیا جە لای تۆ وە لای من ئامان
هەر جنسێ چەنی جنسی وێش مەیلەن
گیان ئارەزووش گیان، دڵ تەمەنناش دڵ
دڵەکەی منیچ خەیلێن بەرشییەن
ئەو ئالوودەی خەم، ئێد خەریکی دەرد
ئەو نە واوەیلا، ئێد کۆ لەیل، کۆ لەیل
کام وێرانەشان ئاوەدان کەردەن

هەی هوو های چەندەن

هەیهوو.. های چەندەن نامان خەبەرێ
تا وە سەربەرزان هەردی لەیلاخان
تام ئەی زامی سەخت جە تاڵی وارا
واچە دیم مەویەرد ساتێ وە ساڵێ
گا مەویەرد نە سەر هوونی چەمەی چەم

تای تاقەت پریان، نەسیم سەفەرێ
وە خزمەت سەرئیلێ بڵند دەماخان
وە نەرم ئار وە لەفز شیرین ویارا
مەوارا هەر دەم حاڵێ وە حاڵێ

سەیری سەربەرزان لەیلاخان کەردی

گا مەوات دووریت درێغش نەکەرد

بەڵام ئەلحەق دڵ وە فریام یاوا

شەوان هامڕازەن، ڕوان هاوماڵەن

گا مەوات ئازیز ئای جە ئەوگاریم

مژدەم بەڵ بەیۆ ناگا جە دەردا

دڵ وە تەمامی نییەن نە جادا

داخۆم بە وەسڵێ لاونیمەوە

یە کزەی دەروون گرفتاریی ئەو

تەفسیلش وە سۆز حاڵی کەردم پێت

تەکرار مەکەرد فەرد دێوانەکەی شەم:

ئەی شەم حەیفت کەرد من جە یاد بەردی

گەرمای گەرمیان کۆتاییش ناوەرد

های یانەی سەردی هەناسەش ئاوا

م قەوسی سارالەن قَلْبُ الْأَسَدِ

ئای سُبْحانَ اللّٰه جە ئینتیزاریم

نیگام وراستەن وە ڕاگوزەردا

خەریکەن نە بەین خۆف و ڕجادا

یا هەر وە هیجران تاونیمەوە

یە حاڵەتی دەرد ئینتیزاریی ئەو

هەنی تۆ زانی چەنی ڕەحمی وێت

یا شێخ هەڕگاوان

یا شێخ، هەڕگاوان مەیلەکەی لەیلێ

جۆشی کورەی مەیل دڵستانییەن

ئۆسای بلووربەند پەنجەرەی کاوان

وەروێ بەرد ئەوبەست گرد گوزەرگایێ

های نە، دڵ لوا و ئاماش پەی نییەن

نەسیم پەنجەی پات ئەر سەردی کێشان

شۆن هەن نەی سەروەخت. سازان پەی دەلیل

بشۆ چون یاوای وەی دووی سەردەوە

باڵاخانەی چەم دیوانەکەی تۆ

تکەش عاجز کەرد خەیاڵت تێشدا

سەر بە سەر وە گیان هەرزانەن خەیلێ

دەواش هەوای فەرد زمستانییەن

ئاینە سازیش وست ئەو شەتاوان

دووی ئازیزشەن دڵ ئاهەڕایێ

مەکیانەش پەی چێش نەسیم کۆ شییەن

بدارەش نە تۆی دڵ دەروون ڕێشان

جە هەر سەر بەرزێ هەرسی دیدەم میل

بێپرسا بناڵ وەی دوو فەردەوە:

بانەناو وە گڵ ئاسانەکەی تۆ

ئازیز بۆ جارێ پا بنیە پێشدا

یادی زوڵفی لوول

یادی زوڵفی لوول شیرین نیگاران

ئەو بییەن وە چین سەفحەی پێشانیم

فکری دانەی خاڵ ژەرژ خەرامان

خەیاڵی ئەبرۆی نازک نازاران

ئێد خەم چەمەکەی باڵای کەمانیم

ئەندێشەی باڵای نەورەس نەمامان

ئەو تانەی دیدەی سۆما بێزمەن
ئێد دانەی ئەسرین وە تاو ڕێزمەن

موتریب یە کەمان باڵای خەم وەردەم
یە تاری ئەسرین خەم کۆک ئاوەردەم

سا دەی تەنخوای من وەی دەم دەردەوە
لێدەر نەوایێ وەی چەند فەردەوە

یا جە گونای من کەرەم ئاوانتەر
ڕەحمەت جە تاوان من فەراوانتەر

هەر تۆنی وە تاق دانا و تەوانا
تۆم هەنی، هەنی ئەو کێم بۆ هانا

خەریکی کردەی وێم و فەزڵی تۆم
ئێد متاونۆم، ئەو ملاونۆم

بۆ بێعەداڵەت فەزڵت چەنیم بۆ
وەسێمەن خەجڵەت خزمەتەکەی تۆ

پەردە جە ڕوخسار کەردەم لامە بەر
جە لای هامسەران ڕووسیام مەکەر

یەند بەرۆم خەجڵەت کەردەم بە وێدا
سەراپام تفلێ دەس مارۆ پێدا

چون فکری فەزڵت پەردە نەوازۆ
جوانیم پیری ئاوات مەوازۆ

یاران بەرشییەن

یاران بەرشییەن جە زێد وە زامن
گرد تەفرەقە بین چون خەیاڵی من

گەردی کۆچشان ئانا دیارەن
دەک لێڵاویت بۆ چۆنت قەرارەن

سەنگیی باری هۆش، پێش باری فامت
دەواری شادی، چیخی ئارامت

لوان چەنی کۆچ خاڵۆکەی هامفەرد
ئێستە بار وستەن نە هەوارگەی دەرد

تۆ چێش مەکەری کەم هۆشی کەم فام
پەرێ عەیب وعار مەندەنی جە لام

سا چەنی ئەڕواح یاوە وە یاران
با تەن بۆ وە سەنگ مەندەی هەواران

یاری وەفادار

یاری وەفادار شەرت و بەین بێشۆ
چون نووری دیدەی **مەعدوومی** مەبۆ

وەختێ بەندەی وێش بێحاڵ وە چەم دی
ئەسرین وە چەمدا ڕێزا و پەشێو بی

یاوا پێم نامەی

یاوا پێم نامەی شیرین خیتامەت
دەک دەک نەڕێزۆ سەرپەنجەی خامەت

سیای سورمەی خەت نە دیدەم شانا
بادەوشەی وەرەق خەمان ڕفانا

مەرهەم بی پەی زام ئەفعییان گەستەم
دەوا بی پەی دەرد جەستەکەی خەستەم

تەسکین دا وە ئێش نێشەکەی دووری

مەگەر خوداوەند کەرەم کەردەوە
وە دڵەی سۆچیای ناری مەهجووری
تەفرەقەی یاران جەم ئاوەردەوە

قاڵب: تاک

ئازیز! جە دووریت

ئازیز! جە دووریت تەن بی کڵافە
ڕۆح بی وە تەنوین حاڵی ئیزافە

پریا وە باڵای

پریا وە باڵای کاڵای ڕەئیسی
رجال الغیبەی ئەحمەد پریسی

تا دڵ

تا دڵ وە تەمای ئەو ترفە ترفەن
نحوم هەر مەحوەن صرفم بێ سەرفەن

...تا وە زوڵف و

تا وە زوڵف و ڕووی تۆ تەماشامەن
ئەدای نمای فەرز سوبح و عیشامەن

خاست فەرماوان

خاست فەرماوان ئەربابەکەی خەم
ساکن نە گۆشەی باڵەخانەی چەم

خەرمانی خەمان

خەرمانی خەمان ها وەکەل باوە
شەنکەر یەکێکە دوو شەن وە لاوە

دزەکەی زەهاو

دزەکەی زەهاو زاوزۆ کەردەن
هەر دزێ حەو دز پەی وێش ئاوەردەن

دیدەم

دیدەم ڕێژاوە ڕوخسارم زەردەن
جە داخی «یاران»، «پیران»م کەردەن

دیدەنی دیدار

دیدەنی دیدار غەزاڵەی وەرمن
چیدما یاران وەرمەن پەرێ من

دیسان دەسی چەرخ...

دیسان دەسی چەرخ هەم هانە کاردا
تای تانتەی دووریش وستەن وە داردا

دەفتەری قەزات

دەفتەری لەوحی قەزات لە بەرە
خەففەتت جەهلی خاوەن دەفتەرە

قسەیێ ئەکەم

قسەیێ ئەکەم بە ڕێو جێ وێ
کە لەیلێ نەوو، با بەییجێ وێ

قوولەی بایەقوش

قوولەی بایەقوش سوب وە هەردەوە
زامی کۆنە و نۆم تازە کەردەوە

لە سەدای نەبات

«لە سەدای «نەبات» لە چریکەی «فەرەج
لەسەر مەلا و شێخ نەماوە حەرەج

نە ڕۆ ئارامەن

نە ڕۆ ئارامەن، نە شەو خاومەن
چون چەم گل کەران گلاراومەن

پیری و فەقیری

پیری و فەقیری و کەسیفی، هەر سێ
نەبۆ وە هیجرانباری هیچ کەسێ

پەنج بییەن وە شەش

پەنج بییەن وە شەش، شەش ڕوو کەرد نە پەنج
حەریر نە مابەین بییەن گەوهەر سەنج

چون شەماڵەی نوور

چون شەماڵەی نوور گڕ گڕانمە
پەی پاسی ماران زەنگ زرانمە

ڕیشێ چەنی من

ڕیشێ چەنی من نەیۆ وە حوزوور
مبۆ بتاشووش تا وە نەفخی سوور

گەر زەڕەی

گەر زەڕەی شعوور هەیە پێتەوە
کە وتیان خودا ئەپرێتەوە

هەر کاتێ

هەر کاتێ زانای «کا»م وە دانەوە
شەو شەیتان ماڵا وە خەرمانەوە

هەر یەند

هەر یەند دڵ لەپرێز خەیاڵی خاڵەن
جە خەیاڵی خاڵ ماچی خاڵخاڵەن

هەرچیت دابوو پێم

هەر چیت دابوو پێم یەکیەک دامەوە
حیسابی حەشرت وا وەلامەوە

یاران، دڵداران

یاران، دڵداران نە تۆی دڵ داران
بێیادی یاران، یاران مەویاران

ئەو شیعرانەی دراونەتە پاڵی مەولەوی

ئاخ فەڵەک جەدەس کەچ ڕەفتاریی تۆ

ئاخ فەڵەک جە دەس کەچ ڕەفتاریی تۆ
داد نە چەپگەردی و دڵ ئازاریی تۆ

هەر سات ئەساسەی دەردێ مەسازی
هەر ڕۆ بە ڕەنگێ نەردێ مەبازی

من خۆ تاڵە شووم خەستەی زام خەتەر
زەردەی خەدەنگان هیجران دڵبەر

دیدە پڕ ئەسرین، دەروون پڕ جە تەم
کەفتەن نە ڕووی تەوق بەندیخانەی خەم

دڵ ئالوودەی هوون، تەن بارکێش دەرد
زوان لەنگ و لاڵ، ڕەنگ خەزان زەرد

تۆ بەو بێڕەحمی ئازیزیچ وەی مەیل
دڵەی کۆس کەفتەی منیچ جە هوون کەیل

سا با ڕەحمەت بۆ چەواشەی بەدخۆ
تۆیچ چەرخت چون وەسڵ ئازیز کۆتا بۆ

ئازیز بێ مەیلیت زیندەگیم تاڵ کەرد

ئازیز بێ مەیلیت زیندەگیم تاڵ کەرد
پێمۆبەتیت حوکم شادیم بەتاڵ کەرد

هیچ ئیلتیفاتێ نەدیم پێتەوە
هیچ نەدیای وەلای کوشتەی وێتەوە

دووی ئاخم جە داخ بێموبالاتیت
قرچەی دڵ نە دەرد کەم ئیلتیفاتیت

ئەو سەر وە سای چەرخ هەفتەمین ساوا
ئێد سەداش وە گۆش مەلەکان یاوا

هەر کاتێ زانای جە گشت ویەردم
تۆمار یاریت نە دڵ تەی کەردم

یا ها بینابیم، ئاواتە وەستەم
جە سەردیی مەیلت گڕ کەفت وە جەستەم

ئایرم نیا وە کۆی وەفاوە
دام وە بێ ئەندێش تەن وە جەفاوە

یەک جەستەی خەستەی عەلیلم مەندەن
پارچەی ئیستخان زەلیلم مەندەن

ئازیز فیراقت دڵ کەردەن وە هوون

ئازیز فیراقت دڵ کەردەن وە هوون
سەر کەردەن نە چەم ئەسرم چون جەیحوون

کەشتیی وجوودم تۆفانی کەردەن
تەختەپارەی ڕۆح وە عەدەم بەردەن

خول مدۆ نە گێج مەوج فەنادا
ئەجەل مەکێشۆم وەی لا و وەولادا

زیندەگیم پەی مەرگ هانە تەدارەک
ئومێد حەیات قەتعەن، وەبێ شەک

دەروازەی فەرەح یەکجار مەسدوودەن
ماتیم وەش دەماخ، ئومێد نابوودەن

هام وەسەر قوللەی خەوف و ڕجاوە
نمەزرام ئەی لان یا خۆ ئەو لاوە؟

نەسیب بێنەسیب جە بەهرە و شەوقەن

لێم تاقی نییەن ئا جەورە جە کۆن

بەی ناڵەی حەزین لێوێ بەرەوە

غەمەن ڕەفێقم، غەمەن هام دەمم

خەفەت نە بەزمەن، شادی بێ زەوقەن

موغەننی دەوام لەرەی کزەی تۆن

چون ئامای خەیاڵ مەحوم کەرەوە:

غەمەن هام مەجلیس عەزا و ماتەمم

ئامان هامسەران دەردم کارییەن

ئامان هامسەران دەردم کارییەن

دەردم مەزانی یا بواچوون پێت؟

وە تیر مەودای فەڵەک پێکیام

فەناش کەردەوە دەست وە عەدەم دا

ئەو جە عەشق بەشق سەرزەدەی دەردان

زریا و پێکیای دەرد چەنی ئەغیاران

دەرمان دەردم نادیارییەن

وەر نمەزانی ئیزهار کەروو لێت

وە دەرد دووریی ئازیز دڵ پریام

فانی زانووی دەرد وە ڕووی ماتەم دا

ئێد جە تاش وستەی سەیر سەرهەردان

منیچ نە جوملەی مەزەننەی یاران

ئاینەی زهوور سیفات غەیبی

ئاینەی زهوور سیفات غەیبی

بورهان قاتیع ئیسبات هەستی

وەی دیمەی حوسن، وەی نماناوە

بەند بڵێسەی شەوق لێم کەردەن ئەسەر

تەمام ئەعزام نەڕووی پەردەی پۆس

غەیر جە حایلێ هیچ نییەن باقی

مەستم کەر وە جام بادەکەی سەرشار

ی«لاریب» مەکان تلووع سیر

داروو پەی دەماغ خودبینی و مەستی

بوور دڵ دیسان ئایر ساناوە

جە لوولەی پێشەم گڕ مەیۆ وەبەر

مەشغووڵەن وە زیکر ئیسبات یا دۆس

وادەی دەورەتەن هانا هەی ساقی

تا کەس نەزانۆ منەنان یا یار

ئیشارەی دیدەی نیگای پڕ هەیبەت

ئیشارەی دیدەی نیگای پڕ هەیبەت

بەو گرد چاوە دۆس شناسەوە

دەنگ دەنگ سا دەور دەر، تا وادەی فرسەت

بەو لیباس عەیش مودبرماسەوە

ئیمشەو دیارەن دەردم کارییەن

ئیمشەو دیارەن دەردم کارییەن

هووناو جە زامم چون سەیل جارییەن

ئاوازەی مەینەت نە دەروون سەد تەرز
چون چلچەنگ وە چەنگ خەمان بیەن بەرز
بێ هۆشی جە هۆش، کەم فامی جە فام
وە هەزار مەقام مەدەران جە فام
سا نەیچی دەخیل، بێ دێر و درەنگ
موتریب فیدات بام دەس بدەر وە چەنگ
کەف بدەر ئەو دەف، پەنجەت نە ڕووی نەی
بە وێنەی باربود جە بەزم ئارای کەی
نەکیسا ئاسا دەس دەر وە سەمتوور
دەف و نەی و چەنگ باوەر وە حوزوور
چلچەنگ وە سەر چەنگ لێدەر دەرقەرار
وە هەزار دەستان بنوازەم ئەمجار
وێت بە حەقیقەت مەست بکەر جە مەی
سازان بسازە پەی واوەیلا و وەی
کەف بدەر وە دەف، چنگ بدەر وە نەی
هیچ مەواچە کەی، تۆ خودا سا دەی
بەو ئاواز بەرز خاس بکەر ڕازان
بە عەشق ئازیز نازک ئەندازان
جۆش دەر وە نالەم، کۆڵ دەر وە دەردم
هۆش دەر وە خەمان، گۆش دەر وە فەردم
ئازیز بێ خەبەر، مەینەت با خەبەر
چەنی ڕۆ مەیۆ الله اکبر

ئیمشەو وە کەردەش دڵ بێ پەردە بی

ئیمشەو وە کەردەش دڵ بێ پەردە بی
مەفهوم جە نالەش ئەی دوو فەردە بی
ئەی خام بێ مەغز، هەر پۆسەکە وێم
کۆس بەدنامی کۆسەکە وێم
جە جەردەی هەوەس نە ڕەستەکە وێم
نە هەردەی عەبەس دەست بەستەکە وێم
هانام هەر وە تۆن ساقی جەمین جام
ئیحیا کەر وە ناز، جە مەی، مەردەی خام
چەنی خەفای چەم بدەر وە دەستش
وەی وەی وە ئەو مەی یەکسەر کەر مەستش
شێوەی دانەی خاڵ نە تۆی جام مەی
نەشئەی مەزەی تۆم بدەوش پەیا پەی
مەست بوون تا مەحشەر وەی ئارەزووی یار
جە نەفخەی هاوار دڵان بۆ بێدار
بەڵ خامی و عەبەس، بەدنامی و هەوەس
هەنی نە ئاڵەم نەزرناش جەرەس

ئەر سەد نامت نەقش تۆی زەمیرمەن

ئەر سەد نامت نەقش تۆی زەمیرمەن
بەڵام چ حاجەت وە تەقریرمەن
ئەڵبەت نە سایەی موژەی نازاران
سەبحەسان دڵان ڕا وە هەم داران

ئەڵعەجەب دیدەم عەجەب یە چێشەن

ئەڵعەجەب دیدەم عەجەب یە چێشەن

قەترە قەترەی زووخ سەنگ نە بەر تاوان
چەن ساڵەن وە تیر موژەت دڵ ڕیشەن
هێمای پزیسکش وە لات نەیاوان

ئەڵماس ناوەک مەودای حەجەرسوم

ئەڵماس ناوەک مەودای حەجەرسوم
تا پەڕ نە ڕیشەی جەرگم بییەن گوم
نە جای پەیکانان زەهراڵووی فەڕەنگ
تک تک مەتکیۆ زووخاو وە سەرەنگ
حەکیم مەوینۆ سەرسام مەمانۆ
لاحەول نە ڕووی زام سەختم مەوانۆ
ماچان زەدەی دەس پەری سەرئاوەن
زەخم خەدەنگەن وە مەرگ نزاوەن
سەر نیام وە ئێش من چەنی زامەت
کەفتەن ئەو دیوان سارای قیامەت

ئەی هۆ چەن سەر چنگ چەرخ چەپ وەردم

ئەی هۆ چەن سەر چنگ چەرخ چەپ وەردم
چەرخ چەن چەرخیا من مام نەمەردم
یە گەردوون مودام گەردەلوولەشەن
دڵداران، دڵ دەن، های چەند توولشەن
ئاڵەم بەرکەنار، وێم بە حاڵ وێم
ئای چەن گیان سەخت بیم چەن چەرخش دا پێم
ئەوەڵ بارخانەی بەدبەختیش ئاوەرد
هەر وێم مەزانوو چۆن باربەندیش کەرد
مجری میهرش کەرد نە شادی پڕ
وە بار ئیبلیس پەردەی حەیا دڕ
ئاوەرد پارچەی بەد پۆشا نە وەرم
ڕوو سیا، ڕەنگ زەرد سەر تا کەمەرم
نزوول کێشا دەست بەختم ئەوڕای بەد
پای ئەدەب نە ئەرک عادەت کەردم ڕەد
ڕێزە کەرد شیشەی بەزم بیساتم
زرنگیا زەنگ، بەرد نەهاتم
پارەی پەرەند کەرد مینام وە مەینەت
بادا لە تەرەی بەینەت جە مەینەت
ئەی سەر تا ئەو سەر خول ئاوەردەوە
هەودای هەم و غەم مەحکەم کەردەوە
ئیسە نە عەیشەن، نە سروور، نە ڕاز
نە دائیرە و دەف، نە چلچەنگ نە ساز
یەکسەر پەردەی چەرخ چون ئەهل کارەن
ماڵاو بەرد، هەر عەکس تاپۆم دیارەن
باز هەم کڵافەم چون بەدڵەی دەروێش
هەر چەرخم مەدۆ چەنی چەرخ وێش
هەی چەرخ وە بەدی وێت گرفتار بی
هەر چەرخ بدەری هەر تا دیار بی
شەرت بۆ چون چەنی یووسف بەدکاری
تۆ ئەو چەپگەردی، من ئەو بێعاری

ڕەخنەیەک لە شێخ قادری سنە، کە ڕاڤەی کتێبی «تهذیب الکلام»ی تەفتازانیی کردبوو و تێیدا «قلت»(واتە «وتم»)ی زۆر بە کار هێنابوو.

نەوێ لە کەلامتا «قُلتُ» با
نەک نەدامەتی بێ وە شانتا
سەد ساڵ بیوری و کلکی هەڵپاچی
لە دەس ساحێو ماڵ هەرگیز دەرناچی

بڵێسەی ئاهیر نە دەروون خێزان

بڵێسەی ئاهیر نە دەروون خێزان
یەعقووبی بێزان «الفراق» ناڵەم
تەریدەی هیجران بەیدی جیایی
گرتەن گەردەنەی ڕای ئاشنایی
تەم خەم یانەی دڵ تاریک کەردەن
ڕای ئامان لای تۆ جە یادم بەردەن
مەگێڵوون نە گێج بەحر ماتەمدا
هەر خەمەن مەیۆ وە بان خەمدا
خەمەن ڕەفێقم خەمەن هامدەمم
خەمەن هەمسوحبەت عەزا و ماتەمم
خەم زۆرش گرتەن بە وێش مەنازۆ
ساقی بۆ وە عەشق ئایەی وەمتازوو
پڕ کەر جامەکەت پەیاپەی جە مەی
پێم دەر تا ڕیشەی هەستیم کەرۆ پەی
سوڵحێ دۆ نەبەین هەستی و فەنادا
وەس خەیاڵ بەروومە بەی لا و بەو لادا

بەهەشت باقی دین دڵبەرەن

بەهەشت باقی دین دڵبەرەن
جە قیسمەتخانەی ئەمن ئەو دەرەن
سا کە وەی دینەن بەهشت باقی
ئیسە من بەی دین، دۆزەخیم تاقی

تاقی خانەقای دڵ پڕ وەلولەن

تاقی خانەقای دڵ پڕ وەلولەن
تاس کەللەی سەر پڕ نە هەلهەلەن
فیکرم نە تەزهیب نەفس و ئیسباتەن
خەیاڵم مەشغووڵ شەرح سیفاتەن
عەکس تەجەللای مەشعەل ڕووی دۆس
شەوق مەدۆ چون شەم نە فانۆس پۆس
توور تەن شۆڵەی جەزبەی حەقیقەت
کەردەن وە سورمەی دیدەی مەعریفەت
تا خاس عەقیدەی ئەحواڵ موکحەل بۆ
نەوا قورس نوور ئیخلاسم کەل بۆ
دووبینی ڕای ڕاس وەرنەدەی جە دەس
مەبۆ وە باعیس توغیان هەوەس
یەک ڕەنگی مایەی ڕستگارییەن
ساقی دەی جامێ دەردم کارییەن
دەمێ قەوی کەر زەعیفی تاڵەم
بەڵ دەمێ کەم بۆ ناڵەم جە ئاڵەم

تۆی دەروون وە نێش زامان خەتەر

تۆی دەروون وە نێش زامان خەتەر

کەیلەن جە هووناو مەوجش وست نە سەر

هاژە وست وە سەر، گشت کۆنە زامان

کولیانۆ جە نۆ سەر کەرد نە دامان

کزیان و چزیان قرچەش دا نە جەرگ

قەڵوەزەی زووخاو ڕەنگین کەردش بەرگ

وەشتەرەن ئازیز مەرگ جەی ژیانە

هەر ساتێ سەد ڕەنگ مەگری بەهانە

جۆی زووخ جاریەن شەو جە زامانم

تەڕەن وە ئەسرین ڕۆوان دامانم

ئازیز سا وەسەن ئاخر نەفەسەن

چکەی زووخ جەرگ، هەرس چەم وسەن

تەسکین دڵەی پڕ جە خارەکەم

تەسکین دڵەی پڕ جە خارەکەم

دەرمان زامان بێ قەرارەکەم

نامەکەت کیاست وە لای من یاوا

پەیاپەی نە ڕووی دوو دیدەم ساوا

دەروونت وە کوڵ جۆش ئاوەردە بێ

کزەی دووریی وێت ئیزهار کەردەبێ

دێوناتەوە دەرد، کوورەی دەروونم

کولناتەوە زام، دڵەی پڕ هوونم

نمازی ساتێ ڕاحەت بوون پەی وێم

دەک بێبەڵا بای چێش مەکەری پێم

من خۆ کەم زووخاو هیجرانم وەردەن

ئەمجار کزەی تۆیچ تەمامم کەردەن

تەڵاکەی جەمین قاڵ بۆتەی عەشق

تەڵاکەی جەمین قاڵ بۆتەی عەشق

پەی ئوستادەکەی ئەکسیر سەرمەشق

کەردەن وە مەفرەغ بۆق سەفرای دەرد

خەریدارەکەم مەیلش کەردەن سەرد

سەر تەرکیبەکەی مەجرای میهر و مەیل

سەوداش لادۆ شەو نە جەستەی کەیل

تا ئەشرەفی ڕەنگ سککەی زەرب جەور

چەنی مروارید سەدەف کاسەی سەور

وەخت عەرز حوسن ئەر ڕێزۆ سەرەوەش

لێم قەبووڵ کەرۆ جە باتی پێشکەش

مەعلوومەن زەڕێ ناڕەوای شار بۆ

تا قبووڵ تەبع ئەهل بازاڕ بۆ

کەس جە خاس و عام نمەگنۆش نەوەند

جە هەر دیارێ مەبۆ وە ڕیشخەند

بەڵ جەو کەمینەم جە زاڵ یۆسوف

پەی قەڵبی مایەم کێشۆ تەئەسوف

وەس نییەن جە بەین بەزمەکەی یاران

ماچان ئێدیچ یۆن جە خەریداران

جە قەهقەهەی ڕەعد مینای هەور تار

جە قەهقەهەی ڕەعد مینای هەور تار

نە مابەین بەزم ڕۆح ئەفزای وەهار

فەڵەک لەب ڕێزەن پیاڵەش جە مەی

خەم کەردەن قامەت مەواچۆ ها دەی

نەرگس سەر نە جام لالە نیانش

مەسەن وە مەی عەکس خەمزەی نیانش

وەنەوشە ئەو خاڵ پێشانیش دیەن

سەر نە یەخەی فیکر هەم شانیش شیەن

مەششاتەی قودرەت جە هوون عاشق

سووراو دا وە ڕووی چووزەی شەقایق

سۆسەن سەد زوان ئاواش سەد تەرزەن

نەوای هەی شادی، هەی شادیش بەرزەن

سونبوڵ بە وێنەی دەس زەدەی تڵفەن

تاتا جە هەمتا هەمتایی کڵفەن

سەمەن غەنی نەقد شێوەی ئەو ڕووپۆش

جەو پەی جورعەی نۆش، نەسیم پەی سەرخۆش

بەڵام دڵ جە ئێش خەم هەر مەدۆ چڵ

دیدەش سیوای خەم کەی وینۆ نەو گوڵ؟

نەرگس ئەو بیمار پەردەی دڵ ڕێشەن

چەنی دەرد عیشق دایم خدێشەن

غوسسەی دووریی خاڵ ئەو گۆنای گوڵ بێز

خەم کەردەن گەردەن وەنەوشەی پەڵ دێز

شەقایق نە هوون بەرگش کێشاوە

چون دڵ وە نێش موژەش ئێشاوە

جەم جەم سۆسەنان جە لانساران

نە مەسئەلەی خەم گفتگۆ داران

تەوق تەوق سونبوڵان نە جام ڕاخان

پەخش و پەشێوەن، پەخشەن پەی داخان

جوق جوق سەمەنان تەن سپی بێگەرد

عوریان وێنەی قەیس مەگێڵان نە هەرد

موتریب وە میزراب ڕیشەش پەی کەردەن

نەی وە نەوایێ مایەش وەی کەردەن

جە ئاواز بەرز بەخت بەد تاڵەش

وەی حوزوورەوە شەرارەی ناڵەش

گەردوون بەزم خەم کەردەن پەرێش ساز

یە ڕەقس، یە ئاواز، یە نەیچی، یە ساز

شیشە و قەهقەهە و شیشەی خەم پەیکەر

ساقی بە جامێ ڕیشەی خەم پەی کەر

بەزم خەم سازاش بدەر وە هەمدا

مەیل بیناییش باوەر وە چەمدا

بەڵ دڵەی لێڵاو، چەم چڵ کەردەی خەم

گوڵ وە گوڵی وێش بوینۆ وە چەم

جەمین ڕەشک جام جەم نمای جەمشێد

جەمین ڕەشک جام جەم نمای جەمشید

ڕەوش سەنجەکەی قورس ما و خۆرشید

جەو ساوە خەدەنگ موژەت دڵ کاوان

کوورەی فیراقت کۆی سەبرم تاوان

زایفیم گرەو جە هەوا بەردەن

دیدەم ماچی حەب بید ئەنجیر وەردەن

یاوەرم نامان نە کەمەر یەک چەم

جە تاو ڕادار سوڵتانەکەی غەم

نە تەقویم چەرخ شەوان تا سەحەر

پەی زایچەی وەسڵ مەشماروو ئەختەر

نە هیچ بورجێدا نییەن ڕای نەجات — غەیر جە نیشانەی فەنا و هەم مەمات

جە خەوف هیجران مەلەرزوون چون وی — هەر کاتێت زانا ئەجەل پەیدا وی

جڵەو وست پەی تاخت ئیقلیم بەدەن — گیان بە ئەسیر بەرد پەی ئەسڵ وەتەن

جێ مەیچ هاڵی بۆ گۆشەی مزگی و دەیر — هانا موغەننی یادت بۆ بە خەیر

جە کۆن چریکەی جەلای زەنگ ڕووح؟ — سەماعش پێمان مەدۆ سەد فتووح

بۆ لابەر وەسواس شەحنەکەی حەواس — وە کزەی گیان سۆز مەقامەکەی ڕاس

بەڵکم عەکس نوور زات بێ سیفات — خەدەنگێ هەنیم بکەرۆ خەڵات

بێ نامە و عەمەل نەشوون وە مەحشەر — پێم بۆ نیشانەی بێڕەحمیی دڵبەر

حوققەی خەزێنەی تەجەللای زاتی

حوققەی خەزێنەی تەجەللای زاتی — مەکتووب تەفسیر شەئنی و سیفاتی

مەوج مەدۆ زهوور نوور حەق تێدا — هەر وەک مەشعەڵێ مەویەرۆ پێدا

هەر عوزو ئەعزام ئیسبات فیکرێن — هەر عوزوێم نە عەین ڕابیتەی زیکرێن

تەمام بەدەن، مەغز و ڕەگ و پۆس — مەشغووڵەن بە زیکر ئیسبات یادۆس

وجوودم یەکسەر خاڵی جە غەیرەن — تەنیا عەکس یار تێدا نە سەیرەن

هەستی و نیستی بەبێ تەوفیرەن — نەیچی هەر تەرزێ یا ها دڵ گیرەن

لێدەر با جەم بۆ پەشێوی هۆشم — ناڵەی حەزینت بەیۆ نە گۆشم

تەئسیرش چون مۆم تاونۆمەوە — وە ئەسڵ مەتڵەب یاونۆمەوە

خاڵۆی تەسکین بەخش دڵەی پڕ دەردم

خاڵۆی تەسکین بەخش دڵەی پڕ دەردم — نەسیم ملەی مانییای سەردم

یەک ڕۆ تاو هەرەس دیدەم سۆڵش بی — باد هەناسەم گەردەلوولش بی

پیران بەر وە حاڵ سێرەی منداڵی — نەتیجەی کڵپەی خاڵۆی زووخاڵی

ئەوڕۆ نامەی ئێش، شەوان نەسرەفتم — یەکسەر وانامۆ وەرەهەن کەفتم

پەی چێش دەروونت وە جۆش ئاما بێ — جە نامەی وەڵین پێسەت فامابێ:

گۆیا وەتاقی تۆم بێ مەیل وانان — یاخۆ تۆم وەدڵ وە دڵسەرد زانان

هەی ڕۆ مەر ئاگات جە دۆستی نییەن؟ — ڕەویەی یارانت جە خاتر شییەن

چون یارێ کوورەی دەروون جۆش دەرۆ

ئارەزوومەند بۆ پەی ڕێزەی ڕازش
ناعیلاج مەشیۆ وێش بێدەنگ نازۆ
یا مەواچۆ گیان، یا ماچۆ زووخاو
من فامم یەکسەر نە دەس وەردابی
ئارەزووم ئامای نامەکەی تۆ بی
پەوکە وە خدمەت بێئەدەبیم کەرد
وەرنە سا لاڵ بوون بێمەیلت زانوون
من میعیار دڵ هەڕ کەفتەم تۆنی
دارەکەی سەرکەن حاڵ پەشێو من
ڕیشەم ئەر وە مەیل تۆ نەبەستەبێ

یاد یار وێش وە دڵ باوەرۆ
تەژ نەبۆ پەی ڕاز دۆستی نەوازش
پەی تەقریب یەک چێو بەهانە سازۆ
چی بکەرۆ دۆس بەیۆ وە جەواو؟
شەوق بێ سامان تۆ لێم سەر دابی
تەمەننام ڕەشحەی خامەکەی تۆ بی
تا نامەت بەیۆ پەی ساکنیی دەرد
وە بەرد سەرد بوون، ئەر سەردت وانوون
من خووی فێنکی تۆی سفتەم تۆنی
وە بادەی مەینەت دیواو دیو من
وە مەرگت سەد جار هاژەم بەستە بێ

مەولەوی ئەم نامەیەی بۆ خەلیفە کەیخەسرەوی ئیمامی نووسیوە

خاڵۆی سەردەفتەر، نازک خەیاڵات
سەواد نامەی سورمەسات یاوا
بیناییم وە چەم باز ئاوەردەوە
تەن زەلیل، دڵ دیل، بەدەن عەلیلەن
ڕا تاریک و دوور، مەنزڵ خار و سەنگ
مەر وە بۆی نەفەس خاڵۆی گیانیوە
بویەروون وەرنە ڕای گوزەر تەنگەن

دیباچەی کتاو، ساحیب کەماڵات
دڵ وە مێڵ مەی وە دیدە ساوا
مەردەبیم دیسان ئیحیام کەردەوە
چەمەڕای ڕاگەی ڕای ئیزرائیلەن
بێ تۆشە و چرا بێ ڕەفیق دڵتەنگ
وە «تاڵەبانی» یا بە سۆز پیر
قافڵەم تا قام قیامەت لەنگەن

خوەرشێدەکەی بورج مەلاحەت سپیهر

خۆرشیدەکەی بورج مەلاحەت سپیهر
گەرمەسێر دڵ کەردەن وە لەیلاخ
تۆف زەمهەریر زەلان ناڵەم
فورات دیدەم تەمام یەخ کەردەن
تای ڕشتەی موژەم وە قەترەی ئەسرین
ساعیقەی دووریت هۆر تکنا ئازام
جەو سەرجۆش خۆم جامێ نار تەڕ

دوور کەفتەن جە خەت ئیستیواکەی میهر
کڵێڵەش هۆردان دەمەی ئاخ و داخ
کەردەن وە بریان پای سەعی تاڵەم
گردین ئارەزووم وە سەرما بەردەن
پڕ بیەن جە دوڕ چون خۆشەی پەروین
دەخیلم ساقی جەمین ئاهیر فام

با گرەو بەرۆ گەرمیش جە ئەخگەر
پێم دەر تا پەردەی یەخ کەردەم بۆ گەرم
موتریب وە پەردەی ڕوبابت بێ شەرم
واچە مەهرپوویان وەفاشان نییەن
کێ جە عەهد گوڵ دەوامش دییەن؟
ئەووەڵ منمانان وێشان وە بوڵبوڵ
سەد پەیکان خار مەپڕێکان نە دڵ
جەو دما پای شەرت مەکێشان وە پەس
بوڵبوڵ جە گوڵشەن مەمانۆ بێکەس
فیدات بام نەیچی کەسم هەر تۆنی
حەکیم زامان کۆنە و هەم نۆمی
لێدەر مەقامێ دڵ باوەرۆ دەرد
ئازیز سڵامەت، من ها کۆچم کەرد

دانا وە ئەسرار عیجز و نیازم

دانا وە ئەسرار عیجز و نیازم
مەجلیس ئارای بەزم، شای شەکەررازم
ئەنیس مەجلیس عەیش و نەشاتم
دەسگیر ڕاگەی هات و نەهاتم
دەلیل وێڵی بیابانەکەم
قاسید پەیام دیدە و گیانەکەم
ئاوییارەکەی سەوزەی ئارەزۆم
دانا وە گردین ڕاز کۆنە و نۆم
تۆ وێنەی بوڵبوڵ مەست هەوای گوڵ
من چون بادە مەس چەنی سەودای دڵ
نییەن حەکیمێ دەوایێ کەرۆ
یا وە نەوایێ خەمان لابەرۆ
ئومێدم بە تۆن فەریادڕەسیم کەر
بۆ نە گێج غەم باوەڕم وە بەر
ئەر ناری تەشریف ئینە ها مەردم
داخ باڵای تۆ وە گڵکۆ بەردم

دووکەڵ قلیان وەش نەفەسێوەن

دووکەڵ قلیان وەش نەفەسێوەن
ئەڵقەش بە وێنەی زوڵف کەسێوەن
وەختێ هورمزۆ، مەمەدرۆ خەیلێ
ئەڵقە مەپڕێکۆ، چون زوڵف لەیلێ

دڵە دیارەن بێقەرارەنی

دڵە دیارەن بێقەرارەنی
خەیاڵ سوحبەت ڕاگەی یارەنی
ئەر سەد دەوڵەتمەند جە خەدەنگەنی
بشێ گیان نە دور دڵ جە سەنگەنی
بەڵام پەی کەسێ دڵ پڕ جە تاسەن
هەمسایەی یانەی دەوڵەتمەند خاسەن
منیش سەروەشم وە ڕەفیقی تۆ
وەر ملی چەنیش خودات چەنی بۆ
من بازە وە دەرد هیجران باڵاش
ئانە تۆ و سوحبەت گەرد پا و پاڵاش

بەڵام ویرت بۆ وەی فەقیرەوە
چون تلیای وە زام مەودای تیرەوە

دیدەم ئینتیزار پا و پاڵای تۆشەن

دیدەم ئینتیزار پا و پاڵای تۆشەن
وە گەرد پاڵای تۆ مەبۆ ڕەوشەن
پات وە پاڵاوە با ناڵچەدار بۆ
بنیەر وە ڕوومدا داخش دیار بۆ

سا چۆن دڵ وە شاد دڵشاد نەبۆ شاد

سا چۆن دڵ وە شاد، دڵشاد نەبۆ شاد
گیان جە زەمانەی ئەلەست نارۆ یاد؟
ڕۆح چەنی جە تەن ڕەهایی نەبۆ؟
تەن چەنی جە ڕۆح جودایی نەبۆ؟
ئازیز وە کەرەم نام من بەردەن
گوڵ پەرێم بەدڵ ڕەوانە کەردەن
نەمەندەن جە لام ئەسڵەن غوسە و دەرد
جە قەڕنێ یەک ساڵ ڕاس گێڵا چەپگەرد
فەڵەک، تا ئازیز خەیمەی خەمان بۆ
وەهار عومرش وە بێ خەزان بۆ
من کێنان وە مەیل وە یادم باری؟
ئومێدم ئێدەن جە دەرگای باری
تا قاف پەی دنیا چون شیرازە بۆ
سەرمایەی عومرت هەردەم تازە بۆ

ساقی سا وە یاد ئێمە و هام فەردان

ساقی سا وە یاد ئێمە و هام فەردان
وە عیشق مەستی گەردەن بێگەردان
بدیە یە وادەی بادەنۆشانەن
دڵ پڕ جە خەیاڵ مەی فرۆشانەن
یاران وە دڵواز مەجلیس بەستەوە
دیدەنی ئازیز ها وە دەستەوە

سەدای های هیلال ڕۆژەدارانەن

سەدای های هیلال ڕۆژەدارانەن
مانگ دڵتەنگی بادەخارانەن
کوورەی تەراوێح سۆفیان گەرمەن
سەدای چەنگ و نەی ڕەندان وە نەرمەن
مزگیان مەعموور وازەن دەروازان
زاهیدان وە زیکر وێشان مەنازان
مەیخانە وێران دەرگا نەبەستەن
مەستان جام ساف مەیشان وە دەستەن
هاوارمەن، مانگم لێ نادیارەن
نە ژێر پەردەی تاردا پێوارەن
یەک سیا هەورێ ڕووش گرتەن وە تەم
برج ئەو برجمەن نمە گنۆم وە چەم
ساقی سا جە قین پەرهێزگاران

پیاڵەت پڕ کە جە مەی چون جاران

تۆ بەیۆ پیاڵەی مەست دوو دیدەت
بنمانە هیلال ئەبرۆی خەمیدەت

نیگا دەر وە ناز وە یارانەوە
پڕێزە وە دەم مەی خوارانەوە

مورید و سۆفی خەرقەی ڕیا پۆش
من و دامنەی پاک پیر مەی فرۆش

هەرکات چەنی دۆس وێمان نە مەحشەر
وە سەد ئارەزوو سەر بارین ئەو بەر

بزانین کێمان ڕاگە گوم کەردین
کێمان مایە پووچ کێمان سوود بەردین

سەراپای ئازام ئێسک و مەغز و پۆس

سەراپای ئازام ئێسک و مەغز و پۆس
دایم مەیۆ لێش زایەڵەی یا دۆس

دۆسەن نە تۆی پۆس مەواچۆ یا دۆس
وەرنە کێ دیدەن سەدا بدۆ پۆس؟

سەرمەودای قەڵەم حەکاکەکەی عەشق

سەرمەودای قەڵەم حەکاکەکەی عەشق
نەقست نە عەقیق دڵدا کەردەن مەشق

زهوورت کەردەن نە مەغز و پەیدا
چون قووەی نەشئە جە عەین مەیدا

تەمام ئازام مەملووی مەیل تۆن
لێم حاڵی نییەن هەستی وێم جە کۆن

زمان تەوپێخ نمەکەرۆش پاک
ئەر سەد تیغ بەیۆ سینەم کەرۆ چاک

کائینات جە لام گرد تەسویر تۆن
ئەر بانەن، ئەر دەشت، ئەر شاخەن، ئەر کۆن

مەر سەرسمان و جەورەکەی قەزا
عەکست نە بینای جەستەم کەرۆ جیا

وەرنە تا حەیات عاریەتم مەندەن
ئەجەل بنچینەی نەسیب نەکەندەن

هۆش و خەیاڵم دایم جە لای تۆن
ویردم زیکر تۆن ئەر شەوەن، ئەر ڕۆن

تاقەت نە کانوون عەسیق جگەر
کەردەن وە ئەکسیر دەرد پڕ خەتەر

نە قابلەی دڵ سعوودش کەردەن
مەنفەز دیدەم نیگاش نە دەردەن

کەردش وە تەڵا مس ڕوخسارم
بیەن وە باعیس گەرمی بازاڕم

هەر کەس مەوینۆ مەشناسووم دەردم
مەزانۆ نە عیلم وەفادا مەردەم

خاکم نەم داوەی مەوتەن جە ئەزەڵ
سەبتەن نە کەللەم یەک ڕەنگی ئەوەڵ

پایەداری عەهد خاسەی زاتمەن
سەربازی پەی دۆس نە سیفاتمەن

سەرف ڕای یاران تا گیان بۆ باقی
ئومێدەواریم دەورەی تۆن ساقی

پێم دەر نا فالج قەڵغ تەن بەرۆ
ناسەرەی قەڵبم وە خالس کەرۆ

ڕەواج بازاڕ سەهبا نۆشان بۆ

داخڵ وە مەجلیس خەرقە پۆشان بۆ

شەوق شادی نۆ شەوق شادی نۆ

شەوق شادی نۆ، شەوق شادی نۆ

عەجەب ئاهەنگێ تۆ وە پا کەردی

هەی هەی جەی شۆرش ڕۆح ئەفزای خاسە

فەڵەک نەشێونۆ ئەی بەزم تازە

یاران، هامسەران، ئەی دەردەداران

هەر کەس ئارەزووش نەزەربازی بۆ

بەیان، بوینان، بزانۆن ڕاسەن

یا غەوغای مەحشەر هجوم عامەن

بەزمەن، بساتەن، نەزمەن، ئاهەنگەن

وادەی ئیحیای مەوت مەردەی سەد ساڵەن

شەهدەن، شەربەتەن، شوربەن، شەرابەن

تەپڵەن، دەهۆڵەن، سەنتوورەن، تارەن

گازەن، دڵوازەن، سازەن، ئاوازەن

عەیشەن، عوشرەتەن، کەیفەن، دەماخەن

سەدای لەرزانەی شەدەلارانەن

قەتارەی قەیتوول نازک ئەندامەن

سەوزە سەوزەڵێ» ی ساززەنان گەرمەن»

جە سەدای «جەیران» عالەم حەیرانەن

زومرەی خەوانین بزورگان یەکسەر

قاپی هیدایەت، ڕای نەجات بەستەن

شای سەنەم سوورەت غەمزە و ناز فرۆش

ڕیشمە و گریشمەی «زیبا» ی نازەنین

باقی بێگلەران لاقەید جە تانە

خسووس ئارەزووی مەجنوون دەماخان

عەتر گوڵ عەرەق شیرین جەماڵان

بینای کار خەیر، شەوق شادی نۆ

عەجەب ئەساسێ وە هەم ئاوەردی

بەخ بەخ جە شادی شیرین ئەساسە

ئەی بازاڕ عەشق ناز وە ئەندازە

هەی گرۆی مەینەت، دەخیل غەمباران

مەیلش وە مەیدان تیرئەندازی بۆ

یاخۆ من سەرسام هۆشم وەسواسەن

نە «یوم القیام» یا زەلزەلەی گەرم

ڕەقسەن، ڕەققاسەن، چەقانەن، چەنگەن

نۆشانۆش جام بادە و پیاڵەن

کەمانچە و مووکەش، ڕەوق و ڕوبابەن

ساز عادەتی، هەم مۆسیقارەن

ڕازەن، دەمسازەن، نازەن، نیازەن

زەوقەن، زینەتەن، بەرگەن، پەرداخەن

سەیر سەرتاپای خاتر دارانەن

سەما و ڕەمای خاس جەمین چون جامەن

ناڵەی موتریبان بێ وادە و شەرمەن

دوو شاخەی «جەیران» شاخ جەیرانەن

ئاشوفتەی «سەنەم» حەیران دڵبەر

تەمام عالەم «سەنەم» پەرەستەن

هون دڵداران ئاوەردەن وە جۆش

بەتاڵ کەرد بازاڕ سەمەنخانەی چین

سەرمەست و مەدهۆش مەیل وە مەیخانە

تەمەننای دیدەی لەیلێ پەرداخان

شەرارەی ئاهیر بۆتەی وەفا و مەیل
بن دەسی فرسەت چفە و چەم بازی
ناڵەی زگاران، زرەی کۆسەڵکۆس
کاڵای بازاڕان، ئاڵای نازاران
کەمانچە دڵگیر، دوکانچە عەبیر
پەنجەی بێ ئەندێش، لەنجەی چۆپی کێش
دیای ڕەوێڵان، خەمیای سەرخێڵان
دابۆ» ی سەرسامان، «لاچۆ» ی نەمامان»
لفەی سەر دەسماڵ، خفەی لیمۆی کاڵ
ساقی مەی هەی مەی، باقی دەی بابەی
نیگای دیدەی دۆس، دیای پەنهانی
سەدای «لاو هەی لاو» نەزم دڵ لاوان
نمانای قوماش قوتن هەزار ڕەنگ
بۆی عەتر گەردەن، شووشەی تەڵای تەڕ
هاڕەی لاچناخ لاڕیشەی یاران
حەڵقەی حەی تاران، دەستەی زولف شۆڕ
گرمەی گەرم جۆش لیتە ڕەشبەڵەک
هەوەسیا، بۆسا، تەواسا، تاسا
نە تۆی تای کەتان لۆنگ بەغدایی
شەوق و زەوق زەنەخ، خاڵان ماوی
هاڕەی کەڵەوێم ئاڵای سەر وە هەم
زیڵەی زایەڵەی زرنگەی زەڕ زەنگۆڵ
تەقەی پەنجەی کەوش، گێڵای بازی باز
خڕەی خرخاڵان، چریکەی وە سۆز
ڕەقس و سەمای خاس نازەنین نازان
قورتاسە مەفتوول شۆڕاوە گوڵەنگ
سا ئەجەل بۆڕێ قەبز گیانم کەر

شین وست وەیانەی کۆکەن خەیاڵان
ئیشارەی ئەبرۆی یار مۆبەت کەیل
وادە دان وە لەیل ڕەزا و ناڕازی
«قاعیدەی قەدیم «هەی شاباش، هەی دۆس
لاڵای دڵداران، ناڵای ئەوگاران
دەوانچە زەمیر، قەوانچە زنجیر
قەنجەی شێوەی وێش، لەنجەی دڵەی ڕێش
ڕەمیای کامێلان، چەمیای جاهێڵان
وەشبۆی شەمامان، ڕۆڕۆی کەم فامان
قفەی سۆسەن خاڵ، چفەی پەری باڵ
(لیس الا حي) تاقی دنیای دون
دڵ وەشی مابەین یاران گیانی
هوون ڕیشەی جەرگ ئادەمی تاوان
واڵای ئاڵای خاس باڵای شۆخ و شەنگ
«برقەبرق تاس فەرق «کڵاوزەڕ
خاستەر جە زیڵەی زەنگ زواران
سەر نە سای گەردەن ئاهوان تۆڕ
لارە و قەتارە، ئیشارە و کەڵەک
سەرگۆش وە خەڵوەت هزم و هەناسا
یار وە ئیشارەی پەنجەی حەنایی
وەشە و پرشەی گوڵ گۆنای گوڵاوی
خشەی مێخەکبەند لەسەر سینە و مەم
زرەی زەڕ زنجیر کۆڵوانە وە کۆڵ
«خڕەی خرخاڵان، فرەی «سەرووەناز
پریکەی دڵبەر پەردەی دەروون دۆز
فەسڵ وەسڵ مەیل ئاواتە وازان
گێسوی سەرازێر، پاوانەی پاچەنگ
نەدەی نەجاتم ئەمشەو تا سەحەر

چون بازاڕ بەزمەش کەساسەن «**مەعدوم**»
جە دووری یاران پەی مەردەن خاسەن

فیدای دیدەت بام وە بێ مەی مەستەن

فیدای دیدەت بام وە بێ مەی مەستەن
نیگای دیدەی تۆ بادەی ئەلەستەن
بەهای نیگای تۆ گیان ئاڵەمەن
زەڕەی مەیلەکەت شەفای ناڵەمەن

قوربان چەم چەمش وە تۆ نە کەفتەن

قوربان چەم چەمش وە تۆ نەکەفتەن
بەڵام نەو ساوە نامت شنەفتەن
ئارەزووی وە گەرم دیدار تۆشەن
پەی فەردای خدمەت نەزرولفتۆشەن
تا ئێستە چەند جار تەدبیرش کەردەن
تەقدیر ڕیشەی ئەو جە بێخ ئاوەردەن
بەند وە ئیحرام بەند کەعبەی حزوورەن
ڕا نمەزانۆ بەڵەد زەروورەن
مەواچان هیممەت پەی بەڵەد خاسەن
ڕاسشان فەرمان، ئەڵبەت هەر پاسەن
هیممەت تا سەر بۆ چەم بەیۆ وە لات
سەر سەربڵند بۆ، چەم وە خاک پات
ئەر سەد واوەیلان هیجران باڵات
مەینەتەن دووری تۆزەکەی پاڵات
بەڵام چون کەردەی گەردش چەپگەرد
گەردەلوول چەرخ هیجرانت هۆر کەرد
ڕەزام وە تەقدیر، دڵ دام وە ڕەزات
تەن کەردم سپەر تیرەکەی قەزات
ویەردەن فەسڵ وەسڵەکەی جاران
ئاما و لواکەی سەبا و ئێواران
ئێستە پێچ وەردەم چون مار کوشتە
مەقرچوو وێنەی دانەی بریشتە
سەرسەڕ هیجران هۆر کەردەن پەی دڵ
هەر تۆزم بەردەن مەنزڵ وە مەنزڵ
جە دووری باڵات ناڵە ناڵەمەن
ئاما و ناماکەم ئەڵڵاو ئاڵەمەن

لاونامەوە

لاونامەوە، لاونامەوە
دیت چەنی فەڵەک لاونامەوە؟
نە بۆتەی فیراق تاونامەوە
چوون مەجنون وە نەجد یاونامەوە
ئایر کەرد وە سەر پووش جەستەمدا
نمەک کەرد وە بان پەترۆ بەستەمدا
دڵ لەت لەت کەردەن ئەڵماسەکەی دەرد
کوت کوت مەڕفانۆش وای هەناسەی سەرد
هەور چەم هەر یەند هووناوان مەتەن
سەبتم جە لوح المحفوظدا شەتەن
تەنوورەی دەروون جۆشش ئاوەردەن

کەشتیی وجوودم هانە تەلاتوم

لاو هەرەس گرەو جە تۆفان بەردەن

هاڵی بۆ گۆشەی بەزم مەینۆشان

هاو وەختەن هەستیم نە چەم کەرۆ گوم

بشوون وە حەڵقەی جەرگەی خامۆشان

لەب وە خەندەوە چەم وە نیگاوە

لەب وە خەندەوە چەم وە نیگاوە

وەختێ جە ڕووی ناز دیا وە لاوە

قەزا و قەدەر وات وە بانگ بێ حەد

«غزاي يوم البدر العود احمد»

ما زرنگەی زەنگ سەرقەتار مەیۆ

ها زرنگەی زەنگ سەرقەتار مەیۆ

وێنەی دڵەی من ناڵەش زار مەیۆ

سەداش ڕێی کاروان گێرتەن پەی بەردەن

ماچی شاگردی دڵەی من کەردەن

هەی توجارباشی خەیر بەیۆ نە ڕێت

بێ ڕەنج وینی گەنج نە سەرمایەی وێت

من خۆ کەفتەکار، خەریک دەردم

خەستەی زامەتدار وێڵ ڕووی هەردم

دڵم یەند جە تاو زامان نەسرەفتەن

یەکسەر جە ناڵەی هەرجاران کەفتەن

لەیلێ وە مۆبەت وەرین نەمەندەن

هەوای بێ باکیش ڕیشەی دڵ کەندەن

جە سیاهی بەخت، شوومی تاڵەی من

نمازۆ وە گۆش ناڵە و لاڵەی من

سا تۆ بۆ وە عیشق شای سەرتجاران

بەشق مایە بەخش مەتای بازاڕان

دڵەی من بەند کەر وە پای زەنگەوە

وە پای زەنگ قەدەر نازک دەنگەوە

گەر مەکەرۆ لوتف بۆ وە سەر مەیلدا

بویەر نە کووچەی پای قەسر لەیلدا

تا جە تەنخوای من دڵ خەستەی تەنگ

بەیۆ وە فەریاد چەنی زاری زەنگ

لەیل گۆش دۆ وە دەنگ، دڵ بەو زیلەوە

بەیۆ وە شکات وە زەلیلەوە

عەرز کەرۆ: قیبلەی دنیا و دینەکەم

کەعبەکەی ڕاس وە مایەی ژینەکەم

هەی داد هەی بێداد سەختەن فەریادم

سەدها زام پڕکان نامای وە یادم

ئەر سەد خەشم و قین ڕەویەی شاهانەن

کەرەمشان چەنی بێ گوناهانەن

ئازیز یە ڕەویەی عەداڵەت نییەن

تۆ ڕەحمت یەکسەر جە خاتر شییەن

ناوەری وە یاد خەشم زەبوونیم

ئاخ، هەر جەفات کەرد، داخ، بیت وە هوونیم

من خۆ خەفەت جفت چەفتەن قامەتم

من خۆ خەفەت جفت، چەفتەن قامەتم
تاقم جە تاقەت وە سۆن زامەتم
یەکجار گەرمی جۆش ناڵەی بەد حاڵیم
گر وستەن وە پووش جەستەی زوخاڵیم
یە لافاو هەرس، هەرەس ماڵە وێم
یە سەدای مینا مەزاق تاڵە وێم
دەک مینات وە سەنگ پارە پارە بۆ
جەرگت هەم لەت لەت پای قەنارە بۆ
گلاراو دەرد دووری نازداران
کەرۆت وە سەرمەشق جەرگەی خەمباران

مەیۆم جە دەروون

مەیۆم جە دەروون مەیۆم جە دەروون
بۆی بۆپرووزێ مەیۆم جە دەروون
تاریک کەردەن نەجد، پۆشان بێستوون
گوم کەردەن ناڵەی فەرهاد و مەجنوون
حەوز دەروونم کەیلەن جە هووناو
مەیۆ، مەویەرۆ نە چەم چون شەتاو
ئارام و تاقەت جە لام کۆچ کەردەن
سپای خەم هۆشم وە تاراج بەردەن
فامم زەلیلەن، دەروون زامدارەن
نەیچی ناڵەی نەی ئەمجار وە کارەن
فیدای پەنجەی بوون مەقامێ وەش تەرز
لێدەر تا ڕیشەی دڵ باوەرۆ لەرز
گۆش دەو بە نەوای دڵ نەدیرەکەت
هۆش دەو وە نەغمەی وەش تەحریرەکەت
هیچ خەمێ نازۆ نە دڵ بۆ باقی
بەڵ شۆرۆ وە مەی جای زامان، ساقی
یەکسەر خەیاڵان پڕێشان جە لام
دەس چەرخ چەپ وەس بدۆ سزام

وادەی ئارەزووی دیدەن جەمین گوڵ

وادەی ئارەزووی دیدەن جەمین گوڵ
چون واز مەکەرد قوڵف سندوقخانەی دڵ
ئەی لۆلۆی ناسوفت پەسەند خاسان
پەیدا کەردەی سۆی بێ شۆی غەواسان
مەوست ئەو سارا پەرێ حەکاکان
تا بۆ وە زینەت جەرگەی دڵپاکان

وە نیم نیگای عەین جە پێوارەوە

وە نیم نیگای عەین جە پێوارەوە
یانی های پەنهان جە ئەغیارەوە
مەدا باڵ چەم «اظهارالمیل» پەی
بەند بەند ئیسخانم ڕێزنا وە هەم

چون بەندە بەو بەند ئیخلاسی بەندەن

چون بەندە بەو بەند ئیخلاسی بەندەن

تەمام مەتڵەب ئەشعارم وانان

عەفیفەن بێ عەیب، خاڵییەن جە شەین

ئادابش زەریف، خولقش چون حوورەن

بەڵێ واتەی من پووچ و عەبەسەن

وەلحاسڵ واتەم بێ درۆ، ڕاسەن

هەر پاسە بەندەن تا حەیات مەندەن

خاسی و خراپی یارۆیچم زانان

ئۆجاغزادەی خاس، نەجیب تەرەفەین

باڵا میانە خەیرول ئومموورەن

گردین درۆ بۆ سەیبیدیش وەسەن

یارۆ پەی یارۆ پەی یاری خاسەن

چەخ چەپ چەنیم ڕاس بەستەن کەڵەک

چەخ چەپ چەنیم ڕاس بەستەن کەڵەک

دایم پەرێو من ها نە بەهانە

نمەدۆم فرسەت ساتێ وەبێ خەم

یا شەوێ شین کەم جە شەو ناڵینت

یا ناڵەم چەنی ناڵەت بخێزۆ

یا شەمەی جە شەرح دووری دووبارە

عیشوە و کریشمەی حۆری جەمین گوڵ

چەپگەرد نمازۆم دەمێ فەراقەت

مەر من سەنگم دان وە مینای فەڵەک

«بانە» گاهێ جە «ئەسفەهان» گاهێ

گەرد پاڵاکەت بماڵوون وە چەم

یا ڕۆیێ ڕۆ کەم وە زاری و شینت

یا دیدەم ئەسرین پەرێت پرێزۆ

داخ و هیجر و وەسڵ دڵەی سەدپارە

عەرز کەم وە پابۆس پەی تەسکین دڵ

سا خوا یا وەسڵ، یا مەرگ، یا تاقەت

کورەی دڵ چمان جۆشش وەردەوە

کوورەی دڵ چمان جۆشش وەردەوە

ئەسرین هەر تاف بەست وە ڕووی ڕووما

بەختم سیاپۆش، یەخە پارەشەن

زاهیرەن فەڵەک کەڵەک بەستە بۆ

کەم کەم بێهۆشی هۆشش بەردەوە

تیفڵ ئاسا مەدۆ وێش وە بووما

شەرارەی ناڵەم شووم ستارەشەن

دیسان دڵ وە تیر دووری خەستە بۆ

گۆیا جەلای وێت ئینە خاست کەرد

گۆیا جە لای وێت ئینە خاست کەرد

هەی پەی وێت نەبۆ شۆخ دیدە مەست

بکێشۆ نە ڕای جەور و جەفای تۆ

سا چونکە وەی تەور قیبلەم پێم کەردی

جیاییت چەنی من وە بەین ئاوەرد

یاریۆ تەر وێنەی من بگنۆت وە دەست

بزانۆ وە حاڵ غەمزەی ئیمای تۆ

وەفای عەهد و شەرت وە سەر نەبەردی

مەسپارووت وە دەس بێوەفایی وێت
تویچ سەرگەردانی من بەیۆ نە ڕێت

گەرمی دەرد قامەت کەردەن وە کاهێ

گەرمی دەرد قامەت کەردەن وە کاهێ
هەر ڕۆ نە هەردێن وە شنۆی ئاهێ

وجوودم بەو تەور ناموعلووم بییەن
بە غەیر جە ئیسمێ موسەمماش نییەن

ئەر ناڵە جە هیچ نەکەرۆش جیا
تەوفیرش نییەن چەنی نەقش پا

نەسیم ئەر بارۆ وە ڕوومدا جارێ
نمازووم وە جەم دوو ساڵێ جارێ

مەینەت ئەر گێلۆ سەر وە موویێ خەم
مەر وە ڕۆی مەحشەر بوینۆم وە چەم

بووڵ سفتەی تەن ها وە دەس باوە
فیدات بوون ساقی خەمێ بەی لاوە

نەمین کەر پەردەی وجوودم وە مەی
بەڵ وە جام مەی دیسان ببون حەی

مەینەت خەم پەی پەی پەرێش بکیانۆ
نەی مەنزڵ نەوا ماتڵ بمانۆ

هەتینەی فیراق تەن کەردەن وە سیم

هەتیتەی فیراق تەن کەردەن وە سیم
باریکتەر جە تای تەحریر تەقویم

زایفیم قووەت جە دەستم سەندەن
تاپۆی وجوودم هەر وە زۆر مەندەن

بێتینی زانووم کەردەن وە تاڵێ
مەسافەی شەوێ مەیروون وە ساڵێ

حەیات و مەمات هەر دوو ها نە خەو
لێم مەعلووم نییەن ئێد مەیۆ یا ئەو

جۆش دیجلەی هەرەس یەکجار بێ پەیەن
ساقی وەش تەرزیت ئیتر پەی کەیەن؟

جە جورعەی مەیەت وە حاڵ کەی دا
غەرقت کەرد نە گێج بەحر بێپەیدا

منیچ بەو جورعە، بەو جامە، بەو مەی
تای ڕیشەی نیشات زیندەگیم کەر پەی

خەلاس بوون جە دەس دنیای بێ پر جەفا
پەی کێ وەفاش بی، پەی من بۆش وەفا؟

یادم نمەشی جە گەردین حاڵدا

یادم نمەشی جە گەردین حاڵدا
چەنی باڵ تەیر یا وە شەماڵدا

ئیزهار ئایر گر بەستەی دەروون
دیدەم وە دیدەت فرسەت مەزانوون

دڵ دایم پەرێت پر ئێش و نێشەن
دنیام پەی ئیدەن باڵای تۆ تێشەن

بە غەیر جە دووری ئەو باڵا نەمام
هەنی هیچ غەمێ نەمەندەن جە لام

بەڵام چێش کەروون گەردش چەپگەرد

کار گەردوونەن نەو نەمام نۆ

دووریش وە مابەین من و تۆ ئاوەرد

وەرنە من جە کۆ، دووری تۆ جە کۆ؟

یەئجووج خەیاڵ گێرتەن قەڵای هۆش

یەئجووج خەیاڵ گێرتەن قەڵای هۆش

ئەسکەندەر شەوق کەردەن فەرامۆش

چەنگیز مەینەت موسەڵلەت بییەن

بووعەلی فیکرم وێش جە یاد شییەن

خەم لاو دان وە تەبع بادی و ئاویم دا

خاک کەردەن وەسەر سەوزەی شادیم دا

حەواسم قووەی جارانش نییەن

زایقە و شامەم بێ تەئسیر بییەن

حەرەکەی زاتیم بێ ئیختیارەن

رۆح نە تەدارەک ماوای مەزارەن

کۆچ نامەدەن، ئاخر سەفەرەن

تۆشە زەروورەن ڕا پڕ خەتەرەن

خەسڵەتێم نییەن دڵ پێش وەش کەروون

چەنی وێم سەوقات وە مەحشەر بەروون

مەر کەریم وە مەیل ڕەحمێ کەرۆ لێم

نەنویسۆ نە پام خەسڵەتەکەی وێم

وەرنە نە جوملەی گوناکارانم

ڕووسیای مەجلیس جەرگەی یارانم

خەیاڵ شادی ڕۆی بەزم ڕەمەزان

خەیاڵ شادی ڕۆی بەزم ڕەمەزان

بووم ڕوخسارم کەردەن وە خەزان

دیسان دەس چەرخ هەم ها نە کاردا

دیسان دەس چەرخ هەم ها نە کاردا

تای تانتەی دووریش وستەن وە داردا

زرنگەی سەرپارچەی بەرمورد چناخ

زرنگەی سەر پارچەی بەرمورد چناخ

دڵ سفتەن، پەڕەی جەرگم کەردەن داخ

سیم قەڵب قەلب جۆش کوورەی حاڵ

«سیم قەڵب قەلب جۆش کوورەی حاڵ»

نە بۆتەی پاکتاو ئیخلاس کەردەن قاڵ

لەرزەی دڵ جە شەوق پێکان پەیکان

لەرزەی دڵ جە شەوق پێکان پەیکان

دڵ خاس بە پەیکان نەپێکان پەیکان

کوولەکەی کەللەم پەی شکار خەم

کوولەکەی کەللەم پەی شکار خەم
پڕەن نە دەرمان شۆرەی ئەسر چەم

گردکار چەرخەن چەرخش چەمەر بۆ

گرد کار چەرخەن، چەرخش چەمەر بۆ
وەرنە من جە کۆ دووری تۆ جە کۆ